

Τάσος Ανθουλιάς

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΣΚΗΝΟΘΕΤΕΣ

Βιογραφίες σημαντικών σκηνοθετών
από όλο τον κόσμο

Μια προσπάθεια να παρουσιαστούν οι βιογραφίες με απλά κείμενα και χαρακτηριστικές εικόνες ώστε να γίνει κατανοητός ο τρόπος που δημιούργησαν το έργο τους μέσα στις συγκεκριμένες συνθήκες της εποχής τους και της κοινωνίας τους και να γίνουν φανερές οι συνέπειες του έργου τους μέχρι την εποχή μας.

ΧΕΛΙΔΟΝΙ 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.		Σελ.
Αδελφοί Λυμιέρ	3	Μπίλι Γουάιλντερ	86
Ζωρζ Μελιές	9	Ντέιβιντ Λην	94
Φριτς Λανγκ	29	Ελία Καζάν	100
Τζον Φορντ	37	Τζόζεφ Μάνκιεβιτς	108
Τσάρλι Τσάπλιν	45	Στάνλεϊ Κρέιμερ	114
Άλφρεντ Χίτσκοκ	56	Ρόμπερτ Γουάιζ	121
Γουόλτ Ντίσνεϋ	70	Όρσον Γουέλς	127

ΑΔΕΛΦΟΙ ΛΥΜΙΕΡ

Οι αδελφοί Λυμιέρ (Ωγκύστ και Λουί) ήταν Γάλλοι εφευρέτες, δημιουργοί του κινηματογράφου, με μηχανή λήψης, εκτύπωσης και προβολής του φιλμ.

Οι αδερφοί Λυμιέρ γεννήθηκαν στην πόλη Μπεζανσόν της Γαλλίας από τον Σαρλ-Αντουάν Λυμιέρ και τη Ζαν-Ζοζεφίν, οι οποίοι παντρεύτηκαν το 1861 και μετακόμισαν στη Μπεζανσόν, δημιουργώντας ένα μικρό φωτογραφικό στούντιο πορτρέτων. Ο Ωγκύστ και ο Λουί ήταν τα πρώτα παιδιά του ζευγαριού.

**Εκεί που γεννήθηκαν
τα αδέλφια Λυμιέρ**

Μετακόμισαν στη Λυών το 1870, όπου γεννήθηκαν άλλα τέσσερα παιδιά. Ο πατέρας δημιούργησε ένα μικρό εργοστάσιο παραγωγής φωτογραφικών πλακών, αλλά έφτασε στα πρόθυρα της χρεοκοπίας και μέχρι το 1882 φαινόταν ότι θα αποτύγχανε.

**Το σπίτι τους στη Λυόν
είναι σήμερα το Μουσείο
“Ινστιτούτο Λυμιέρ”**

Ο Ωγκύστ και ο Λουί παρακολούθησαν και οι δύο τη μεγαλύτερη τεχνική σχολή στη Λυόν. Όταν ο Ωγκύστ επέστρεψε από τη στρατιωτική θητεία του, τα αγόρια σχεδίασαν τις μηχανές που ήταν απαραίτητες για να αυτοματοποιήσουν την παραγωγή πλακών του πατέρα τους και επινόησαν μια πολύ επιτυχημένη νέα πλάκα φωτογραφιών, τη λεγόμενη «etiquette bleue», και μέχρι το 1884 το εργοστάσιο απασχολούσε δώδεκα εργάτες.

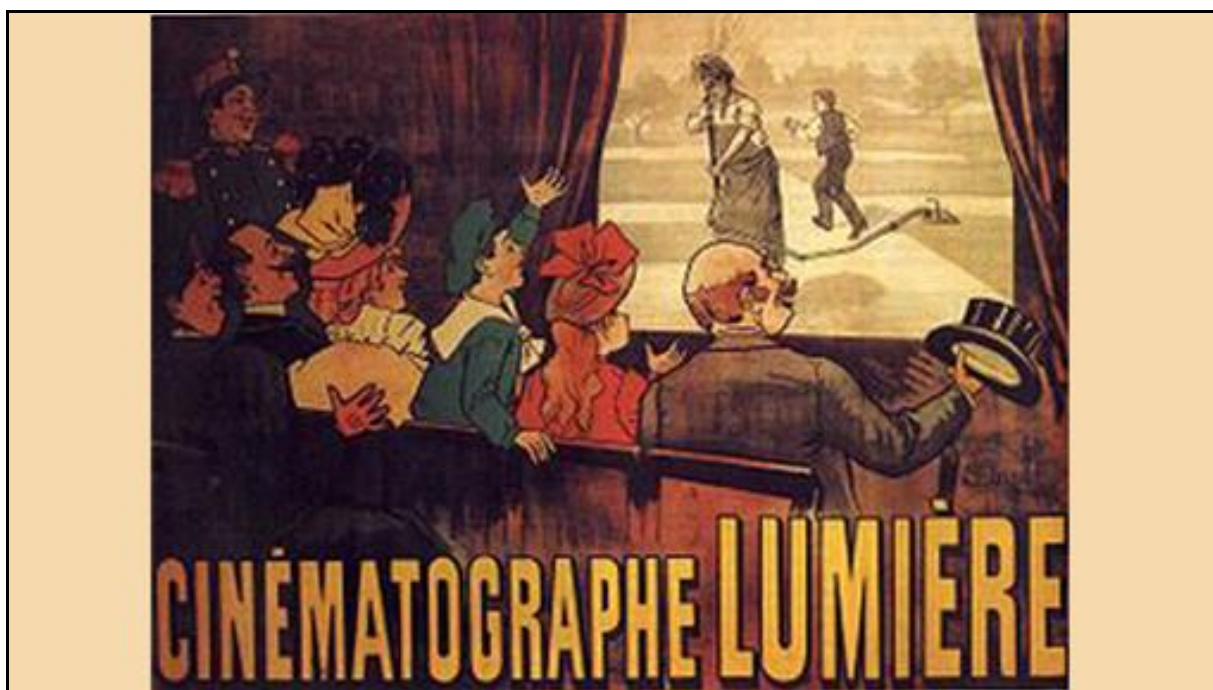

Κατοχύρωσαν με διπλώματα ευρεσιτεχνίας αρκετές σημαντικές διαδικασίες που οδήγησαν στην κινηματογραφική μηχανή τους, με πιο αξιοσημείωτες τις διατρήσεις του φιλμ ως μέσο προώθησης της ταινίας από την κάμερα και τον προβολέα. Η κινηματογραφική κάμερα –μια συσκευή τρία σε ένα, που μπορούσε να καταγράφει, να αναπτύσσει και να προβάλλει κινηματογραφικές ταινίες– αναπτύχθηκε από τους αδελφούς Λυμιέρ που κατοχύρωσαν την ευρεσιτεχνία τους στις 13 Φεβρουαρίου 1895.

**Η κινηματογραφική μηχανή
Λυμιέρ
στο “Ινστιτούτο Λυμιέρ”**

Οι Λυμιέρ έκαναν την πρώτη τους δημόσια προβολή επί πληρωμή στις 28 Δεκεμβρίου 1895, στο Σαλόνι ενός Καφέ στο κέντρο του Παρισιού. Αυτή η παρουσίαση αποτελείτο από 10 ταινίες μικρού μήκους, διάρκειας 50 δευτερολέπτων η καθεμία. Στη φωτογραφία μια διαφημιστική αφίσα των προβολών.

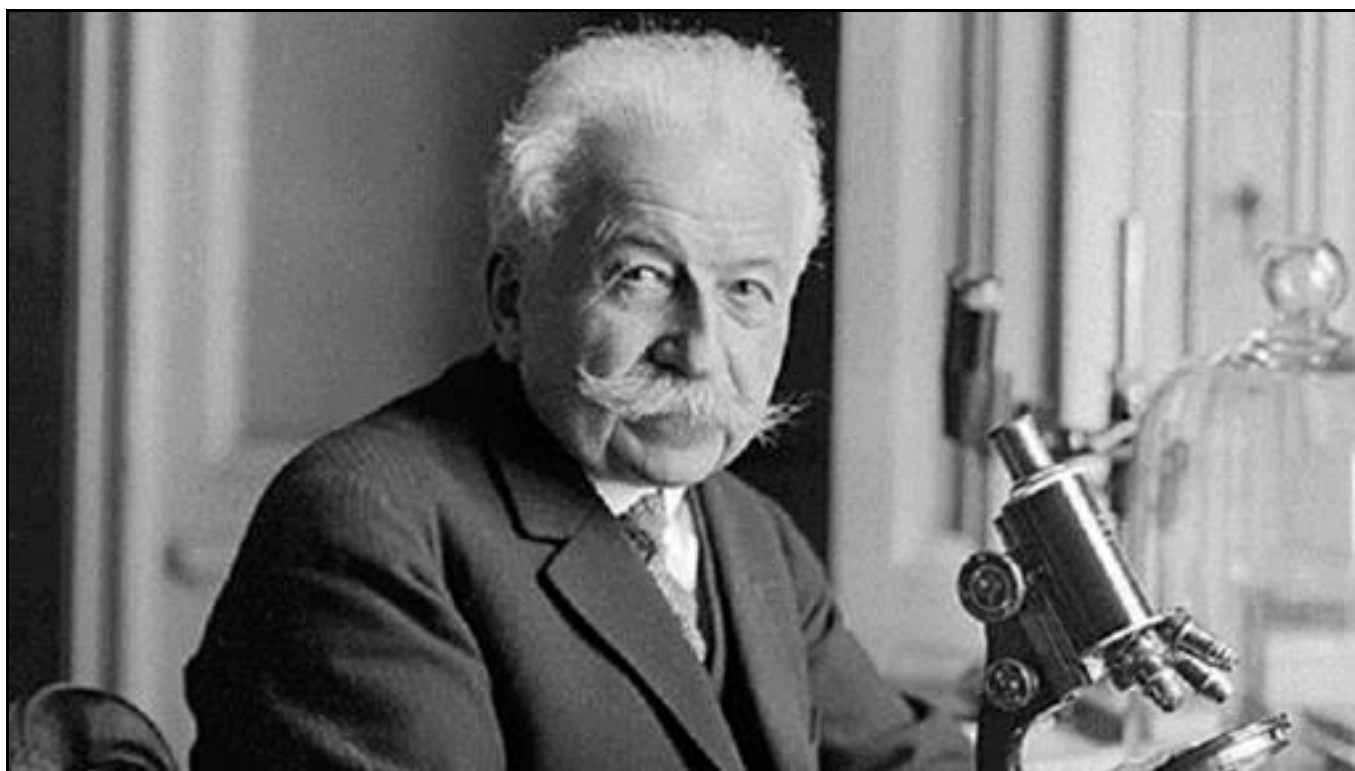
Οι Λυμιέρ έκαναν περιοδεία με αυτές τις κινηματογραφικές ταινίες τους το 1896, επισκεπτόμενοι πόλεις όπως οι Βρυξέλλες, η Βομβάη, το Λονδίνο, το Μόντρεαλ, η Νέα Υόρκη, το Μπουένος Άιρες, η Αλεξάνδρεια και το Κάιρο. Τα αδέρφια δήλωσαν ότι «ο κινηματογράφος είναι μια εφεύρεση χωρίς μέλλον» και αρνήθηκαν να πουλήσουν την κάμερά τους σε άλλους κινηματογραφιστές όπως στον Ζωρζ Μελιές. Αυτό έκανε πολλούς κινηματογραφιστές να αναστατωθούν. Κατά συνέπεια ο ρόλος τους στην ιστορία του κινηματογράφου ήταν καθοριστικός αλλά εξαιρετικά σύντομος. Εκείνη την εποχή ο Τόμας Έντισον είχε πει ότι «ο κινηματογράφος θα είναι αργότερα ένας από τους πυλώνες του ανθρώπινου πολιτισμού». Στη φωτογραφία ένα απόσπασμα από μία από τις 10 αρχικές μικρού μήκους ταινίες των αδελφών Λυμιέρ.

Παράλληλα με την κινηματογραφική τους δουλειά πειραματίστηκαν και με την έγχρωμη φωτογραφία. Εργάστηκαν σε διαδικασίες έγχρωμης φωτογραφίας στη δεκαετία του 1890, παραδείγματα της οποίας παρουσιάστηκαν στην Έκθεση Universelle στο Παρίσι το 1900. Το 1903 κατοχύρωσαν με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μια έγχρωμη φωτογραφική διαδικασία, την Οτοχρόμ Λυμιέρ, η οποία κυκλοφόρησε στην αγορά το 1907. Σε όλη τη διάρκεια του 20ού αιώνα, η εταιρεία Λυμιέρ ήταν σημαντικός παραγωγός φωτογραφικών προϊόντων στην Ευρώπη, αλλά η επωνυμία Λυμιέρ εξαφανίστηκε από την αγορά μετά τη συγχώνευσή της με μια άλλη εταιρεία.

Μετά την εργασία του για τον κινηματογράφο, ο Ωγκύστ Λυμιέρ άρχισε να επικεντρώνεται στον βιοϊατρικό τομέα και έγινε πρωτοπόρος στη χρήση ακτίνων Χ για την εξέταση καταγμάτων. Συνέβαλε επίσης σε καινοτομίες στα στρατιωτικά αεροσκάφη, παράγοντας έναν καταλυτικό θερμαντήρα που επιτρέπει την εκκίνηση του κινητήρα σε κρύο καιρό. Πέθανε στη Λυών το 1954 σε ηλικία 91 ετών.

Ο Λουί Λυμιέρ είχε πεθάνει το 1948 σε ηλικία 84 χρόνων. Στη φωτογραφία ένα μνημείο των δύο αδελφών.

ΖΩΡΖ ΜΕΛΙΕΣ

Ο Ζωρζ Μελιές (1861 - 1938) ήταν Γάλλος ταχυδακτυλουργός, ηθοποιός και ο πρώτος σκηνοθέτης του κινηματογράφου. Οδήγησε πολλές τεχνικές και αφηγηματικές εξελίξεις στις πρώτες μέρες του κινηματογράφου. Ο Μελιές ήταν πολύ γνωστός για τη χρήση ειδικών εφέ, εκκλαϊκεύοντας τεχνικές όπως το μοντάζ. Ήταν επίσης ένας από τους πρώτους κινηματογραφιστές που χρησιμοποίησαν εικονογραφημένα σενάρια.

Ο Ζωρζ Μελιές γεννήθηκε στο Παρίσι στις 8 Δεκεμβρίου 1861. Ο πατέρας του ήταν Γάλλος και η μητέρα του Ολλανδέζα. Και οι δύο ήταν κατασκευαστές υποδημάτων που ίδρυσαν ένα

υψηλής ποιότητας υποδηματοποιείο έχοντας οικονομική επιτυχία. Ο Ζωρζ Μελιές ήταν το τρίτο τους παιδί. Σε ηλικία επτά ετών ο Μελιές ξεκίνησε να φοιτά στο Λύκειο Μισελέ μέχρι που το σχολείο κατεδαφίστηκε κατά τον Γαλλο-πρωσικό πόλεμο. Τότε ο Μελιές στάλθηκε στο υψηλού κύρους Λύκειο του Λουδοβίκου του Μεγάλου προκειμένου να συνεχίσει τη φοίτησή του. Αποφοίτησε το 1880.

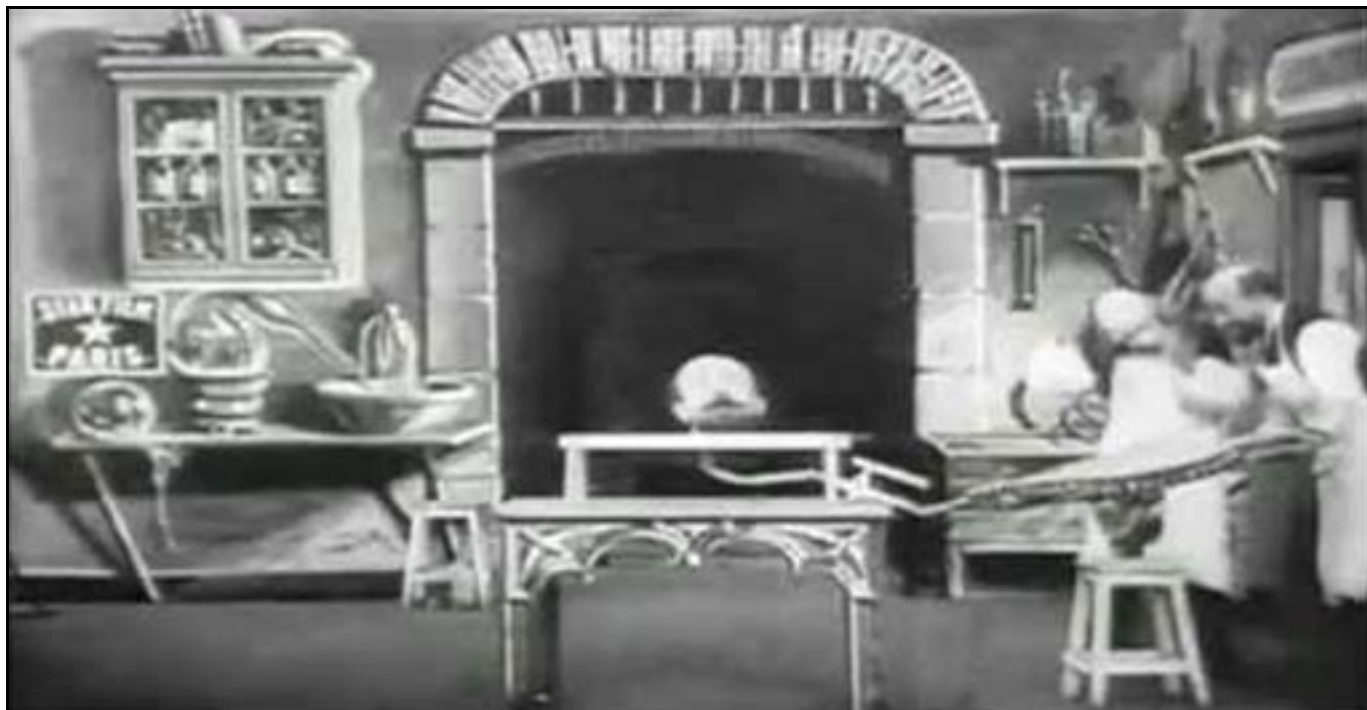
Μετά την αποφοίτησή του ο Μελιές ενώθηκε με τα αδέρφια του στην οικογενειακή επιχείρηση υποδημάτων, όπου έμαθε να ράβει. Και μετά από τα τρία χρόνια της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας του, ο πατέρας του τον έστειλε στο Λονδίνο για να εργαστεί ως υπάλληλος σε έναν οικογενειακό του φίλο και να βελτιώσει τα αγγλικά του. Ενώ βρισκόταν στο Λονδίνο, άρχισε να επισκέπτεται το Egyptian Hall, το οποίο διηύθυνε ένας Λονδρέζος θαυματοποιός, και ανέπτυξε ένα δια βίου πάθος για τη σκηνική μαγεία. Το 1885 παντρεύτηκε την Εζενί Ζενέν. Μαζί έκαναν δύο παιδιά.

Ενώ εργαζόταν στο οικογενειακό εργοστάσιο, ο Μελιές συνέχισε να καλλιεργεί το ενδιαφέρον του για τη σκηνική μαγεία, παρακολουθώντας παραστάσεις στο θέατρο Ρομπέρ-Ουντέν. Άρχισε επίσης να παίρνει μαθήματα μαγείας από τον Εμίλ Βουαζέν, ο οποίος του έδωσε την ευκαιρία να πραγματοποιήσει τις πρώτες του δημόσιες παραστάσεις στο Κέρινο Μουσείο Γκρεβέν.

Το 1888 ο πατέρας του Μελιές συνταξιοδοτήθηκε και ο Ζωρζ Μελιές πούλησε το μερίδιό του από την οικογενειακή επιχείρηση υποδημάτων στους δύο αδελφούς του. Με τα χρήματα από την πώληση και με την προίκα της συζύγου του αγόρασε το Θέατρο Ρομπέρ-Ουντέν. Τα επόμενα εννιά χρόνια, ο Μελιές δημιούργησε πάνω από 30 νέες ψευδαισθήσεις, όπως αυτές που είχε δει ο Μελιές στο Λονδίνο. Μία από τις πιο γνωστές ψευδαισθήσεις του ήταν ο «Απείθαρχος Αποκεφαλισμένος Άνθρωπος», στην οποία το

κεφάλι ενός καθηγητή κόβεται στη μέση μιας ομιλίας και εκείνος συνεχίζει να μιλά μέχρι να επιστρέψει στο σώμα του.

Στις 28 Δεκεμβρίου 1895 ο Μελιές παρακολούθησε μια ειδική ιδιωτική επίδειξη του κινηματογράφου των αδελφών Λυμιέρ, που δόθηκε για τους ιδιοκτήτες Παρισινών χώρων θεάματος. Ο Μελιές ζήτησε αμέσως από τους Λυμιέρ να αγοράσει ένα από τα μηχανήματά τους, αλλά οι Λυμιέρ αρνήθηκαν. Ο Μελιές, με σκοπό να βρει έναν προβολέα ταινιών για το Θέατρο Ρομπέρ-Ουντέν στράφηκε αλλού. Πολλοί άλλοι εφευρέτες στην Ευρώπη και στην Αμερική πειραματίζονταν με μηχανές παρόμοιες με την εφεύρεση των αδελφών Λυμιέρ, αν και σε λιγότερο προηγμένο τεχνικά επίπεδο. Ο Μελιές ταξίδεψε στο Λονδίνο. Αγόρασε ένα Ανιματογράφ, καθώς και αρκετές μικρού μήκους

ταινίες. Μέχρι τον Απρίλιο του 1896 το Θέατρο Ρομπέρ-Ουντέν έδειχνε ταινίες ως μέρος των καθημερινών παραστάσεών του.

Μέχρι το 1897 η εξέλιξη της τεχνολογίας είχε δημιουργήσει καλύτερες κάμερες και ο Μελιές αγόρασε αρκετές από αυτές. Ο Μελιές σκηνοθέτησε πάνω από 500 ταινίες μεταξύ 1896 και 1913, διάρκειας από ένα ως σαράντα λεπτά η καθεμία. Ως προς τη θεματολογία, αυτές οι ταινίες είναι συχνά παρόμοιες με τις μαγικές παραστάσεις του θεάτρου που έκανε ο Μελιές, περιέχοντας «κόλπα» και ακατόρθωτα γεγονότα, όπως αντικείμενα που εξαφανίζονται ή αλλάζουν μέγεθος. Οι πρώτες ταινίες ειδικών εφέ ουσιαστικά στερούνταν πλοκής. Αποτελούνταν ως επί το πλείστον από μεμονωμένα εφέ. Για παράδειγμα, αφού πειραματίστηκε ο Μελιές δημιούργησε την ταινία του «Η μπάντα του ενός ανθρώπου», στην οποία έπαιξε επτά διαφορετικούς χαρακτήρες ταυτόχρονα.

Ωστόσο, πολλές από τις άλλες πρώιμες ταινίες του αντανακλούσαν την ικανότητα του Μελιές για θεατρικότητα και θέαμα, όπως η «Τρομερή νύχτα», όπου ένας επισκέπτης ξενοδοχείου δέχεται επίθεση από έναν γιγάντιο κοριό. Αλλά το πιο σημαντικό είναι πως οι αδερφοί Λυμιέρ είχαν στείλει χειριστές κάμερας σε όλο τον κόσμο για να τεκμηριώσουν την εφεύρεσή τους για εθνογραφικά ντοκιμαντέρ, σκοπεύοντας να είναι εξαιρετικά σημαντική στην επιστημονική και ιστορική μελέτη. Ενώ, από την άλλη πλευρά, η εταιρεία Σταρ Φιλμ του Μελιές ήταν προσανατολισμένη περισσότερο προς τη μαγεία και την ψευδαίσθηση, δηλαδή στην τέχνη.

Σε αυτές τις πρώτες ταινίες, ο Μελιές άρχισε να πειραματίζεται (και συχνά να επινοεί) ειδικά εφέ που ήταν μοναδικά στη δημιουργία ταινιών. Αυτό ξεκίνησε, σύμφωνα με τα απομνημονεύματα του Μελιές, τυχαία όταν η κάμερά του μπλοκάρει στη μέση μιας λήψης και «ένα λεωφορείο μετατράπηκε σε νεκροφόρα και οι γυναίκες μετατράπηκαν σε άνδρες. Το τρικ αντικατάστασης, που ονομάζεται τρικ στοπ, είχε ανακαλυφθεί».

Τον Σεπτέμβριο του 1896 ο Μελιές άρχισε να χτίζει ένα κινηματογραφικό στούντιο λίγο έξω από το Παρίσι. Το κτίριο της κεντρικής σκηνής

κατασκευάστηκε εξ ολοκλήρου από γυάλινους τοίχους και οροφές, έτσι ώστε να επιτρέπει την έκθεση στο φως του ήλιου και οι διαστάσεις του ήταν ίδιες με το Θέατρο Ρομπέρ-Ουντέν. Το ακίνητο περιλάμβανε επίσης ένα υπόστεγο για καμαρίνια. Επειδή τα χρώματα εμφανίζονται συχνά με απροσδόκητους τρόπους σε ασπρόμαυρη ταινία, όλα τα σκηνικά, τα κοστούμια και το μακιγιάζ των ηθοποιών χρωματίζονταν σε διαφορετικούς τόνους του γκρι. Ο Μελιές περιέγραψε το στούντιο ως «την ένωση του εργαστηρίου φωτογραφίας (στις γιγαντιαίες του αναλογίες) και της θεατρικής σκηνής».

Ο Μελιές γύρισε μόνο 27 ταινίες το 1898, αλλά η δουλειά του γινόταν όλο και πιο φιλόδοξη και περίτεχνη. Μεταξύ των ταινιών του ήταν το «Περίφημο Μαγικό κουτί». Ένας μάγος σκηνής δημιουργεί ένα περιστέρι και το τοποθετεί σε ένα κουτί με ένα σετ ρούχων. Ένα αγόρι εμφανίζεται από το κουτί και ο μάγος τον χωρίζει σε δύο αγόρια με ένα τσεκούρι. Τα δύο αγόρια μαλώνουν και ο μάγος μεταμορφώνει το ένα σε χαρτομάντιλο, το οποίο τεμαχίζει και τοποθετεί το άλλο πίσω στο κουτί. Στη συνέχεια, ο μάγος καταστρέφει το κουτί με ένα σφυρί για να δείξει ότι το αγόρι έχει εξαφανιστεί. Το αγόρι επανεμ-

φανίζεται και μεταμορφώνεται σε σημαίες. Στη συνέχεια, ο μάγος εξαφανίζεται σε μια ρουφηξιά καπνού, για να ξαναμπει από μια πόρτα και να πάρει το τόξο του.

Μια άλλη ταινία του ήταν το «Όνειρο του Αστρονόμου». Σε αυτή την ταινία, ο Μελιές υποδύεται έναν αστρονόμο που κοιτάζει τη Σελήνη, η οποία κάνει το εργαστήριό του να μεταμορφωθεί και δαίμονες και άγγελοι να τον επισκεφθούν. Η Σελήνη μετατρέπεται σε ένα πρόσωπο που τρώει ανθρώπους.

Το 1899 ο Μελιές έφτιαξε τη Σταχτοπούτα, βασισμένη στο γνωστό παραμύθι. Η ταινία διαρκούσε έξι λεπτά και είχε ένα καστ με περισσότερα από 35 άτομα. Ήταν επίσης η πρώτη ταινία του Μελιές με πολλές σκηνές, γνωστές σαν πίνακες. Η ταινία είχε μεγάλη επιτυχία σε όλη την Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Παιζόταν κυρίως σε εκθεσιακούς χώρους και αίθουσες μουσικής.

Το 1900 ο Μελιές γύρισε πολλές ταινίες. Μία από αυτές ήταν η Ζαν ντ'Αρκ, διάρκειας 13 λεπτών. Ο Μελιές φέρεται ως ο δημιουργός των πρώτων έγχρωμων ταινιών, τις οποίες κατάφερε να δημιουργεί χρωματίζοντας τα κινηματογραφικά καρέ με το χέρι.

Το 1901 ο Μελιές συνέχισε να παράγει επιτυχημένες ταινίες και βρισκόταν στο απόγειο της δημοτικότητάς του. Οι ταινίες του εκείνη τη χρονιά περιλάμβαναν και τον «Βραχμάνο με την πεταλούδα», στην οποία ο Μελιές υποδύεται έναν Βραχμάνο που μεταμορφώνει μια κάμπια σε μια όμορφη γυναίκα με φτερά, αλλά ο ίδιος μετατρέπεται σε κάμπια.

Το 1902, ο Μελιές άρχισε να πειραματίζεται με την κίνηση της κάμερας για να δημιουργήσει την ψευδαίσθηση ενός ατόμου που αλλάζει μέγεθος. Πέτυχε αυτό το αποτέλεσμα «προωθώντας την κάμερα προς τα εμπρός» σε ένα σύστημα καρέκλας με τροχαλία, το οποίο τελειοποιήθηκε ώστε να επιτρέπει στον χειριστή της κάμερας να προσαρμόζει με ακρίβεια την εστίαση και στον ηθοποιό να προσαρμόζει τη θέση του στο κάδρο. Αυτό το εφέ χρησιμοποιήθηκε και στον «Άνθρωπο με το λαστιχένιο κεφάλι», όπου ο Μελιές υποδύεται έναν επιστήμονα που επεκτείνει το δικό του κεφάλι σε τεράστιες διαστάσεις. Αυτό το νέο πείραμα, μαζί με τα άλλα που είχε τελειοποιήσει με τα χρόνια, θα χρησιμοποιηθεί στην πιο γνωστή και αγαπημένη του ταινία αργότερα εκείνη τη χρονιά.

Τον Μάιο του 1902, ο Μελιές γύρισε την ταινία «Ένα ταξίδι στο φεγγάρι». Στην ταινία, ο Μελιές πρωταγωνιστεί ως ο καθηγητής, ένας χαρακτήρας παρόμοιος με τον αστρονόμο που είχε παίξει το 1898. Ο καθηγητής είναι ο Πρόεδρος της Λέσχης Αστρονόμων και προτείνει μια αποστολή στη Σελήνη. Στο εργαστήριό του κατασκευάζεται ένα διαστημικό όχημα με τη μορφή μεγάλης οβίδας πυροβολικού και το χρησιμοποιεί για να εκτοξεύσει έξι άνδρες (συμπεριλαμβανομένου και του ίδιου) σε ένα ταξίδι στη Σελήνη.

Το όχημα εκτοξεύεται από ένα μεγάλο κανόνι στο διάστημα και χτυπά τη Σελήνη στο μάτι. Η ομάδα εξερευνά την επιφάνεια της Σελήνης πριν κοιμηθεί.

Καθώς ονειρεύονται, τους παρατηρεί η θεά της Σελήνης Φοίβη, η οποία ρίχνει χιόνι.

Αργότερα, ενώ βρίσκονται υπόγεια, δέχονται επίθεση και αιχμαλωτίζονται από μια ομάδα εξωγήινων της Σελήνης, που παίζονται από ακροβάτες. Τραβηγμένοι μπροστά στον εξωγήινο βασιλιά, καταφέρνουν να δραπετεύσουν και κυνηγιούνται πίσω στο διαστημόπλοίο τους.

Στη συνέχεια, με τη βοήθεια ενός σχοινιού που συνδέεται με το διαστημόπλοιο, οι άνδρες, μαζί με έναν εξωγήινο, πέφτουν από τη Σελήνη πίσω στη Γη και προσγειώνονται στον ωκεανό. Τελικά το διαστημόπλοιο ρυμουλκείται στην ξηρά και οι τυχοδιώκτες που επιστρέφουν γιορτάζουν με τους κατοίκους της πόλης. Η ταινία γνώρισε τεράστια επιτυχία στη Γαλλία και σε όλο τον κόσμο.

Η μεγάλη επιτυχία του Μελιές συνεχίστηκε με άλλες τρεις μεγάλες παραγωγές του εκείνης της χρονιάς. Στη «Στέψη του Εδουάρδου του Έβδομου» ο Μελιές αναπαριστά τη στέψη του νέου Βρετανού βασιλιά. Η ταινία γυρίστηκε πριν από το πραγματικό γεγονός (αφού του αρνήθηκαν την πρόσβαση στη στέψη).

Στη συνέχεια, ο Μελιές έφτιαξε τα «Ταξίδια του Γκιούλιβερ στους Λιλιπούτιους και στους Γίγαντες», βασισμένη στο μυθιστόρημα του Τζόνathan Σουίφτ.

Και προχώρησε με την ταινία «Ροβινσών Κρούσος», βασισμένη στο μυθιστόρημα του Ντανιέλ Ντεφόε.

Το 1903 ο Μελιές δημιούργησε το «Βασίλειο των παραμυθιών», μια ποιητική ταινία.

Συνέχισε τη χρονιά τελειοποιώντας πολλά από τα εφέ της κάμεράς του, όπως πιο γρήγορους μετασχηματισμούς στη «Φανταστική ομπρέλα» ...

... και τις επτά υπερθέσεις που χρησιμοποίησε στον «Μουσικομανή».

Ολοκλήρωσε τη χρονιά με μια ταινία βασισμένη στον θρύλο της καταδίκης του Φάουστ. Η ταινία βασίζεται χαλαρά σε μια όπερα του Μπερλιόζ, αλλά δίνει λιγότερη προσοχή στην ιστορία και περισσότερο στα ειδικά εφέ που αντιπροσωπεύουν μια περιήγηση στην κόλαση. Αυτά περιλαμβάνουν υπόγειους κήπους, τοίχους από φωτιά και τοίχους από νερό.

Η κύρια παραγωγή του Μελιές το 1904 ήταν το «Αδύνατο ταξίδι», μια ταινία παρόμοια με το «Ταξίδι στο φεγγάρι», για μια αποστολή σε όλο τον κόσμο, στους ωκεανούς και ακόμη και στον ήλιο. Στην ταινία, ο Μελιές υποδύεται τον Μηχανικό του Ινστιτούτου Ασυνάρτητης Γεωγραφίας, ο οποίος οδηγεί μια ομάδα στο ταξίδι. Καθώς οι άνδρες ταξιδεύουν προς τις ψηλότερες κορυφές των Άλπεων, το όχημά τους συνεχίζει να κινείται προς τα πάνω και τους οδηγεί απροσδόκητα στον ήλιο, ο οποίος καταπίνει το όχημα. Τελικά οι άντρες χρησιμοποιούν ένα υποβρύχιο για να εκτοξευθούν πίσω στη γη και στον ωκεανό, και υποδέχονται σπίτι τους θαυμαστές που τους λατρεύουν. Η ταινία ήταν διάρκειας 24 λεπτών και είχε επιτυχία.

Οι ταινίες του Μελιές για το 1905 περιλάμβαναν την περιπέτεια «Το παλάτι τις Αραβικές Νύχτες» ...

... και τον μύθο του Ριπ Βαν Βινκλ.

Το 1906 το έργο του περιλάμβανε μια κωμική προσαρμογή της «Μάγισσας». Αλλά το ύφος για το οποίο ήταν περισσότερο γνωστός ο Μελιές άρχισε να χάνει τη δημοτικότητά του κι έτσι άρχισε να γυρίζει ταινίες σε άλλα είδη, όπως οι αστυνομικές και οι οικογενειακές ταινίες.

Το 1907 ο Μελιές δημιούργησε τρεις νέες ψευδαισθήσεις για τη σκηνή και τις ερμήνευσε στο Θέατρο Ρομπέρ-Ουντέν, ενώ συνέχισε να παράγει μια σταθερή ροή ταινιών, συμπεριλαμβανομένης της ταινίας «Κάτω από τις θάλασσες», μια παρωδία του έργου του Ιούλιου Βερν «20.000 λεύγες κάτω από τη θάλασσα».

Το 1908 ο Μελιές γύρισε μια από τις πιο φιλόδοξες ταινίες του: την «Ανθρωπότητα μέσω των αιώνων». Αυτή η απαισιόδοξη ταινία αφηγείται την ιστορία των ανθρώπων από τον Κάιν και τον Άβελ μέχρι τη Διάσκεψη Ειρήνης της Χάγης του 1907. Η ταινία ήταν ανεπιτυχής, ωστόσο ο Μελιές ήταν περήφανος γι' αυτήν σε όλη του τη ζωή.

Ο Μελιές ξανάρχισε να κινηματογραφεί το φθινόπωρο του 1909 και παρήγαγε εννιά ταινίες, συμπεριλαμβανομένων των «Ευφάνταστων Ψευδαισθήσεων», στις οποίες παρουσιάζει ένα μαγικό αποτέλεσμα στη σκηνή.

Το 1910 ο Μελιές σταμάτησε προσωρινά να κάνει ταινίες καθώς προτίμησε να δημιουργήσει ένα μεγάλο μαγικό σόου, «Τα φαντάσματα του Νείλου», και να πάει σε μια πολύ εκτεταμένη περιοδεία στην Ευρώπη και στη Βόρεια Αφρική.

Ο Μελιές ξεκίνησε το 1911 την παραγωγή πιο πολύπλοκων ταινιών και οι δύο που δημιούργησε ήταν το «Όνειρο του Βαρόνου Μυνχάουζεν» ...

... και το «Διαβολικό Παράθυρο μιας Εκκλησίας». Παρά το μεγάλο κόστος αυτών των παραμυθιών που ήταν εξαιρετικά δημοφιλή μια δεκαετία πριν, και οι δύο ταινίες απέτυχαν οικονομικά.

Το 1912 ο Μελιές συνέχισε να κάνει φιλόδοξες ταινίες, με πιο αξιοσημείωτη την ταινία «Η κατάκτηση του Πόλου». Αν και ήταν εμπνευσμένη από σύγχρονα τότε γεγονότα όπως οι αποστολές στον Βόρειο Πόλο το 1909 και στον Νότιο Πόλο το 1911, η ταινία περιλάμβανε επίσης φανταστικά στοιχεία όπως έναν γίγαντα του χιονιού που λειτουργούσε με δώδεκα χέρια της σκηνής. Δυστυχώς και αυτή η ταινία δεν ήταν κερδοφόρα.

Ο Μελιές χρεοκόπησε και δεν μπορούσε να συνεχίσει να κάνει ταινίες. Η τελευταία κρίση ήταν ο θάνατος της συζύγου του τον Μάιο του 1913. Και ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος έκλεισε το Θέατρο Ρομπέρ-Ουντέν για ένα χρόνο. Το 1917 ο γαλλικός στρατός μετέτρεψε το κεντρικό στούντιο του Μελιές σε νοσοκομείο για τραυματίες στρατιώτες. Το 1923 το Θέατρο Ρομπέρ-Ουντέν γκρεμίστηκε.

Ο Μελιές ξεχάστηκε σε μεγάλο βαθμό και καταστράφηκε οικονομικά. Τον Δεκέμβριο του 1925 παντρεύτηκε την ηθοποιό Ιωάννα ντ'Αλσί που έπαιζε συχνά σε ταινίες του. Το ζευγάρι έβγαζε τα προς το ζην δουλεύοντας σε ένα μικρό περίπτερο με ζαχαρωτά και παιχνίδια που ανήκε στην κεντρική αίθουσα του σιδηροδρομικού Σταθμού Μονπαρνάς

Ο Ζωρζ Μελιές πέθανε από καρκίνο στις 21 Ιανουαρίου 1938, σε ηλικία 76 χρόνων, αφού λίγο νωρίτερα είχε αναγνωριστεί ξανά η αξία του έργου του.

ΦΡΙΤΣ ΛΑΝΓΚ

Ο Φριτς Λανγκ (1890 - 1976) ήταν Αυστριακός σκηνοθέτης και σεναριογράφος, βασικός εκπρόσωπος του γερμανικού εξπρεσιονισμού. Ο Λανγκ γεννήθηκε στη Βιέννη στις 5 Δεκεμβρίου 1890, ως δεύτερος γιος του Άντον Λανγκ, αρχιτέκτονα και διευθυντή κατασκευαστικής εταιρείας, και της συζύγου του Πωλίν. Οι γονείς του είχαν καταγωγή από τη Μολδαβία.

Αφού τελείωσε το σχολείο, ο Λανγκ φοίτησε για λίγο στο Τεχνικό Πανεπιστήμιο της Βιέννης, όπου σπούδασε πολιτικός μηχανικός αλλά ενδιαφέρθηκε για την τέχνη. Έφυγε από τη Βιέννη το 1910 για να δει τον κόσμο, ταξιδεύοντας σε όλη την Ευρώπη και την Αφρική, και αργότερα στην Ασία και στην περιοχή του Ειρηνικού. Και το 1913 σπούδασε ζωγραφική στο Παρίσι.

Στο ξέσπασμα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ο Λανγκ επέστρεψε στη Βιέννη και προσφέρθηκε εθελοντικά για στρατιωτική θητεία στον Αυστριακό στρατό και πολέμησε στη Ρωσία και στη Ρουμανία, όπου τραυματίστηκε τέσσερις φορές και έχασε την όρασή του στο δεξί του μάτι, το πρώτο από τα πολλά προβλήματα όρασης που θα είχε στη ζωή του. Κατά την ανάρρωσή του από τα τραύματά του έγραψε μερικά σενάρια και ιδέες για ταινίες.

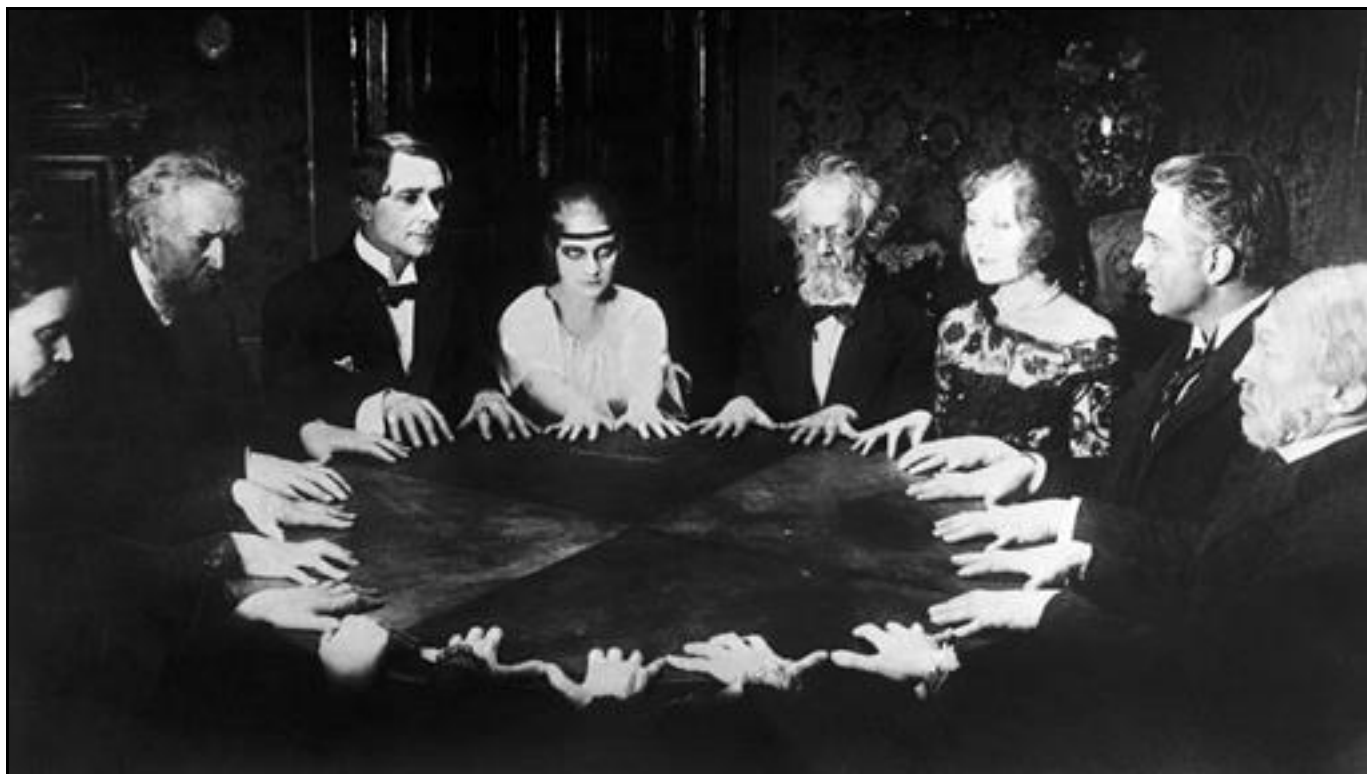
Η συγγραφική θητεία του Λανγκ ήταν σύντομη, καθώς σύντομα άρχισε να εργάζεται ως σκηνοθέτης. Σε αυτή την πρώτη φάση της καριέρας του, ο Λανγκ εναλλάσσεται μεταξύ ταινιών όπως «Ο εξαντλημένος θάνατος» και θρίλερ όπως «Οι αράχνες», συνδυάζοντας δημοφιλή είδη με εξπρεσιονιστικές τεχνικές για να δημιουργήσει μια άνευ προηγουμένου σύνθεση δημοφιλούς ψυχαγωγίας με τον κινηματογράφο τέχνης.

Το 1920, ο Λανγκ γνώρισε τη μέλλουσα σύζυγό του, τη συγγραφέα Τέα φον Χάρμπου. Αυτή και ο Λανγκ έγραψαν μαζί όλες τις ταινίες του από το 1921 ως το 1933...

... συμπεριλαμβανομένου του «Δόκτορα Μαμπούζε, του Τζογαδόρου» (το 1922) – που προβλήθηκε για πάνω από τέσσερις ώρες, σε δύο μέρη στην αρχική έκδοση και ήταν το πρώτο στην τριλογία του Δόκτορα Μαμπούζε) ...

... το πεντάωρο έργο Die Nibelungen (το 1924) ...

... τη δυστοπική ταινία Metropolis (το 1927) ...

... και την ταινία επιστημονικής φαντασίας «Η γυναίκα στο φεγγάρι» (το 1929).

Το 1931 η εταιρεία Nero-Film προσέλαβε τον Λανγκ για να σκηνοθετήσει την ταινία ΕΜ (τον Δράκο του Ντίσελντορφ). Η πρώτη του «ομιλούσα» ταινία, που θεωρείται από πολλούς μελετητές του κινηματογράφου ως αριστούργημα της πρώιμης εποχής του ήχου, το ΕΜ είναι μια ανησυχητική ιστορία ενός παιδοκτόνου (με τον Πίτερ Λόρε στον πρώτο του πρωταγωνιστικό ρόλο) που κυνηγιέται και οδηγείται ενώπιον της σκληρής δικαιοσύνης του εγκληματικού υπόκοσμου.

Ο Λανγκ έφυγε οριστικά από το Βερολίνο τον Ιούλιο του 1933. Μετακόμισε στο Παρίσι, έχοντας χωρίσει με τη γυναίκα του, η οποία έμεινε πίσω. Στο Παρίσι, ο Λανγκ γύρισε το 1934 την ταινία φαντασίας «Λίλιομ», με πρωταγωνιστή τον Σαρλ Μπουαγιέ. Αυτή ήταν η μοναδική ταινία του Λανγκ στα γαλλικά. Στη συνέχεια μετακόμισε στις Ηνωμένες Πολιτείες.

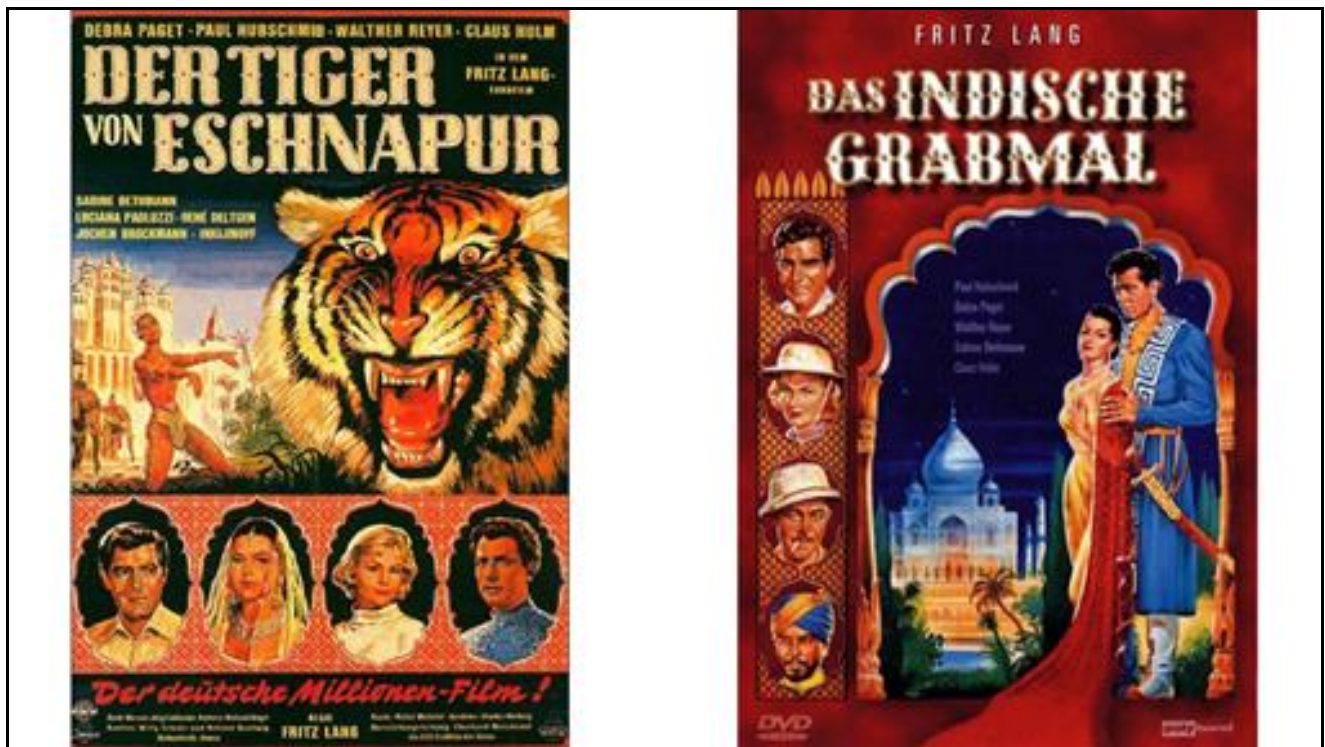
Συνεργαζόμενος για πρώτη φορά με τα MGM Studios, ο Λανγκ γύρισε το 1936 το αστυνομικό δράμα «Μανία». Σε αυτό ο Σπένσερ Τρέισι είναι ένας άνδρας που κατηγορείται άδικα για ένα έγκλημα και παραλίγο να σκοτωθεί όταν ένας όχλος προχωρώντας σε λιντσάρισμα βάζει φωτιά στη φυλακή όπου περιμένει τη δίκη του. Ωστόσο, στη «Μανία», δεν του επιτράπη να παρουσιάσει μαύρα θύματα στο λιντσάρισμα ή να επικρίνει τον ρατσισμό, που ήταν η αρχική του πρόθεση.

Ο Λανγκ είχε συμμετάσχει στη δημιουργία της Αντιναζιστικής Ομάδας του Χόλιγουντ. Έκανε τέσσερις ταινίες με καθαρά αντιναζιστικά θέματα: Ο κυνηγημένος άνδρας (το 1941), Και οι δήμιοι πεθαίνουν! (το 1943), Το Υπουργείο του Φόβου (το 1944) και Μανδύας και στιλέτο (το 1946).

Ένας Γερμανός παραγωγός είχε εκφράσει ενδιαφέρον για το γύρισμα σε ταινία μιας πρωτότυπης ιστορίας της Τέα φον Χάρμπου. Έτσι ο Λανγκ επέστρεψε το 1959 στη Γερμανία για να κάνει τις ταινίες «την Τίγρη του Εσναπούρ» και «τον Ινδικό Τάφο».

Ο Λανγκ άρχισε να πλησιάζει την πλήρη τύφλωση. Και το 1963 εμφανίστηκε ως ο εαυτός του στην ταινία του Ζαν-Λυκ Γκοντάρ «Η Περιφρόνηση».

Ο Φριτς Λανγκ πέθανε από εγκεφαλικό το 1976, σε ηλικία 86 χρόνων.

ΤΖΟΝ ΦΟΡΝΤ

Ο Τζον Φορντ (1894 - 1973) ήταν Αμερικανός σκηνοθέτης, ιρλανδικής καταγωγής, κάτοχος τεσσάρων βραβείων Όσκαρ Σκηνοθεσίας. Η καριέρα του που διήρκεσε πενήντα χρόνια είναι πλούσια σε ταινίες από όλα τα είδη.

Ο Τζον Φορντ γεννήθηκε την 1η Φεβρουαρίου 1894 στην Πολιτεία του Μέιν των Ηνωμένων Πολιτειών. Πήγε στο γυμνάσιο του Πόρτλαντ και το 1914 μετακόμισε στην Καλιφόρνια όπου άρχισε να ασχολείται με τον κινηματογράφο. Και το 1920 παντρεύτηκε τη Μαίρη Σμιθ.

Από το 1917 ως το 1928 δημιούργησε πολλές ταινίες του βωβού κινηματογράφου, οι περισσότερες από τις οποίες έχουν χαθεί. Μια ταινία που έχει σωθεί είναι η ταινία του 1927 «Κόντρα στο ρεύμα».

**Κόντρα
στο ρεύμα**

Ο Φορντ ήταν ένας από τους πρωτοπόρους σκηνοθέτες ταινιών με ήχο. Γύρισε το πρώτο τραγούδι που τραγουδήθηκε στην οθόνη για την ταινία του «Μητέρα Μακρή» (το 1928). Αυτή η ταινία είναι επίσης αξιοσημείωτη ως η πρώτη ταινία του Φορντ στην οποία συμμετείχε (χωρίς να αναφέρεται) ο νεαρός Τζον Γουέιν, ο οποίος εμφανίστηκε και σε πολλές από τις ταινίες του Φορντ τα επόμενα δύο χρόνια. Επιπλέον, στο «Σπίτι του Δήμιου» (πάλι το 1928) παρουσιάζεται άλλη μία επιβεβαιωμένη εμφάνιση του Τζον Γουέιν στην οθόνη σε ταινία του Φορντ, παίζοντας έναν ενθουσιώδη θεατή του ιππόδρομου.

Η παραγωγή του Φορντ ήταν αρκετά σταθερή από το 1928 ως την έναρξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Έκανε δύο ή τρεις ταινίες κάθε χρόνο από το 1929 ως το 1942. Τρεις ταινίες κυκλοφόρησαν το 1929 – Το δυνατό αγόρι, Το ειδικό σύνταγμα και Χαιρετισμός.

Οι τρεις ταινίες του 1930 ήταν οι Άνδρες χωρίς Γυναίκες, Γεννημένος ριψοκίνδυνος και Ανεβαίνοντας το ποτάμι, που είναι αξιοσημείωτη ως η πρώτη ταινία τόσο για τον Σπένσερ Τρέισι όσο και για τον Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ.

Οι ταινίες του Φορντ το 1931 ήταν Κάτω από τις θάλασσες, Το παλιόπαιδο και ο Arrowsmith. Το τελευταίο, διασκευασμένο από το μυθιστόρημα του Sinclair Lewis, σηματοδότησε την πρώτη αναγνώριση για βραβεία Όσκαρ του Φορντ, με πέντε υποψηφιότητες, συμπεριλαμβανομένης της Καλύτερης Ταινίας.

Ο Φορντ επιβεβαίωσε το 1935 τη θέση του στην κορυφαία τάξη των Αμερικανών σκηνοθετών με το δράμα του Ιρλανδικού Ρεπουμπλικανικού Στρατού, με τίτλο «Ο πληροφοριοδότης». Κέρδισε μεγάλο έπαινο από τους κριτικούς, προτάθηκε για Καλύτερη Ταινία και ο Φορντ πήρε το πρώτο του Όσκαρ Καλύτερης Σκηνοθεσίας.

Η πολιτικά φορτισμένη ταινία του «Ο φυλακισμένος του νησιού Σαρκ» (το 1936) εξερεύνησε την ελάχιστα γνωστή ιστορία του Σάμιουελ Μαντ, ενός γιατρού που είχε παγιδευτεί στη συνωμοσία δολοφονίας του Αβραάμ Λίνκολν και οδηγήθηκε σε μια υπεράκτια φυλακή για τη θεραπεία του τραυματία Τζον Μπουθ. Άλλες ταινίες αυτής της περιόδου περιλαμβάνουν το μελόδραμα των Νότιων Θαλασσών «ο Τυφώνας» και την ευχάριστη ταινία με τη Σίρλεϊ Τεμπλ «Γουίλι Γουίνκι» (το 1937).

Η «Άμαξα» (το 1939) ήταν το πρώτο γουέστερν με ήχο του Φορντ. Παραμένει μια από τις πιο αξιοθαύμαστες ταινίες του Χόλιγουντ, κυρίως για την κορυφαία καταδίωξη της άμαξας και τη σκηνή με τα άλματα των αλόγων που γίνονται με τη βοήθεια κασκαντέρ. Στην ταινία πρωταγωνιστεί ο Τζον Γουέιν. Η «άμαξα» ήταν η αρχή της καριέρας του Τζον Γουέιν, ο οποίος έπαιξε σε 24 από τις ταινίες του Φορντ.

Η δεύτερη ταινία του το 1939 με τίτλο «Τύμπανα στον ποταμό Μοχώκ» ήταν ένα δραματικό γουέστερν με πρωταγωνιστή τον Χένρι Φόντα. Ήταν η πρώτη έγχρωμη ταινία του Φορντ. Η τρίτη ταινία του Φορντ μέσα στον ίδιο χρόνο και η τρίτη ταινία του με τον Χένρι Φόντα ήταν η μεταφορά του έργου του Τζον Στάινμπεκ «Τα σταφύλια της οργής» που είχε μεγάλη επιτυχία και εξακολουθεί να θεωρείται ως μία από τις καλύτερες ταινίες του Χόλιγουντ εκείνης της εποχής. Γι' αυτή την ταινία ο Φορντ κέρδισε το δεύτερο Όσκαρ του για τη Σκηνοθεσία.

Η τελευταία ταινία του Φορντ πριν μπει η Αμερική στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν η προσαρμογή στην οθόνη του έργου «Η κοιλάδα της κατάρας» (το 1941). Έγινε μια από τις σημαντικότερες ταινίες του 1941. Ήταν υποψήφια για δέκα Όσκαρ, συμπεριλαμβανομένου του Όσκαρ σκηνοθεσίας.

Κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ο Φορντ υπηρέτησε ως επικεφαλής της φωτογραφικής μονάδας για το Γραφείο Στρατηγικών Υπηρεσιών και έκανε ντοκιμαντέρ για το Τμήμα Ναυτικού. Κέρδισε άλλα δύο βραβεία Όσκαρ κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου για ταινίες-ντοκιμαντέρ. Ο Φορντ κινηματογράφησε την ιαπωνική επίθεση στο Μίντγουέι από το εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας του Sand Island και τραυματίστηκε στο αριστερό χέρι από σφαίρα πολυβόλου.

Ο Φορντ ήταν επίσης παρών τη D-Day. Διέσχισε τη Μάγχη με πλοίο, το οποίο αγκυροβόλησε στην παραλία της Νορμανδίας. Κινηματογράφησε το πρώτο κύμα και στη συνέχεια ο ίδιος με μια ομάδα κάμεραμεν της ακτοφυλακής γύρισε τη μάχη πίσω από τις εχθρικές δυνάμεις.

Μετά τον πόλεμο, ο Φορντ παρέμεινε αξιωματικός στην Εφεδρεία του Ναυτικού των Ηνωμένων Πολιτειών. Επέστρεψε στην ενεργό υπηρεσία κατά τη διάρκεια του Πολέμου της Κορέας και προήχθη σε Υποναύαρχο την ημέρα που άφησε την υπηρεσία. Ο Φορντ σκηνοθέτησε δεκαέξι μεγάλου μήκους ταινίες και αρκετά ντοκιμαντέρ τη δεκαετία μεταξύ 1946 και 1956. Μεταξύ των ταινιών του ήταν «Ο ήσυχος άνθρωπος», «Μογκάμπο» και οι «Ερευνητές», οι οποίες κατατάχθηκαν στις 20 καλύτερες εισπρακτικές επιτυχίες των αντίστοιχων ετών τους.

Τα τελευταία του χρόνια ο Φορντ αντιμετώπιζε επιδείνωση της υγείας του, κυρίως αποτέλεσμα δεκαετιών μεγάλης κατανάλωσης αλκοόλ και καπνίσματος, και επιδεινώθηκε από τις πληγές που υπέστη κατά τη Μάχη του Μίντγουεϊ. Η ταινία «Ο άνθρωπος που σκότωσε τον Λίμπερτι Βάλανς (το 1962) αναφέρεται συχνά ως η τελευταία σπουδαία ταινία της καριέρας του Φορντ. Με πρωταγωνιστές τους Τζον Γουέιν και Τζέιμς Στιούαρτ, καθώς και τον Λι Μάρβιν σε σημαντικό ρόλο.

Ο Τζον Φορντ πέθανε στις 31 Αυγούστου 1973, υποφέροντας από καρκίνο του στομάχου, σε ηλικία 79 χρόνων.

ΤΣΑΡΛΙ ΤΣΑΠΛΙΝ

Ο Τσάρλι Τσάπλιν (1889 - 1977), γνωστός και με το προσωνύμιο «Σαρλό», ήταν Άγγλος ηθοποιός, σκηνοθέτης και συνθέτης, του οποίου η φήμη ανήλθε κατά τη διάρκεια της εποχής του βουβού κινηματογράφου. Μεγαλόυργησε στις πρώτες δεκαετίες του Χόλυγουντ.

Ο Τσάρλι Τσάπλιν γεννήθηκε στις 16 Απριλίου 1889 στο Λονδίνο. Οι γονείς του ήταν καλλιτέχνες του μιούζικ χολ. Ο πατέρας του ήταν αλκοολικός και πέθανε όταν ο Τσάρλι ήταν 12 χρόνων. Η μητέρα του είχε προβλήματα υγείας

και ζούσε σε άθλιες οικονομικά συνθήκες. Το 1895 μπήκε σε άσυλο φτωχών και τα δύο παιδιά της μεταφέρθηκαν σε ένα σχολείο για ορφανά και εγκατελελειμμένα παιδιά. Τρία χρόνια αργότερα μπήκε σε άσυλο φρενοβλαβών.

**Οι
γονείς
του
Τσάπλιν**

Τον Ιούλιο του 1903 ο Τσάρλι, σε ηλικία 14 χρόνων, έγινε μέλος ενός θιάσου και έπαιξε στην παράσταση «Τζιμ, το μυθιστόρημα ενός Λονδρέζου», στην οποία υποδυόταν ένα χαμίνι στους δρόμους του Λονδίνου. Στη συνέχεια έπαιξε στην αστυνομική κωμωδία «Σέρλοκ Χολμς» (στη φωτογραφία) που γνώρισε μεγάλη επιτυχία. Το φθινόπωρο του 1910 ο Τσάρλι ταξίδεψε με τον θίασο στην Αμερική. Στα τέλη της επόμενης χρονιάς επέστρεψε στην Αγγλία και αφού μετέφερε τη μητέρα του σε ένα καλύτερο ίδρυμα, ξαναπήγε με τον ίδιο θίασο στην Αμερική, όπου παρέμεινε πολλά χρόνια.

Το 1913 ο Τσάπλιν υπέγραψε συμβόλαιο συνεργασίας με την εταιρεία Κίστοουν και τον Ιανουάριο του 1914 έπαιξε στην ταινία «Για να κερδίσει το ψωμί του», στην οποία υποδύθηκε έναν απατεώνα με κοστούμι λόρδου. Στην Κίστοουν γύρισε συνολικά 35 ταινίες μικρού μήκους.

Στις αρχές του 1915 ο Τσάπλιν υπέγραψε συμβόλαιο με την εταιρία Εσανέι με κατοχύρωση της πλήρους καλλιτεχνικής του ελευθερίας. Στην εταιρία αυτή γύρισε 15 ταινίες μεταξύ των οποίων «Ο αλήτης», με την οποία καθιέρωσε τη φιγούρα του περιπλανώμενου άνεργου, του Σαρλό.

Τον Φεβρουάριο του 1916 ο Τσάρλι Τσάπλιν υπέγραψε συμβόλαιο με την εταιρία Μιούτσουαλ για 12 ταινίες. Μέχρι το καλοκαίρι του 1917, γύρισε μεταξύ άλλων τις ταινίες Ο μετανάστης, Ο ενεχυροδανειστής, Το πατινάζ, Η θεραπεία

κ.ά. Στις ταινίες αυτές, που τις χαρακτηρίζουν οι τρελές καταδιώξεις μέσα σε περιορισμένο χώρο, τελειοποιεί την τεχνική της παντομίμας, τις χορευτικές του ικανότητες και τα διάφορα κωμικά τεχνάσματα. Κυρίως όμως οι ταινίες του δεν περιορίζονται πια στο κωμικό στοιχείο, αλλά επιπλέον σχολιάζουν διάφορα κοινωνικά προβλήματα, όπως η ταινία «Ο Μετανάστης», στην οποία ο Τσάπλιν έθιξε το θέμα των μεταναστών που ταξίδευαν σε άθλιες συνθήκες.

Τον Ιούνιο του 1917 ο Τσάπλιν υπέγραψε συμβόλαιο με τη Φερστ Νάσιοναλ. Η συνεργασία με αυτή την εταιρία ξεκίνησε με την ταινία «Σκυλίσια ζωή» και ακολούθησαν Ο Σαρλό στρατιώτης, η Μέρα πληρωμής και ο Προσκυνητής.

Σκυλίσια ζωή

Τον Αύγουστο του 1920 ο Τσάπλιν ολοκλήρωσε το «Χαμίνι», την πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του, και μολονότι δεν προσέλκυσε αρχικά το ενδιαφέρον των διανομέων στην Αμερική, είχε μεγάλη επιτυχία σε ολόκληρο τον κόσμο. Στην ταινία, που συνδυάζει τη σάτιρα με το τραγικό στοιχείο, είναι έντονες οι μνήμες από την πολύ δύσκολη παιδική ηλικία του Τσάπλιν.

Το χαμίνι

Το 1925 γύρισε τον Χρυσοθήρα. Και εδώ συνυπάρχει το τραγικό με το κωμικό στοιχείο, αλλά και η σουρεαλιστική τρέλα και η περιπέτεια.

**Ο
Χρυσοθήρας**

Τρία χρόνια αργότερα ακολούθησε το Τσίρκο, στο οποίο ο ήρωας αποτυγχάνει ως επαγγελματίας κλόουν μπροστά στους θεατές, αλλά προκαλεί το γέλιο ως Σαρλό στην καθημερινή του ζωή.

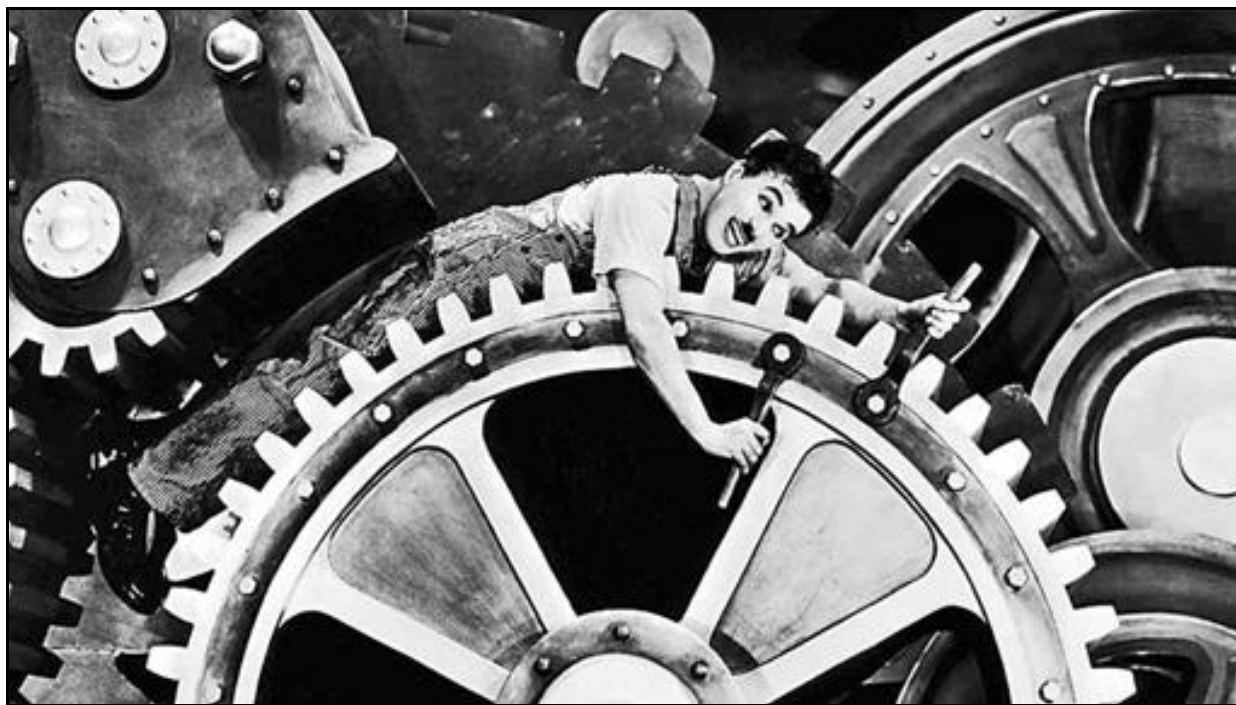

Το τσίρκο

Το Τσίρκο συνέπεσε με την προβολή της πρώτης ταινίας με ήχο και ο Τσάπλιν, αν και είχε δηλώσει ότι σιχαίνεται τις ομιλούσες ταινίες καθώς εξαφανίζουν την μεγάλη ομορφιά της σιωπής, επένδυσε μουσικά (συνθέτοντας ο ίδιος τη μουσική) και έκανε επιλεκτική χρήση των ήχων στην επόμενη ταινία του, το 1931, με τίτλο «Τα φώτα της πόλης».

Το 1936 γύρισε την εξαιρετική ταινία «Μοντέρνοι καιροί», την ταινία στην οποία εμφανίστηκε για τελευταία φορά ως Σαρλό με συμπρωταγωνίστρια την Πολέτ Γκοντάρ. Η ταινία αυτή ήταν μια κοινωνική σάτιρα που παρουσιάζει την εκβιομηχάνηση.

Η πρώτη ομιλούσα ταινία του Τσάπλιν, «Ο Μεγάλος Δικτάτωρ» (το 1940), ήταν ένας εξευτελισμός του ναζισμού. Γυρίστηκε και κυκλοφόρησε στην Αμερική ένα χρόνο πριν την εμπλοκή της στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Τσάπλιν υποδυόταν τον Χίνκελ, έναν δικτάτορα της Τομανίας, χαρακτήρας βασισμένος στον Αδόλφο Χίτλερ. Στην ταινία επίσης συμμετείχε και ο Τζακ Όουκι στον ρόλο του Ναπαλόι, δικτάτορα της Βακτηρίας, σατιρίζοντας τον Ιταλό δικτάτορα Μπενίτο Μουσολίνι.

Η ταινία ήταν μια πράξη θάρρους και ανδρείας στο πολιτικό περιβάλλον της τότε εποχής για τον εξευτελισμό του Ναζισμού και για την απεικόνιση των Εβραϊκών χαρακτήρων και της δίωξής τους. Εκτός από τον Χίνκελ, ο Τσάπλιν έπαιξε επίσης στην ταινία τον ρόλο ενός Εβραίου κουρέα, ο οποίος διώκεται από το καθεστώς, ενώ παράλληλα έχει εκπληκτική ομοιότητα με τον Χίνκελ.

Στο τέλος, οι δύο χαρακτήρες που υποδύεται ο Τσάπλιν, μέσα από μια σύνθετη πλοκή ανταλλάζουν θέσεις, και ο κουρέας αποβάλλει την κωμική περσόνα για να βγάλει, απευθυνόμενος στον θεατή, έναν εξαιρετικό λόγο στον οποίο καταγγέλλει τη δικτατορία, την απληστία, το μίσος και τη μισαλλοδοξία, εξαίροντας την ελευθερία και την ανθρώπινη αδελφосύνη.

Το 1943 ο Τσάρλι Τσάπλιν παντρεύτηκε την τέταρτη σύζυγό του, τη 18χρονη Όνα, κόρη του σημαντικού θεατρικού συγγραφέα Ευγένιου Ο'Νιλ. Ο γάμος τους θεωρήθηκε σκάνδαλο λόγω της μεγάλης διαφοράς ηλικίας τους. Πάντως οι δυο τους έμειναν παντρεμένοι τριάντα τέσσερα χρόνια (μέχρι τον θάνατο του Τσάπλιν) και απέκτησαν μαζί οκτώ παιδιά.

Το 1947, μέσα σε ένα έντονα αρνητικό κλίμα για τον ίδιο, και ενώ διάφοροι συντηρητικοί πολιτικοί ζητούσαν την απέλασή του, γύρισε την ταινία «Ο Κύριος Βερντού». Αν και την υπόθεση της ταινίας ο Τσάπλιν την εμπνεύστηκε από τον Λαντρί, έναν Γάλλο δολοφόνο πλούσιων κυριών, ήταν φανερό ότι η ταινία στόχευε σε αρνητικές πλευρές της αμερικανικής κοινωνίας. Έγιναν πιέσεις να μην προβληθεί η ταινία, η οποία τελικά είχε παταγώδη εμπορική αποτυχία.

Αντίθετα, η ταινία «Τα φώτα της ράμπας», μια ταινία πάνω στα γηρατειά και τον θάνατο, αρκετά αυτοβιογραφική, που ολοκληρώθηκε πέντε χρόνια αργότερα, είχε μεγάλη εμπορική επιτυχία, αλλά εκτός Αμερικής, όπου και πάλι πολλοί αιθουσάρχες δεν πρόβαλλαν την ταινία.

Μετά την άρση της βίζας του από το αμερικανικό Υπουργείο Δικαιοσύνης, ο Τσάπλιν με τη σύζυγό του, Όνα, εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην Ευρώπη και συγκεκριμένα στην Ελβετία. Μέχρι τον θάνατό του ο Τσάπλιν γύρισε άλλες δύο ταινίες: την αντιμακαρθική σάτιρα «Ένας βασιλιάς στη Νέα Υόρκη» (το 1957) ...

... και δέκα χρόνια αργότερα την «Κόμισσα του Χονγκ Κονγκ» με τη Σοφία Λόρεν και τον Μάρλον Μπράντο.

Το 1975 ο Τσάπλιν ανακηρύχτηκε ιππότης από τη βασίλισσα Ελισάβετ Β'. Στη φωτογραφία ο Τσάπλιν με τη γυναίκα του και έξι από τα παιδιά τους το 1961.

Στις 25 Δεκεμβρίου 1977 ο Τσάρλι Τσάπλιν πέθανε στο σπίτι του σε ηλικία 88 χρόνων.

ΑΛΦΡΕΝΤ ΧΙΤΣΚΟΚ

Ο Άλφρεντ Χίτσκοκ (1899 - 1980) ήταν Άγγλος σκηνοθέτης και παραγωγός ταινιών. Συχνά αποκαλείται και ως ο «Μάστερ του Σασπένς», καθώς ήταν πρωτοπόρος σε διάφορες τεχνικές, σχετικές με τα θρίλερ περιπέτειας και τα ψυχολογικά θρίλερ. Μετά από αρχική επιτυχημένη καριέρα στον Βρετανικό Κινηματογράφο, σε βουβές και μη ταινίες, το 1939 άρχισε να γυρίζει ταινίες στο Χόλυγουντ. Στη συνέχεια, το 1955, έγινε Αμερικανός πολίτης.

Ο Άλφρεντ Χίτσκοκ γεννήθηκε στις 13 Αυγούστου 1899 στο διαμέρισμα πάνω από το μισθωμένο παντοπωλείο των γονιών του στα περίχωρα του Ανατολικού Λονδίνου. Ήταν το μικρότερο από τα τρία παιδιά των γονιών του, Γουίλιαμ Χίτσκοκ και Έμμα. Ο πατέρας του ήταν παντοπώλης, όπως και ο παππούς του.

7 χρόνων ο Χίτσκοκ πήγε στο δημοτικό και όταν έγινε 11 χρόνων στάλθηκε στο Κολλέγιο του Αγίου Ιγνατίου, ένα γυμνάσιο Ιησουιτών με φήμη για πειθαρχία. Οι ιερείς χρησιμοποιούσαν ένα σκληρό λαστιχένιο μαστούνι στα αγόρια, πάντα στο τέλος της ημέρας. Έτσι τα αγόρια έπρεπε να κάθονται στις τάξεις περιμένοντας την τιμωρία αν είχαν καταγραφεί γι' αυτήν. Αργότερα είπε ότι εδώ ανέπτυξε την αίσθηση του φόβου του.

Ο Χίτσκοκ είπε στους γονείς του ότι ήθελε να γίνει μηχανικός και το 1913, 14 χρόνων, άφησε τον Άγιο Ιγνάτιο και γράφηκε σε νυχτερινά μαθήματα στη Σχολή Μηχανικής και Ναυσιπλοΐας. Τον επόμενο χρόνο ο πατέρας του, ο οποίος έπασχε από εμφύσημα και νεφρική νόσο, πέθανε σε ηλικία 52 ετών. Για να συντηρήσει τον εαυτό του και τη μητέρα του, ο Χίτσκοκ έπιασε δουλειά ως τεχνικός υπάλληλος σε μια εταιρεία. Συνέχισε, όμως, τα νυχτερινά μαθήματα, αυτή τη φορά στην ιστορία της τέχνης, τη ζωγραφική, τα οικονομικά και τις πολιτικές επιστήμες. Ο μεγαλύτερος αδελφός του δούλεψε στο οικογενειακό κατάστημα.

Το 1919, 20 χρόνων, διάβασε σε μια εφημερίδα ότι ο παραγωγός της Paramount Pictures άνοιγε ένα στούντιο στο Λονδίνο. Σχεδιάζαν να κινηματογραφήσουν το έργο «Οι στενοχώριες του Σατανά». Ο Χίτσκοκ δημιούργησε μερικά σχέδια για τους τίτλους του έργου και τα έστειλε στο στούντιο. Τον προσέλαβαν και άρχισε να εργάζεται για το στούντιο ως σχεδιαστής τίτλων ταινιών.

Σιγά-σιγά ο Χίτσκοκ αποκτώντας εμπειρίες άρχισε να αναλαμβάνει και άλλους ρόλους στην παραγωγή των βωβών ταινιών της εποχής. Και το 1923 συμμετέχοντας στην παραγωγή μιας ταινίας γνώρισε τη σεναριογράφο Άλμα Ρεβίλ που θα γινόταν η μελλοντική σύζυγός του.

Το καλοκαίρι του 1925 του ζητήθηκε να σκηνοθετήσει την πρώτη του ταινία, ένα δράμα με τίτλο «Ο κήπος των ηδονών». Ήταν μια συμπαραγωγή Αγγλικής και Γερμανικής εταιρείας και μεγάλο μέρος της γυρίστηκε στη Γερμανία.

Του ζητήθηκε να γυρίσει και τη δεύτερη ταινία του, με τίτλο «Ο αετός του βουνού», στη Γερμανία. Εκεί παρακολούθησε και επηρεάστηκε από τις Γερμανικές ταινίες που είδε.

Επιστρέφοντας στην Αγγλία γύρισε το 1927 το πρώτο του θρίλερ, με τίτλο «Ο ενοικιαστής: Μια ιστορία της ομίχλης του Λονδίνου», για το κυνήγι ενός κατά συρροή δολοφόνου που, φορώντας μαύρο μανδύα και κρατώντας μια μαύρη τσάντα, δολοφονεί νεαρές ξανθές γυναίκες στο Λονδίνο και μάλιστα μόνο τις Τρίτες. Μια σπιτονοικοκυρά υποπτεύεται ότι ο ένοικός της είναι ο δολοφόνος, αλλά αποδεικνύεται αθώος. Για να μεταδώσει την εντύπωση ότι ακούγονταν βήματα από έναν επάνω όροφο, ο Χίτσκοκ έφτιαξε ένα γυάλινο πάτωμα έτσι ώστε ο θεατής να μπορεί να δει τον νοικάρη να περπατά πάνω-κάτω στο δωμάτιό του πάνω από τη σπιτονοικοκυρά.

Την ίδια χρονιά παντρεύτηκε την Άλμα Ρεβίλ, με την οποία συνεργαζόταν συνέχεια στις ταινίες που γύριζε. Μαζί απέκτησαν και μία κόρη.

Το 1929 Χίτσκοκ άρχισε να εργάζεται για τη δέκατη ταινία του, με τίτλο «Εκβιασμός», όταν η εταιρεία παραγωγής της έδωσε τη δυνατότητα να έχει ήχο. Η ταινία ήταν η πρώτη βρετανική ταινία με ήχο.

Το 1933 ο Χίτσκοκ υπέγραψε συμβόλαιο για πολλές ταινίες με την εταιρεία παραγωγής Γκομόν. Η πρώτη του ταινία το 1934 για την εταιρεία, με τίτλο «Ο άνθρωπος που ήξερε πολλά», ήταν επιτυχημένη. Με τη δεύτερη, το 1935, με τίτλο «Τα 39 σκαλοπάτια», κέρδισε την αναγνώρισή του και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η επόμενη μεγάλη επιτυχία του Χίτσκοκ ήταν το 1938, η ταινία «Η κυρία εξαφανίζεται», όπου μια Βρετανίδα κατάσκοπος που υποδύεται την γκουβερνάντα, εξαφανίζεται σε ένα ταξίδι με τρένο στη φανταστική ευρωπαϊκή χώρα Μπαντρίκα. Γι' αυτή την ταινία ο Χίτσκοκ πήρε το Βραβείο Καλύτερης Σκηνοθεσίας των Κριτικών Κινηματογράφου της Νέας Υόρκης.

Το 1939 ο Χίτσκοκ υπέγραψε ένα συμβόλαιο επτά χρόνων με έναν Αμερικάνο παραγωγό. Κι έτσι πήγε στο Χόλυγουντ. Εκεί γύρισε την πρώτη ταινία, με τίτλο «Ρεβέκκα», η οποία πήρε το Όσκαρ καλύτερης ταινίας.

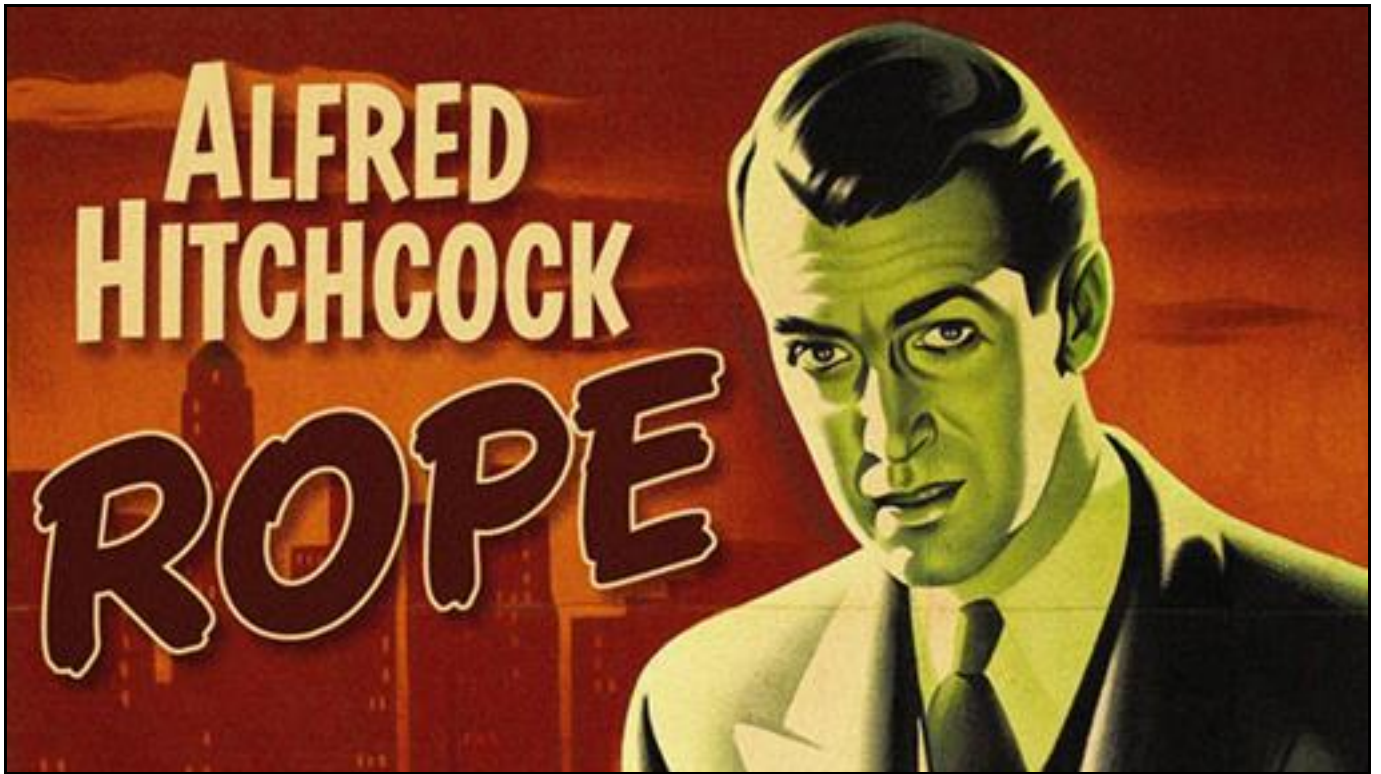
Από το 1940 ως το 1944 οι ταινίες που γύρισε ο Χίτσκοκ ήταν ποικίλες. Από τη ρομαντική κωμωδία «Ο κύριος και η κυρία Σμιθ» (το 1941) μέχρι το ζοφερό φιλμ νουάρ «Η σκιά της αμφιβολίας» (το 1943). Ταυτόχρονα γύρισε και μερικές μικρού μήκους ταινίες που καταγγέλλουν τα εγκλήματα των Ναζί – οι οποίες έχουν διατηρηθεί στο Μουσείο του Παγκόσμιου Πολέμου στο Λονδίνο.

Το 1945 ο Χίτσκοκ σκηνοθέτησε την ταινία «Νύχτα αγωνίας», η οποία εξετάζει την ψυχανάλυση και περιλαμβάνει μια ονειρική παρουσίαση σχεδιασμένη από τον Σαλβαδόρ Νταλί. Ο Γκρέγορι Πεκ υποδύεται έναν που πάσχει από αμνησία και είναι υπό θεραπεία της ψυχαναλύτριας που υποδύεται η Ίνγκριντ Μπέργκμαν, η οποία τον ερωτεύεται ενώ προσπαθεί να ξεκλειδώσει το απωθημένο παρελθόν του.

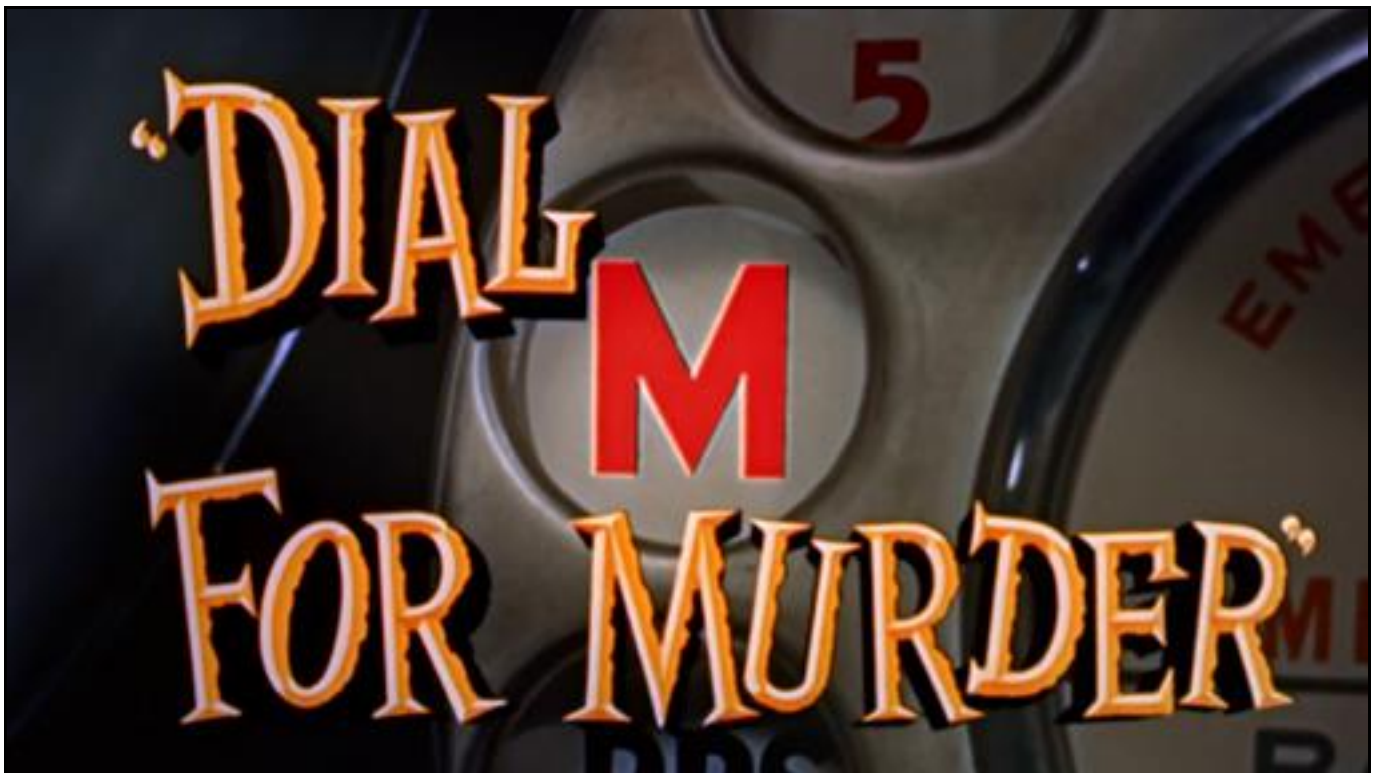

Το 1946 παρουσιάζεται η επόμενη ταινία του Χίτσκοκ, με τίτλο «Νοτόριους», μια ταινία κατασκοπευτική και ερωτική, στην οποία πρωταγωνιστούν ο Κάρι Γκραντ, η Ίνγκριντ Μπέργκμαν και εμφανίζεται ο Αλέξης Μινωτής.

Το 1948 ο Χίτσκοκ παρουσιάζει την πρώτη έγχρωμη ταινία του με τίτλο «Ο Βρόχος» και πρωταγωνιστή τον Τζέιμς Στιούαρτ.

Το 1954 ξεκίνησε τρεις έγχρωμες ταινίες με την Γκρέις Κέλι. Η πρώτη είχε τίτλο «Τηλεφωνήσατε Ασφάλεια Αμέσου Δράσεως».

Η δεύτερη είχε τίτλο «Σιωπηλός Μάρτυρας» και συμπρωταγωνιστούσε ο Τζέιμς Στιούαρτ.

Και η τρίτη είχε τίτλο «Το κυνήγι του κλέφτη» με συμπρωταγωνιστή τον Κάρι Γκραντ.

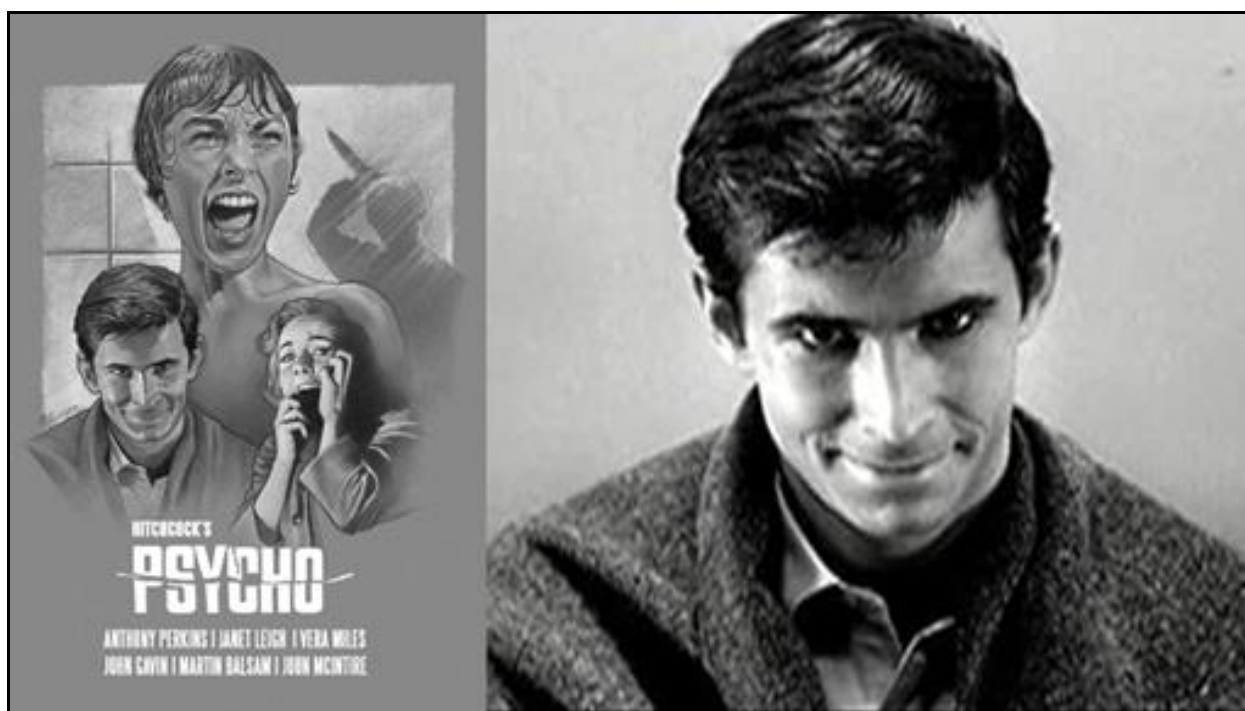
Η ταινία «Δεσμώτης του ιλίου» ήταν ένα ψυχολογικό θρίλερ παραγωγής 1958. Στην ταινία πρωταγωνιστεί ο Τζέιμς Στιούαρτ στον ρόλο ενός αστυνομικού, ο οποίος αναγκάστηκε να αποσυρθεί πρόωρα από την ενεργό δράση λόγω ψυχολογικού σοκ που υπέστη κυνηγώντας έναν εγκληματία – σοκ το οποίο είχε ως αποτέλεσμα να υποφέρει από κατάθλιψη και ιλίγγους. Συμπρωταγωνίστρια του Στιούαρτ είναι η Κιμ Νόβακ στο ρόλο μιας γυναίκας που παρουσιάζει αλλόκοτη συμπεριφορά και κρατά ένα σκοτεινό μυστικό.

Το 1959 ο Χίτσκοκ γυρίζει την ταινία «Στη σκιά των τεσσάρων γιγάντων», μια ταινία κατασκοπίας με πρωταγωνιστές τον Κάρι Γκραντ, την Εύα Μαρί Σαιντ και τον Τζέιμς Μέισον.

Το 1960 ο Χίτσκοκ γυρίζει την πιο γνωστή ταινία του με τίτλο «Ψυχώ» και πρωταγωνιστή τον Άντονι Πέρκινς στον ρόλο ενός ψυχωτικού δολοφόνου.

Τα «Πουλιά» είναι μια ταινία τρόμου του 1963 σε παραγωγή και σκηνοθεσία του Άλφρεντ Χίτσκοκ. Βασισμένη στην ομώνυμη ιστορία της Δάφνης ντυ Μωριέ, επικεντρώνεται σε μια σειρά από ξαφνικές και ανεξήγητες βίαιες επιθέσεις πουλιών στους κατοίκους της παραλίας Μποντέγκα της Καλιφόρνια, κατά τη διάρκεια λίγων ημερών. Πρωταγωνιστεί η πρωτοεμφανιζόμενη Τίπι Χέντρεν.

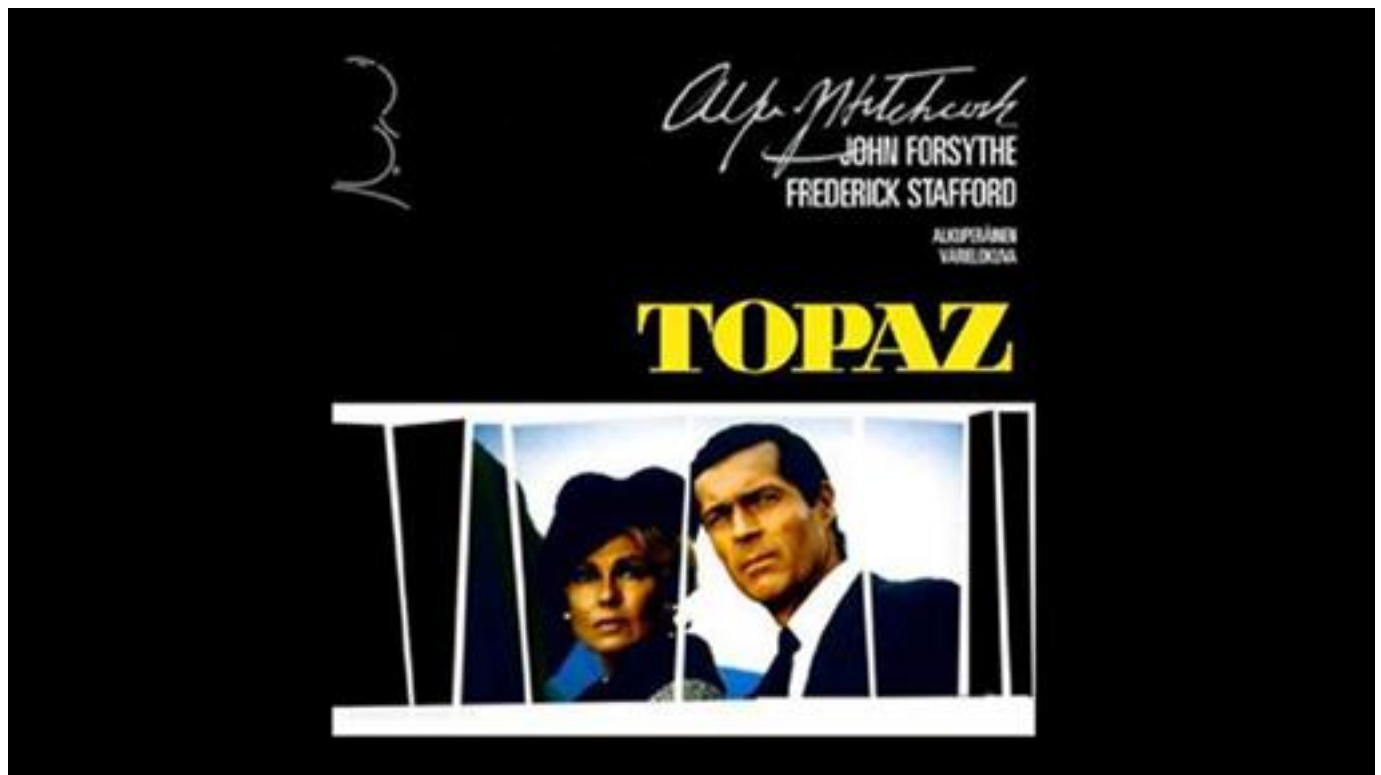
Το 1964 ο Χίτσκοκ γυρίζει το ψυχολογικό θρίλερ «Μάρνι» με την Τίπι Χέντρεν και τον Σων Κόνερι. Η κεντρική ηρωίδα της ταινίας, η Μάρνι, είναι μια κλεπτομανής που λιποθυμά όταν βλέπει κόκκινο χρώμα.

Το 1966 γυρίζει το «Το σχισμένο παραπέτασμα», μια τυπικά ψυχροπολεμική ταινία, η οποία ταυτόχρονα κρίνει, έστω και έμμεσα, την πολιτική διαφθορά και κατασκοπεία σε κάθε τους μορφή. Πρωταγωνιστούν ο Πωλ Νιούμαν και η Τζούλι Άντριους.

Το 1969 ο Χίτσκοκ γυρίζει την ταινία «Τοπάζ» που και αυτή αναφέρεται στην περίοδο του ψυχρού πολέμου.

Και το 1972 επιστρέφει στη Βρετανία και γυρίζει την ταινία «Φρενίτις», μια κλασική αστυνομική ταινία.

Ο Άλφρεντ Χίτσκοκ πεθαίνει στις 29 Απριλίου 1980 από νεφρική ανεπάρκεια, σε ηλικία 81 χρόνων.

ΓΟΥΩΛΤ ΝΤΙΣΝΕΪ

Ο Γουώλτ Ντίσνεϋ (1901 - 1966) ήταν Αμερικανός δημιουργός κινουμένων σχεδίων και παραγωγός ταινιών. Ήταν πρωτοπόρος στη βιομηχανία των αμερικανικών κινουμένων σχεδίων. Ως παραγωγός ταινιών κατέχει ρεκόρ για τα περισσότερα Βραβεία Ακαδημίας που απέσπασε ποτέ ένα άτομο, έχοντας κερδίσει συνολικά 22 Όσκαρ από 59 υποψηφιότητες. Μεταξύ άλλων τιμών κέρδισε τρεις Χρυσές Σφαίρες, δύο από τις οποίες στην κατηγορία Σπουδαίο Επίτευγμα. Αρκετές από τις ταινίες του περιλαμβάνονται στο Εθνικό Μητρώο Κινηματογράφου της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου.

Ο Γουώλτ Ντίσνεϋ γεννήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 1901, στο Σικάγο. Πατέρας του ήταν ο Ηλίας Ντίσνεϋ (κτηματίας), που γεννήθηκε στον Καναδά από Ιρλανδούς γονείς, και μητέρα του ήταν η Φλόρα Κωλ, Αμερικανίδα Γερμανικής και Αγγλικής καταγωγής. Ήταν ο τέταρτος γιος και στη συνέχεια το ζευγάρι απέκτησε ένα πέμπτο παιδί, τη Ρουθ. Το 1906 η οικογένεια μετακόμισε σε ένα αγρόκτημα στο Μάρσελαϊν του Μισούρι, όπου ο θείος του Γουώλτ, Ρόμπερτ, είχε μόλις αγοράσει γη. Εκεί ο Ντίσνεϋ ανέπτυξε το ενδιαφέρον του για τη ζωγραφική όταν πήρε κάποιο χαρτζιλίκι για να ζωγραφίσει το άλογο ενός συνταξιούχου γιατρού της γειτονιάς. Άρχισε επίσης να αναπτύσσει μια ικανότητα να εργάζεται με νερομπογιές και κραγιόνια. Ζούσε κοντά στη γραμμή του σιδηρόδρομου και ερωτεύτηκε τα τρένα. Αυτός και η μικρότερη αδελφή του Ρουθ άρχισαν να πηγαίνουν σχολείο στα τέλη του 1909.

**Ο σιδηροδρομικός
σταθμός
που είναι σήμερα
τοπικό μουσείο
για τον Ντίσνεϋ**

Το 1911 η οικογένεια Ντίσνεϋ μετακόμισε στο Κάνσας Σίτι του Μισούρι. Ο Γουόλτ, σε ηλικία 10 ετών, πήγε στο τοπικό σχολείο, όπου γνώρισε έναν συμμαθητή του, ο οποίος προερχόταν από μια οικογένεια οπαδών του θεάτρου και του γνώρισε τον κόσμο των βαριετές και των κινηματογραφικών ταινιών. Σύντομα ο Γουόλτ περνούσε περισσότερο χρόνο στο σπίτι του συμμαθητή του παρά στο δικό του σπίτι. Ο πατέρας του αγόρασε μια διαδρομή παράδοσης εφημερίδων για τους Kansas City Times και Kansas City Star. Ο Γουόλτ και ο αδελφός του Ρόυ ξυπνούσαν στις 4:30 κάθε πρωί για να παραδώσουν τους Times πριν ανοίξει το σχολείο και επαναλάμβαναν τον γύρο για την απογευματινή Star μετά το σχολείο. Το πρόγραμμα ήταν εξαντλητικό και ο Γουόλτ είχε συχνά κακούς βαθμούς γιατί τον έπαιρνε ο ύπνος στην τάξη, αλλά συνέχισε αυτή τη δουλειά για περισσότερα από έξι χρόνια. Παρακολούθησε μαθήματα που γίνονταν το Σάββατο στο Ινστιτούτο Τέχνης του Κάνσας Σίτι και παρακολούθησε, επίσης, ένα μάθημα δι' αλληλογραφίας για τη σχεδίαση.

Το Ινστιτούτο Τέχνης του Κάνσας Σίτι - σήμερα

Το 1917 ο Γουόλτ Ντίσνεϋ πήγε στο Λύκειο και έγινε σκιτσογράφος της σχολικής εφημερίδας, σχεδιάζοντας πατριωτικές εικόνες για τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Παρακολούθησε, επίσης, νυχτερινά μαθήματα στην Ακαδημία Καλών Τεχνών του Σικάγο. Στα μέσα του 1918 προσπάθησε να ενταχθεί στον Στρατό των Ηνωμένων Πολιτειών για να πολεμήσει τους Γερμανούς, αλλά απορρίφθηκε ως πολύ νέος. Αφού παραποίησε την ημερομηνία γέννησης στο πιστοποιητικό γέννησής του, εντάχθηκε στον Ερυθρό Σταυρό τον Σεπτέμβριο του 1918 ως οδηγός ασθενοφόρου. Μεταφέρθηκε στη

Γαλλία αλλά έφτασε τον Νοέμβριο, μετά την ανακωχή. Ζωγράφισε κινούμενα σχέδια στο πλάι του ασθενοφόρου του για διακόσμηση και δημοσίευσε μερικά από τα έργα του στην εφημερίδα του στρατού.

Επέστρεψε στο Κάνσας Σίτι τον Οκτώβριο του 1919, όπου εργάστηκε ως μαθητευόμενος καλλιτέχνης σε ένα καλλιτεχνικό Στούντιο, όπου σχεδίασε εμπορικές εικονογραφήσεις για διαφημίσεις, θεατρικά προγράμματα και καταλόγους και έγινε φίλος με τον συνάδελφό του καλλιτέχνη Αμπ Άιγουερκς.

Αλλά το καλλιτεχνικό Στούντιο έκλεισε και ο Ντίσνεϋ προσπάθησε να δημιουργήσει μια σειρά από κινούμενα σχέδια και μια δωδεκάλεπτη ταινία με ένα κοριτσάκι, τη μικρή Ντίβις, με θέματα από το μυθιστόρημα του Λιούις Κάρολ «Οι περιπέτειες της Αλίκης στη χώρα των θαυμάτων». Τα οικονομικά αποτελέσματα, όμως, ήταν άσχημα.

Ο Ντίσνεϋ μετακόμισε στο Χόλυγουντ τον Ιούλιο του 1923 σε ηλικία 21 ετών. Μολονότι εκείνη την εποχή η Νέα Υόρκη ήταν το κέντρο της βιομηχανίας κινουμένων σχεδίων, πήγε στο Λος Άντζελες επειδή ο αδελφός του Ρόνι ανέρρωνε εκεί από φυματίωση και έλπιζε να γίνει σκηνοθέτης ταινιών ζωντανής δράσης. Τον Οκτώβριο υπέγραψε συμβόλαιο με μία εταιρεία διανομής ταινιών για έξι κωμωδίες της «Αλίκης στη χώρα των θαυμάτων» και με επιλογή για δύο ακόμα σειρές έξι επεισοδίων η καθεμία. Ο Ντίσνεϋ και ο αδελφός του Ρόνι δημιούργησαν το Στούντιο των Αδελφών Ντίσνεϋ –το οποίο αργότερα έγινε η εταιρεία Γουόλτ Ντίσνεϋ– για την παραγωγή των ταινιών.

Έπεισαν τη μικρή Ντέιβις και την οικογένειά της να μετακομίσουν στο Χόλυγουντ για να συνεχίσουν την παραγωγή. Τον Ιούλιο του 1924 ο Ντίσνεϋ προσέλαβε επίσης τον Αιγουερκς, πείθοντάς τον να μετακομίσει στο Χόλυγουντ από το Κάνσας Σίτι.

**Η μικρή
Ντέιβις
ως “Αλίκη”**

Στις αρχές του 1925 ο Ντίσνεϋ προσέλαβε τη σκιτσογράφο Λίλιαν Μπάουντς και τον Ιούλιο την παντρεύτηκε. Έκαναν μία κόρη και υιοθέτησαν και άλλο ένα κορίτσι.

**Ο Γουώλτ Ντίσνεϋ
με τη σύζυγό του
Λίλιαν**

Η εταιρεία διανομής Universal Pictures ζήτησε να δημιουργηθούν νέες διαφορετικές σειρές μόνο με κινούμενα σχέδια. Ο Ντίσνεϋ και ο Άιγουερκς δημιούργησαν τον «Όσβαλντ, το τυχερό κουνέλι», έναν χαρακτήρα που ο Ντίσνεϋ ήθελε να είναι «ζωηρός, σε εγρήγορση, πονηρός και παράτολμος, διατηρώντας τον επίσης καθαρό και περιποιημένο».

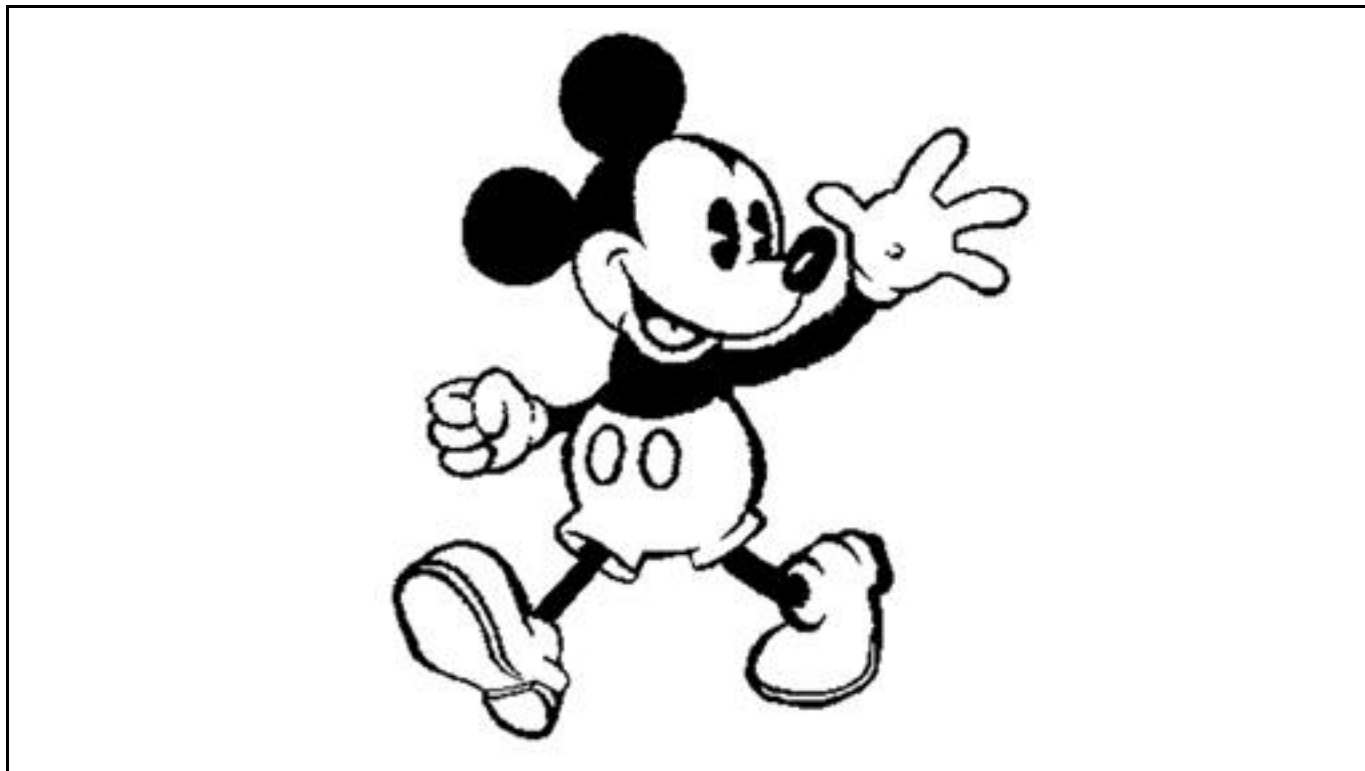

Μετά τη σύγκρουση με την εταιρεία διανομής του «Όσβαλντ», ο Ντίσνεϋ και ο δημιουργός κινουμένων σχεδίων Άιγουερκς δημιούργησαν τον χαρακτήρα Μίκυ Μάους, πιθανώς εμπνευσμένοι από ένα οικόσιτο ποντίκι που είχε υιοθετήσει ο Ντίσνεϋ παλιότερα. Ο Άιγουερκς προσαρμοσε τα πρώτα σκίτσα του Ντίσνεϋ ώστε ο Μίκυ να γινόταν πιο εύκολο να προσαρμοστεί στη διαδικασία της κατασκευής κινούμενων σχεδίων και ο Ντίσνεϋ έδωσε τη φωνή του στον χαρακτήρα μέχρι το 1947.

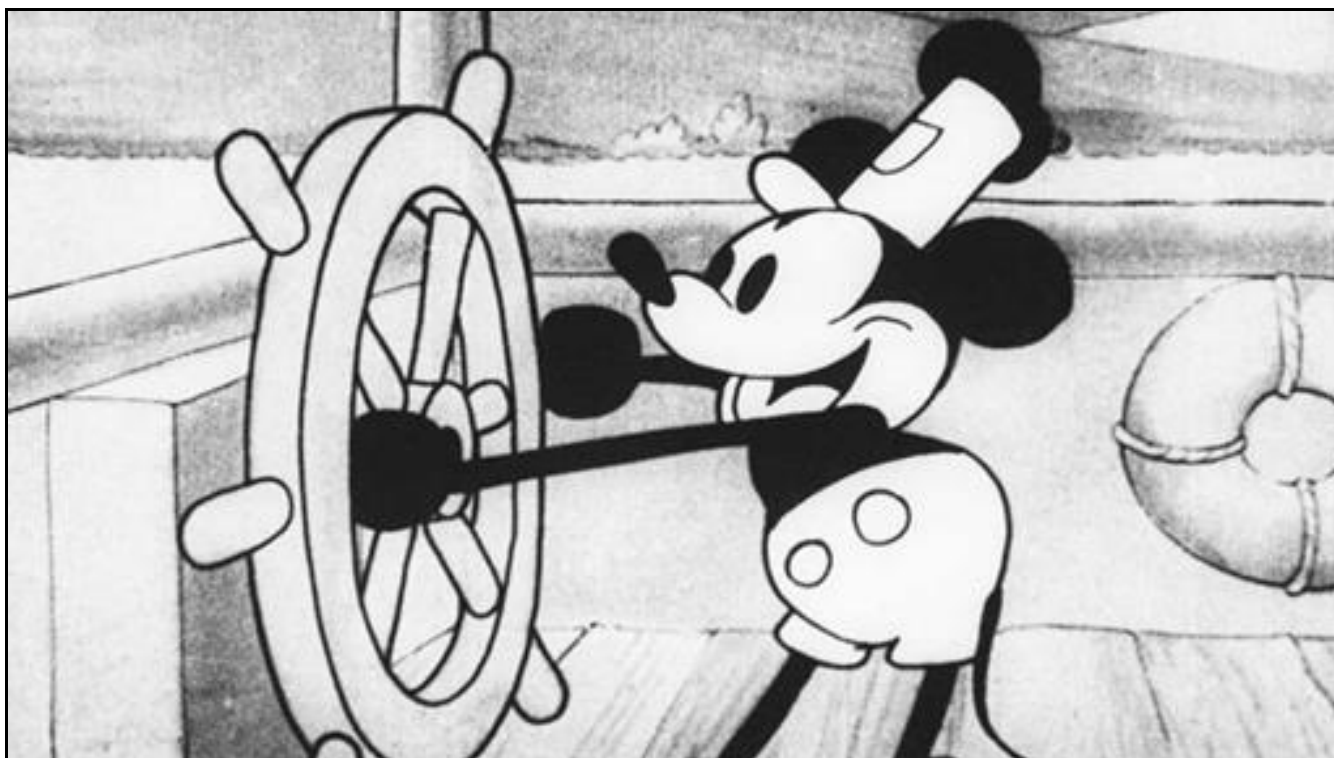

**Αμπ Άιγουερκς
ο συνεργάτης
του Ντίσνεϋ**

Ο Ντίσνεϋ περιέγραψε τον τρόπο προσέγγισης του χαρακτήρα ως εξής: «Έπρεπε ο Μίκυ να είναι απλός στον σχεδιασμό του. Τα αυτιά του ήταν στρογγυλά, ο κορμός του είχε το σχήμα αχλαδιού και τα πόδια του κατέληγαν σε δύο μεγάλες πατούσες, όπως ενός παιδιού που χρησιμοποιεί τα παπούτσια του πατέρα του. Δεν θέλαμε να του δώσουμε χέρια ποντικού, γιατί έπρεπε να θυμίζει άνθρωπο. Έτσι του φορέσαμε γάντια και του αφαιρέσαμε ένα δάκτυλο, γιατί τα πέντε έμοιαζαν υπερβολικά σε ένα τόσο μικρό σώμα». Σύμφωνα με τα λόγια ενός εργαζόμενου στην εταιρεία «Ο Αμπ σχεδίασε την εξωτερική εμφάνιση του Μίκυ, αλλά ο Γουόλτ του έδωσε την ψυχή του».

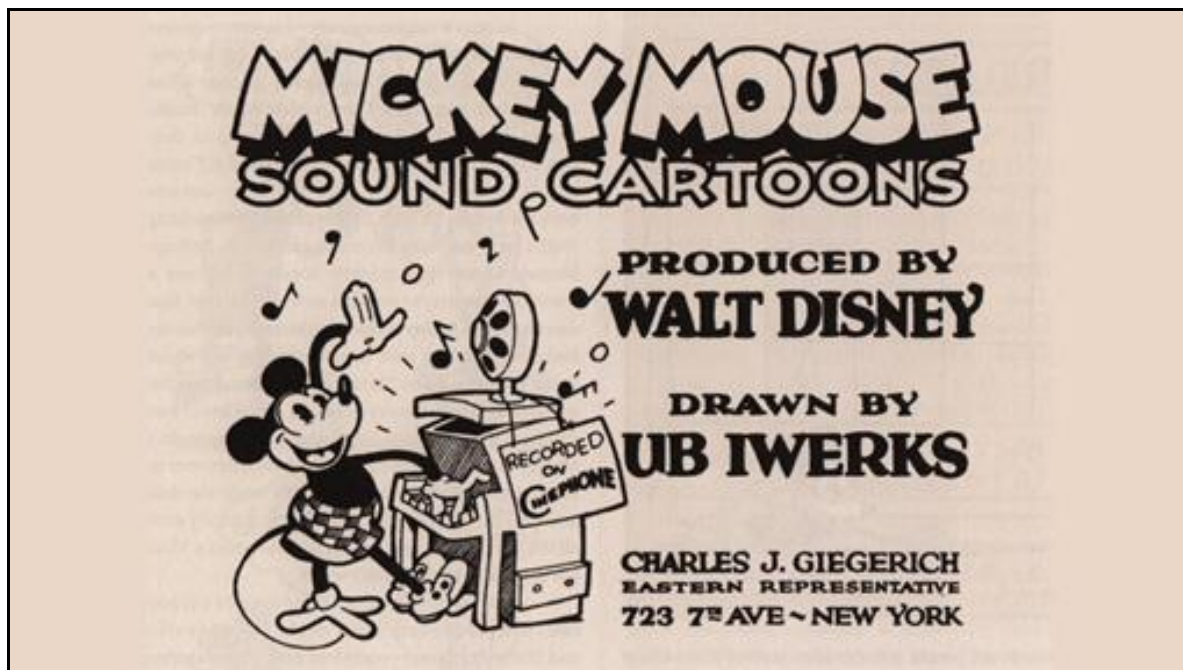
Το 1928 ο Ντίσνεϋ χρησιμοποίησε συγχρονισμένο ήχο στην τρίτη ταινία μικρού μήκους, «το Ατμόπλοιο Γουίλι», για να δημιουργήσει το πρώτο κινούμενο σχέδιο με ήχο. Όταν η διαδικασία κατασκευής αυτής της ταινίας είχε ολοκληρωθεί, ο Ντίσνεϋ υπέγραψε συμβόλαιο με τον Πατ Πάουερς, πρώην στέλεχος της Universal Pictures για να χρησιμοποιεί γενικά το σύστημα ηχογράφησης ήχου «Powers Cinephone». Η ταινία, η οποία έχει διάρκεια 7½ λεπτά, προβλήθηκε για πρώτη φορά στις 18 Νοεμβρίου του 1928 στη Νέα Υόρκη και πήρε διθυραμβικές κριτικές. Ο Πάουερς έγινε και διανομέας των πρώτων κινουμένων σχεδίων με ήχο του Ντίσνεϋ, τα οποία σύντομα έγιναν δημοφιλή.

Για να βελτιώσει την ποιότητα της μουσικής, ο Ντίσνεϋ προσέλαβε τον επαγγελματία συνθέτη και ενορχηστρωτή Καρλ Στάλινγκ, μετά από πρόταση του οποίου αναπτύχθηκε η σειρά «Ανόητη Συμφωνία», δημιουργώντας ιστορίες με τη χρήση της μουσικής. Το πρώτο στη σειρά, «Ο Χορός των Σκελετών» (το 1929), σχεδιάστηκε εξ ολοκλήρου από τον Αιγουερκς. Ακολούθησαν άλλα 75 μουσικά κινούμενα σχέδια μέχρι το 1939.

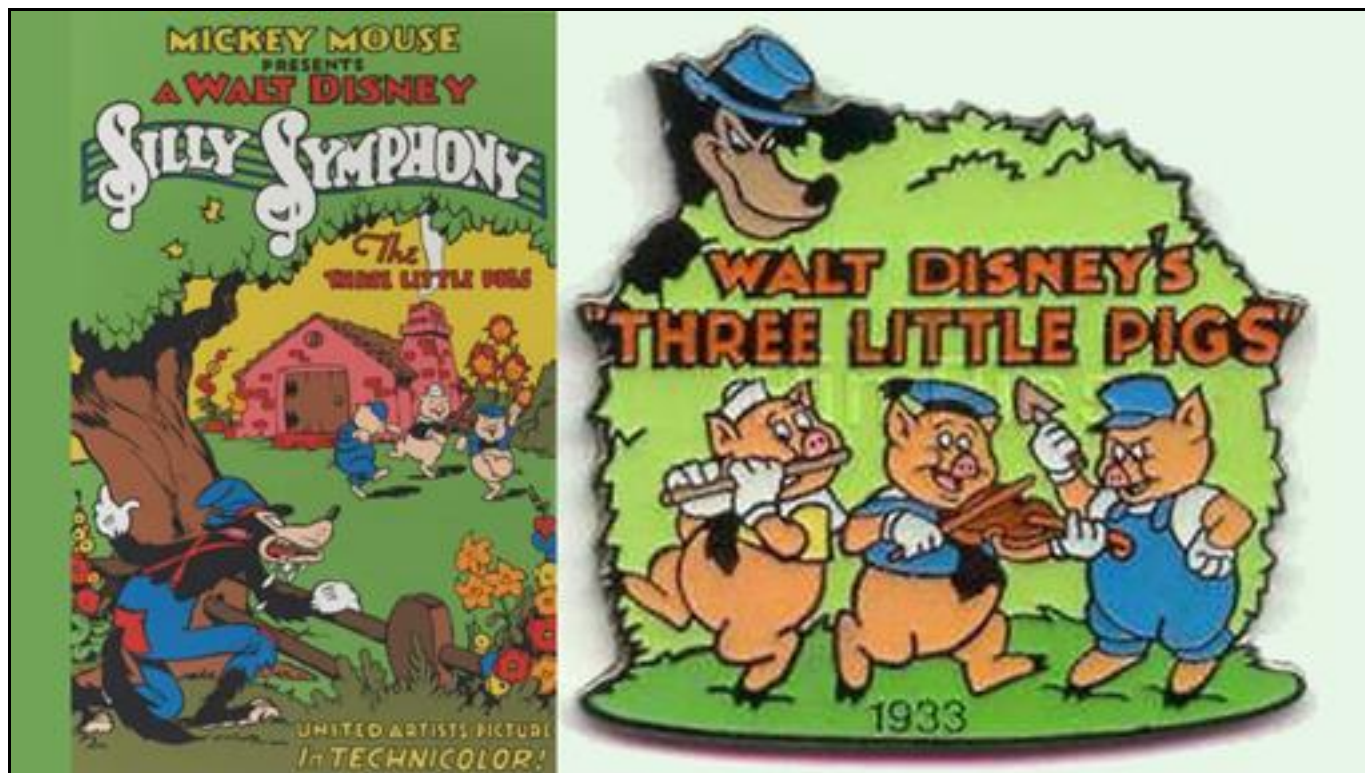
Οι σειρές με τον Μίκυ Μάους και τις «Ανόητες Συμφωνίες» είχαν εμπορική επιτυχία, αλλά ο διανομέας των ταινιών Πάουερς άρχισε να πιέζει για πολύ μεγαλύτερες αμοιβές. Έτσι η εταιρεία του Ντίσνεϋ ήρθε σε συμφωνία με την εταιρεία Columbia Pictures για τη διανομή αυτών των σειρών. Και ο Μίκυ Μάους έγινε περισσότερο δημοφιλής και η διανομή επεκτάθηκε διεθνώς.

Το 1932 ο Ντίσνεϋ άρχισε να δημιουργεί έγχρωμες ταινίες σε Technicolor. Όλες οι νέες ταινίες της σειράς «Ανόητες συμφωνίες» ήταν έγχρωμες. Μία κέρδισε ένα Όσκαρ και μια άλλη έλαβε ένα τιμητικό βραβείο «για τη δημιουργία του Μίκυ Μάους».

Το 1933 ο Ντίσνεϋ δημιούργησε την ταινία «Τα τρία μικρά γουρουνάκια» για την οποία πήρε άλλο ένα Όσκαρ.

Το 1934 έκανε την πρώτη της κινηματογραφική εμφάνιση η πάπια Ντόναλντ Ντακ. Η κακόκεφη και νευρική πάπια δημιουργήθηκε ως αντίθεση στον καλό Μίκυ Μάους. Οι χαρακτήρες που σχεδιάστηκαν έπειτα έγιναν όλοι δημοφιλείς: η Μίνι Μάους, ο Πλούτο και ο Γκούφυ. Όλα ανθρωπόμορφα και ρεαλιστικά, αποτέλεσμα προσεκτικής παρατήρησης και δημιουργικής φαντασίας.

Στην πρώτη ταινία μεγάλου μήκους του Ντίσνεϋ, «Η Χιονάτη και οι Επτά Νάνοι» εφαρμόστηκαν νέες τεχνικές, όπως το πολυπλάνο για λήψεις με πολλαπλά επίπεδα βάθους. Χρειάστηκαν τέσσερα χρόνια για την κατασκευή της (που ολοκληρώθηκε το 1937) και δαπανήθηκαν κολοσσιαία για την εποχή ποσά (ενάμιση εκατομμύριο δολάρια). Η ταινία γνώρισε τεράστια επιτυχία και έφερε στα ταμεία εκείνης της χρονιάς εξήμισι εκατομμύρια δολάρια, ποσό που θεωρήθηκε πρωτοφανές.

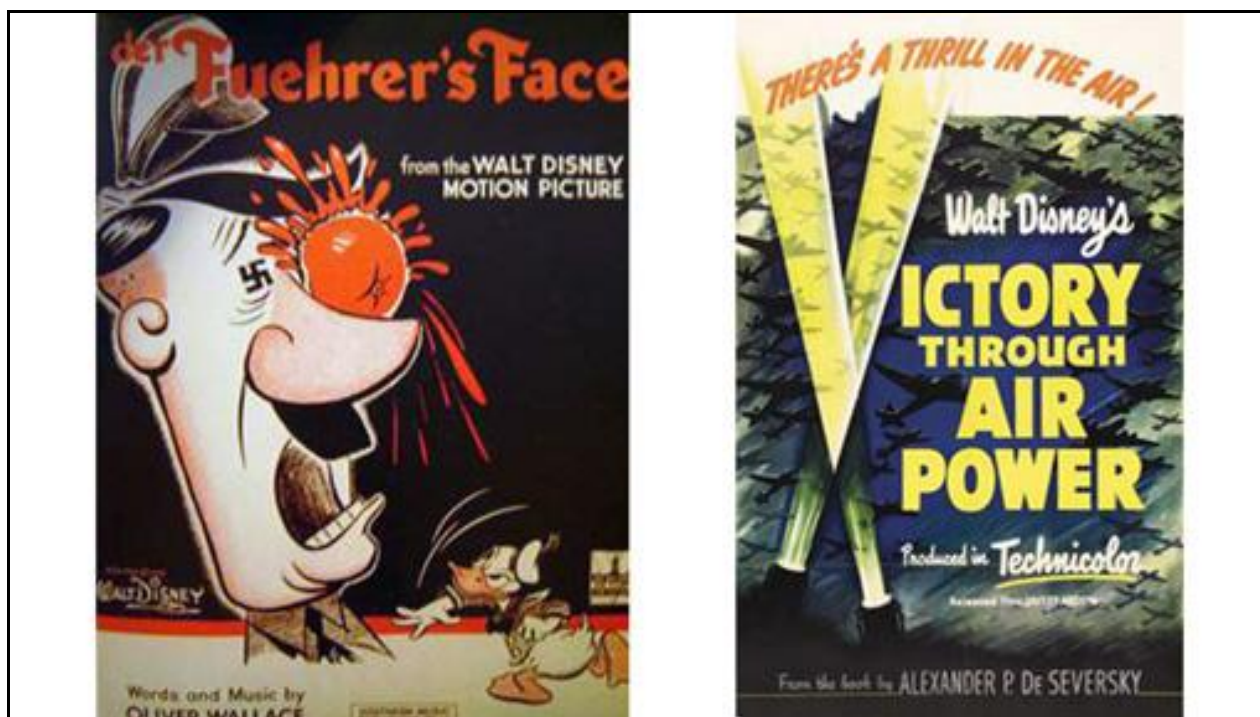

Ο Ντίσνεϋ κέρδισε ένα ακόμα Όσκαρ, το οποίο αποτελείτο από ένα κανονικού μεγέθους αγαλματίδιο και από επτά αγαλματίδια μινιατούρες Όσκαρ με τις μορφές των επτά νάνων.

Το 1938 ξεκίνησε η παραγωγή του «Πινόκιο» και της «Φαντασίας», μιας ταινίας βασισμένης στην κλασική μουσική που παρουσιάζεται με ανάλογα κινούμενα σχέδια. Αλλά το 1939 άρχισε στην Ευρώπη ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος.

Στη διάρκεια του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου ο Ντίσνεϋ δημιούργησε προπαγανδιστικές ταινίες μικρού μήκους εναντίον των Γερμανών και του Χίτλερ και υποστήριξης της νίκης των δυτικών συμμάχων.

Το 1950 ο Ντίσνεϋ δημιούργησε τη «Σταχτοπούτα» που αποτέλεσε μια μεγάλη επιτυχία. Ταυτόχρονα, όμως, άρχισε την παραγωγή ταινιών με κανονικούς ηθοποιούς, με πρώτο το έργο «Το νησί των θησαυρών».

Παράλληλα, βέβαια, συνέχισε την παραγωγή ταινιών μεγάλου μήκους με κινούμενα σχέδια, όπως την «Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων» (το 1951) και τον «Πήτερ Παν» (το 1953).

Για αρκετά χρόνια ο Ντίσνεϋ σκεφτόταν να χτίσει ένα θεματικό πάρκο. Οι κατασκευαστικές εργασίες ξεκίνησαν τον Ιούλιο του 1954 και η Ντίσνεϋλαντ άνοιξε τον Ιούλιο του 1955. Το πάρκο σχεδιάστηκε ως μια σειρά θεματικών περιοχών, που συνδέονται με την κεντρική οδό.

**Ο Ντίσνεϋ
δείχνει
τα σχέδια
για τη
Ντίσνεϋλαντ**

Οι συνδεδεμένες θεματικές περιοχές ήταν η περιοχή της Περιπέτειας, ...η περιοχή το τελευταίο Σύνορο (δηλαδή το West με τους καουμπόυδες, τα σαλούν και τους χρυσοθήρες), ...

... η περιοχή της Φαντασίας ...

The logo for Fantasyland is written in a stylized, cursive script. The word "Fantasyland" is in a vibrant pink color with a blue outline. Above the letters, there are several small, colorful dots in yellow, green, and blue, suggesting a magical or whimsical atmosphere.

... και η περιοχή του Αύριο. Οι New York Times έγραψαν ότι ο Ντίσνεϋ «είχε συνδυάσει με ωραίο τρόπο μερικά από τα ευχάριστα πράγματα του χθες με τη φαντασία και τα όνειρα του αύριο».

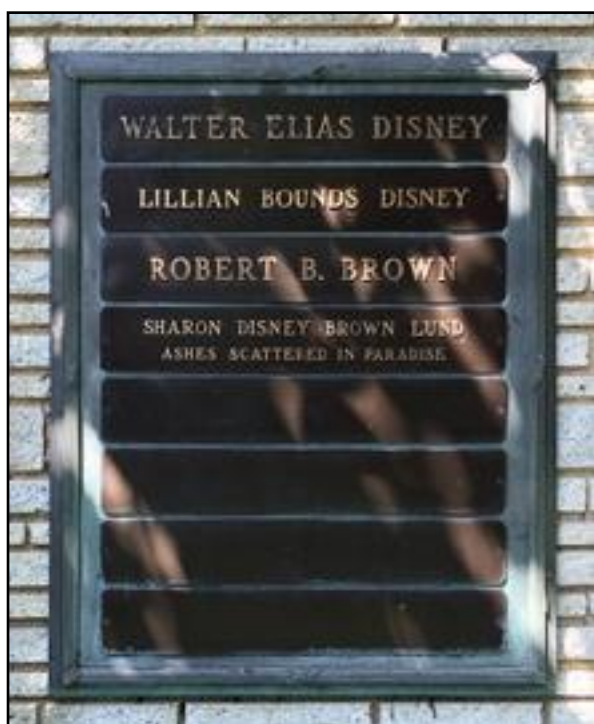
Παρόλο που υπήρχαν κάποια μικρά αρχικά προβλήματα με το πάρκο, είχε επιτυχία και μετά από ένα μήνα λειτουργίας η Disneyland δεχόταν πάνω από 20.000 επισκέπτες την ημέρα. Μέχρι το τέλος του πρώτου έτους προσέλκυσε τρισήμισι εκατομμύρια επισκέπτες.

Ο Ντίσνεϋ συνέχισε να παράγει ταινίες είτε κινουμένων σχεδίων είτε με ηθοποιούς. Έτσι το 1955 κυκλοφόρησε «Η λαίδη και ο αλήτης», το 1959 «Η Ωραία Κοιμωμένη»...

... Το 1961 «Τα 101 Σκυλιά της Δαλματίας» και το 1964 η «Μαίρη Πόπινς» ήταν μερικές από τις μεγάλες επιτυχίες που απέφεραν στον Ντίσνεϋ συνολικά 22 βραβεία Όσκαρ.

Ο Γουώλτ Ντίσνεϋ πέθανε στις 15 Δεκεμβρίου του 1966, σε ηλικία 65 ετών, από καρκίνο των πνευμόνων. Είχε δηλώσει: «Θα ήθελα το όνομα Ντίσνεϋ να είναι συνώνυμο με θεάματα ποιότητας που απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες», αφήνοντας έτσι μια άτυπη διαθήκη στους κληρονόμους του.

ΜΠΙΛΙ ΓΟΥΑΪΛΝΤΕΡ

Ο Μπίλι Γουάιλντερ (1906 - 2002) ήταν Αυστριακός σκηνοθέτης, σεναριογράφος και παραγωγός με καριέρα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Η καριέρα του διήρκεσε περισσότερο από 50 χρόνια. Είναι ένας από τους ξεχωριστούς σκηνοθέτες της χρυσής εποχής του Χόλυγουντ, σκηνοθετώντας έργα πολλών ειδών.

Ο Μπίλι Γουάιλντερ γεννήθηκε στις 22 Ιουνίου 1906 στην πόλη Σούκα της Πολωνίας, που εκείνη την εποχή ανήκε στην Αυστρο-Ουγγρική Αυτοκρατορία, σε μια Πολωνο-Εβραϊκή οικογένεια. Ο

πατέρας του πέθανε όταν ο Μπίλι ήταν 22 χρόνων και η οικογένεια μετακόμισε στη Βιέννη. Ο Γουάιλντερ προσπάθησε να γίνει δημοσιογράφος, αλλά βρήκε μια ευκαιρία να πάει στο Βερολίνο. Εκεί ανέπτυξε το ενδιαφέρον του για τον κινηματογράφο και άρχισε να γράφει σενάρια.

Από το 1929 έως το 1933 έγραψε το σενάριο για δώδεκα γερμανικές ταινίες. Η πρώτη ήταν η ταινία «Οι άνθρωποι την Κυριακή» (το 1929). Έγραψε, επίσης, σενάρια για την κωμωδία «Ο άνθρωπος που ψάχνει τον δολοφόνο του» (το 1931), την οπερέτα «Οι διαταγές της Γκρέις» (το 1931) και την κωμωδία «Ένα ξανθό όνειρο» (το 1932).

Μετά την άνοδο του Αδόλφου Χίτλερ στην εξουσία, ο Ουάιλντερ πήγε στο Παρίσι, όπου σκηνοθέτησε την πρώτη του ταινία τον «Κακό σπόρο» (το 1934). Και μετακόμισε στο Χόλυγουντ πριν από την κυκλοφορία της ταινίας. Η μητέρα του, η γιαγιά του και ο πατριός του ήταν όλοι θύματα του Ολοκαυτώματος.

Ο Ουάιλντερ έγινε πολίτης των Ηνωμένων Πολιτειών το 1939. Τότε γύρισε και την πρώτη του ταινία εκεί. Την πολιτική σάτιρα «Νινότσκα», συνεργαζόμενος με τον Ερνστ Λιούμπιτς, με πρωταγωνίστρια την Γκρέτα Γκάρμπο. Οι επόμενες ταινίες, που γύρισε πια μόνος του, ήταν μια κωμωδία με τίτλο «Ο μεγάλος και ο μικρός» (το 1942) και μια αστυνομική με τίτλο «Με διπλή ταυτότητα» (το 1944) που ήταν πολύ επιτυχημένη.

Το 1945 το Τμήμα Ψυχολογικού Πολέμου των Ηνωμένων Πολιτειών παρήγαγε μια ταινία ντοκιμαντέρ σε σκηνοθεσία Γουάιλντερ. Η ταινία γνωστή ως «Οι τσακωμοί του θανάτου» προοριζόταν για το γερμανικό κοινό για να το εκπαιδεύσει σχετικά με τις φρικαλεότητες που διέπραξε το ναζιστικό καθεστώς.

Δύο χρόνια αργότερα, ο Γουάιλντερ γύρισε την ταινία «Το χαμένο Σαββατοκύριακο». Ήταν η πρώτη μεγάλη αμερικανική ταινία με σοβαρή εξέταση του αλκοολισμού. Ακολουθεί έναν αλκοολικό συγγραφέα που εναντιώνεται στις διαμαρτυρίες της κοπέλας του. Η ταινία κέρδισε την αναγνώριση των κριτικών, παίρνοντας το κορυφαίο βραβείο του Φεστιβάλ των Καννών, τον Χρυσό Φοίνικα. Και κέρδισε τέσσερα Βραβεία Όσκαρ, μεταξύ των οποίων για την Καλύτερη Ταινία, για την Καλύτερη Σκηνοθεσία και το καλύτερο Σενάριο.

Το 1950 ο Γουάιλντερ έγραψε το σενάριο και σκηνοθέτησε την κυνική μαύρη κωμωδία «Η λεωφόρος της Δύσης». Ακολουθεί μια απομονωμένη ηθοποιό του βωβού κινηματογράφου, που υποδύεται η Γκλόρια Σβάνσον, η οποία ονειρεύεται μια επιστροφή με αυταπάτες για το μεγαλείο της από μια περασμένη εποχή. Συνοδεύει έναν επίδοξο σεναριογράφο, που υποδύεται ο Γουίλιαμ Χόλντεν, ο οποίος γίνεται και σύντροφός της. Η ταινία ήταν υποψήφια για έντεκα Βραβεία Όσκαρ. Και ο Γουάιλντερ κέρδισε το Όσκαρ Καλύτερου Πρωτότυπου Σενάριου.

Το 1957 γυρίζει την ταινία «Μάρτυς κατηγορίας» με βάση το αντίστοιχο διήγημα της Άγκαθα Κρίστι. Πρωταγωνιστούν ο Τάιρον Πάουερ, η Μάρλεν Ντίντριχ και ο Τσαρλς Λώτον. Η ταινία πήρε θετικές κριτικές και προτάθηκε για έξι Όσκαρ.

Το 1959 ο Γουάιλντερ γύρισε την κωμωδία «Μερικοί το προτιμούν καυτό». Σε αυτή η Μέρilin Μονρόε παίζει μια τραγουδίστρια. Ο Τζακ Λέμον και ο Τόνι Κέρτις παίζουν δύο μουσικούς μεταμφιεσμένους σε γυναίκες για να συμμετέχουν σε μια γυναικεία ορχήστρα ώστε να γλιτώσουν από την καταδίωξη μιας συμμορίας του Σικάγο.

Ο Κέρτις προσελκύει την τραγουδίστρια (τη Μονρόε), ενώ ο Λέμον παριστάνει πως του αρέσει ένας πλούσιος ηλικιωμένος – φτιάχνοντας το τελευταίο αστείο της ταινίας στο οποίο ο Λέμον αποκαλύπτει ότι είναι άντρας και ο πλούσιος απαντά ήρεμα «Λοιπόν, κανένας δεν είναι τέλειος». Με εισπρακτική επιτυχία, η ταινία θεωρήθηκε ελαφριά από τους κριτικούς κινηματογράφου στη διάρκεια της αρχικής της κυκλοφορίας, αν και είχε έξι υποψηφιότητες για Όσκαρ, μεταξύ των οποίων καλύτερης Σκηνοθεσίας και καλύτερου Σεναρίου. Αλλά η φήμη της μεγάλωσε εκπληκτικά. Το 2000 το Αμερικανικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου την επέλεξε ως την καλύτερη αμερικανική κωμωδία που έγινε ποτέ.

Το 1960, ο Γουάιλντερ σκηνοθέτησε τη ρομαντική κωμωδία «Το διαμέρισμα». Ακολουθεί έναν ασφαλιστικό υπάλληλο, που υποδύεται ο Τζακ Λέμον που γνωρίζει μια γυναίκα στο ασανσέρ, που υποδύεται η Σίρλεϊ ΜακΛέιν. Η ταινία σημείωσε κριτική επιτυχία και χαρακτηρίστηκε «χαρούμενη, τρυφερή, ακόμη και συναισθηματική». Η ταινία είχε δέκα υποψηφιότητες για Όσκαρ και κέρδισε πέντε, μεταξύ των οποίων για Καλύτερη Ταινία, Καλύτερη Σκηνοθεσία και Καλύτερο Σενάριο.

Το 1961 ο Γουάιλντερ σκηνοθέτησε την πολιτική φαρσοκωμωδία του Ψυχρού Πολέμου «Ένα, δύο, τρία», με πρωταγωνιστή τον Τζέιμς Κάγκνεϊ. Ακολούθησε (το 1963) η ρομαντική κωμωδία «Η γλυκειά Ίρμα», με πρωταγωνιστές τον Τζακ Λέμον και τη Σίρλεϊ ΜακΛέιν, που είχε μεγάλη επιτυχία.

Το 1966 ο Γουάιλντερ έκανε την παραγωγή και σκηνοθέτησε τη μαύρη κωμωδία «Το τυχερό μπισκότο» με τον Τζακ Λέμον και τον Γουόλτερ Ματάου. Και την ίδια χρονιά σκηνοθέτησε την παρωδία «Η ιδιωτική ζωή του Σέρλοκ Χολμς».

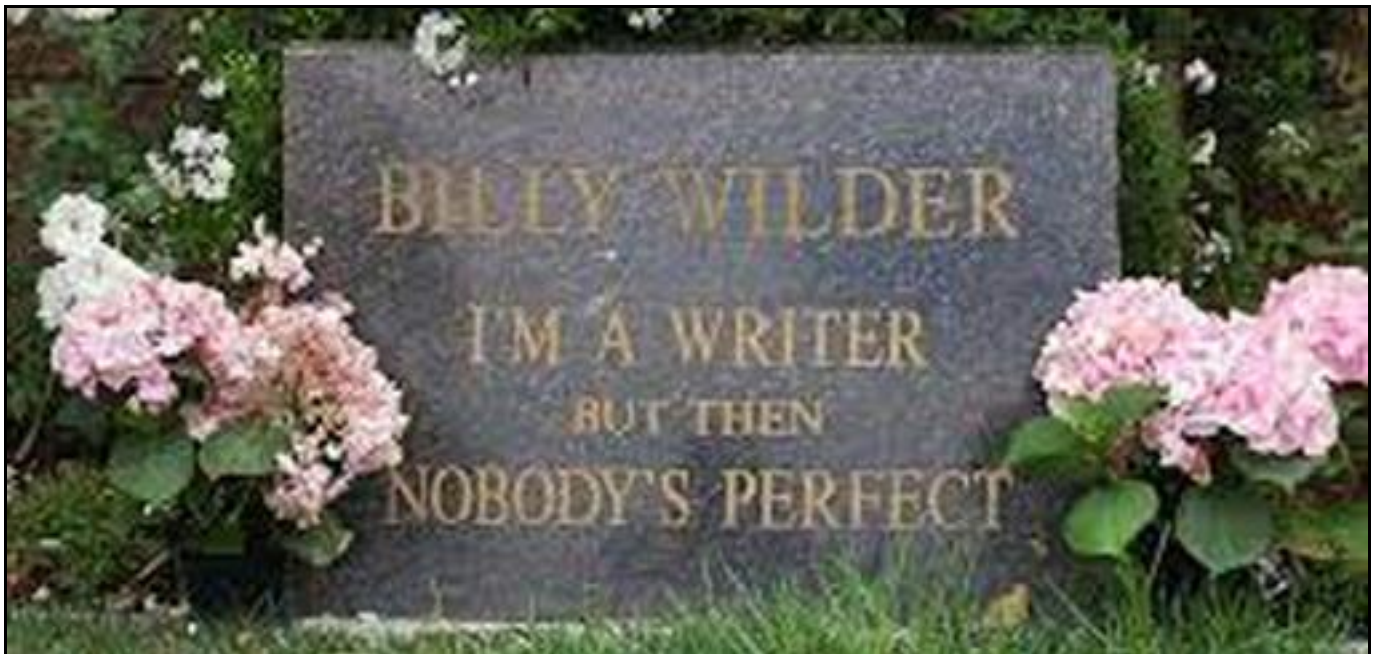
Το 1972 ο Γουάιλντερ γύρισε την κωμωδία «Αβάντι» με πρωταγωνιστή τον Τζακ Λέμον. Και το 1974 την κωμωδία «Η πρώτη σελίδα» με τον Τζακ Λέμον, τον Γουόλτερ Ματάου και τη Σούζαν Σάραντον.

Το 1978 γύρισε τη δραματική ταινία «Φεντόρα» με τον Γουίλιαμ Χόλντεν. Και το 1981 γύρισε την τελευταία του ταινία, την κωμωδία «Μπάντι-Μπάντι» με τον Τζακ Λέμον και τον Γουόλτερ Ματάου.

Ο Μπίλι Γουάιλντερ πέθανε στις 27 Μαρτίου 2002 σε ηλικία 96 χρόνων, από πνευμονία.

ΝΤΕΪΒΙΝΤ ΛΗΝ

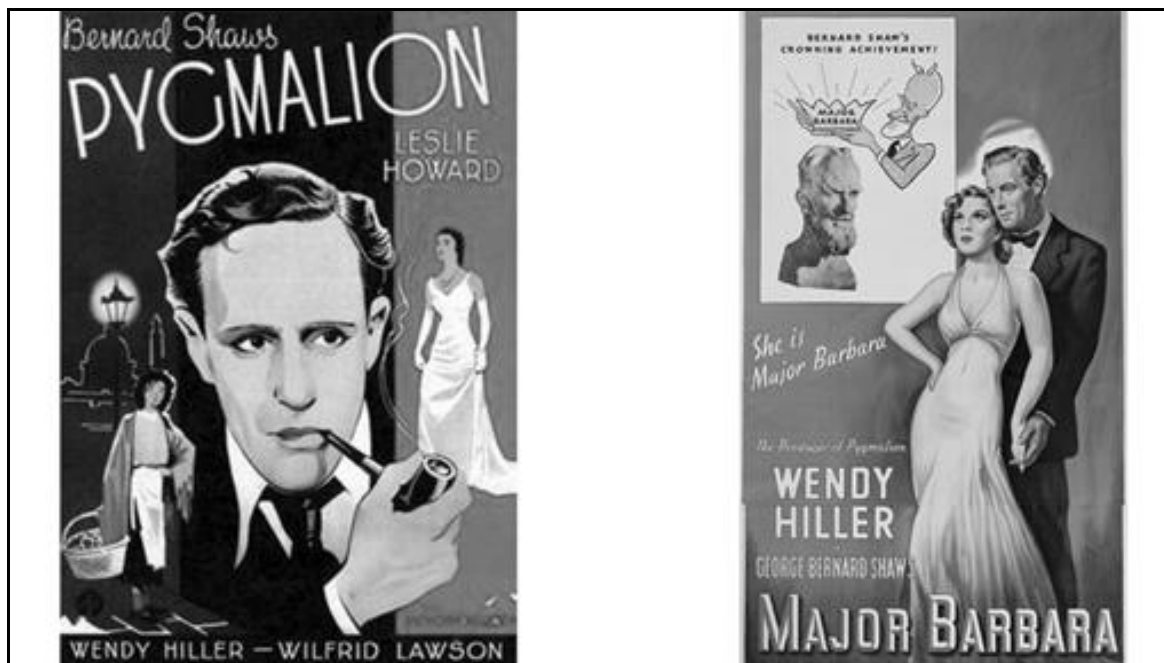

Ο Ντέιβιντ Λην (1908 ως 1991) ήταν Άγγλος σκηνοθέτης, σεναριογράφος και παραγωγός ταινιών. Κατά τη διάρκεια της καριέρας του βραβεύτηκε με δύο Όσκαρ και ήταν υποψήφιος άλλες εννέα φορές.

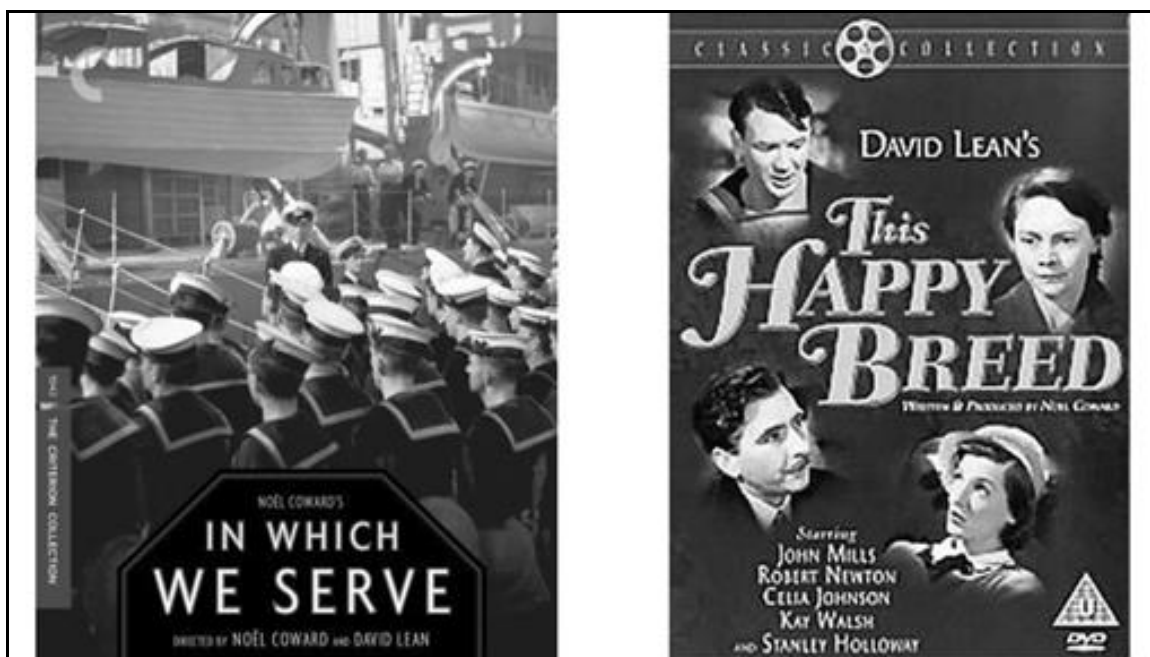
Ο Ντέιβιντ Λην γεννήθηκε στις 25 Μαρτίου 1908 στην περιφέρεια του Λονδίνου. Οι γονείς του ήταν Κουάκεροι και ο ίδιος φοίτησε σε σχολείο, που είχαν ιδρύσει οι Κουάκεροι. Όταν ήταν δέκα χρόνων ένας θείος του τού έκανε δώρο μια φωτογραφική μηχανή που έγινε το μεγάλο του χόμπυ.

Ξεκίνησε την καριέρα του στον κινηματογράφο από το μηδέν. Μέχρι το 1930 εργάστηκε σαν μοντέρ για τα μικρά φιλμ των ειδήσεων. Η καριέρα του σε ταινίες μεγάλου μήκους ξεκίνησε με το μοντάζ δύο ταινιών που ήταν μεταφορές στον κινηματογράφο δύο έργων του Μπέρναρντ Σω: του «Πυγμαλίων» (το 1938) και του «Αξιωματικός Μπάρμπα» (το 1941).

Το πρώτο του έργο με την ιδιότητα του σκηνοθέτη ήταν μια συνεργασία με τον Νόελ Κάουαρντ για την ταινία «Ναυάγιο στα νερά της Κρήτης» (το 1942). Τα επόμενα χρόνια συνέχισε να μεταφέρει στη μεγάλη οθόνη με επιτυχία διάφορα από τα θεατρικά έργα του Κάουαρντ. Σε αυτά περιλαμβάνονται το «Για μια χαρούμενη ζωή» (το 1944) ...

... το «Πονηρό πνεύμα» (το 1945) και η «Σύντομη συνάντηση» (το 1945).

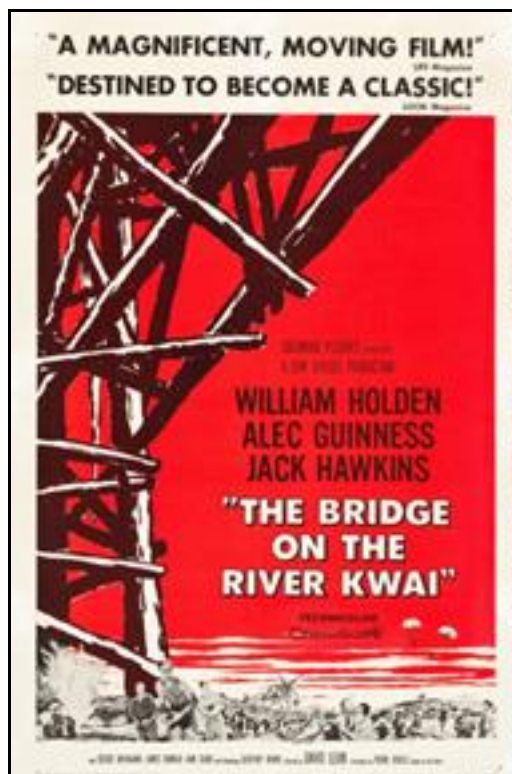
Ακολούθησαν δύο περίφημες διασκευές για τον κινηματογράφο έργων του Ντίκενς: οι «Μεγάλες Προσδοκίες» (το 1946) και ο «Όλιβερ Τουίστ» (το 1948).

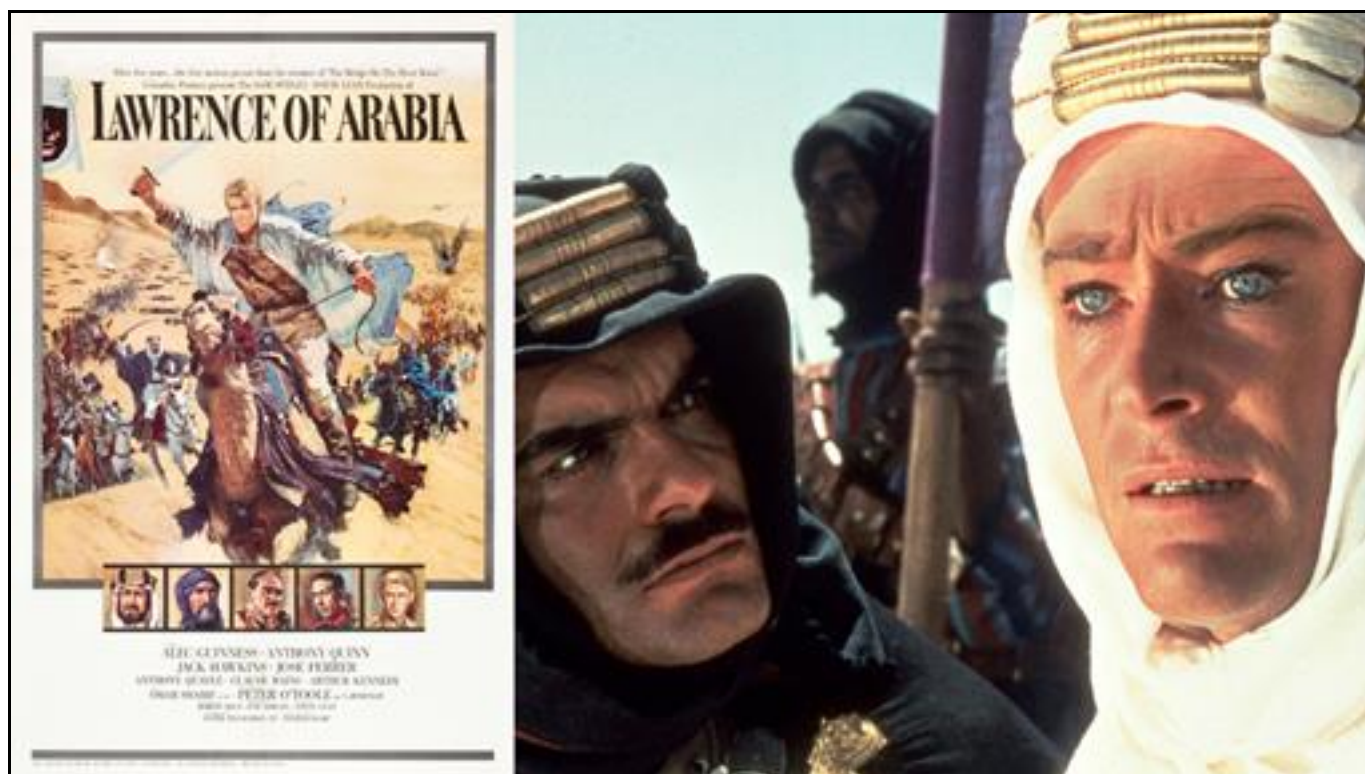

Η ταινία «Διακοπές στη Βενετία» (το 1955) σηματοδότησε μια νέα κατεύθυνση για τον Λην. Η ταινία ήταν έγχρωμη, με τα γυρίσματα να γίνονται εξ ολοκλήρου σε πραγματικές τοποθεσίες στη Βενετία. Στην ταινία πρωταγωνιστούσε η Κάθριν Χέμπτον, στον ρόλο μιας Αμερικανίδας μέσης ηλικίας που ζει μια ρομαντική περιπέτεια ενώ βρισκόταν σε διακοπές στη Βενετία.

Ακολούθησαν οι πιο σημαντικές ταινίες του Λην. Πρώτη ήταν «Η γέφυρα του ποταμού Κβάι» (το 1957), η οποία βασίστηκε σε ένα μυθιστόρημα που αφηγείται την ιστορία Βρετανών και Αμερικανών αιχμαλώτων πολέμου που προσπαθούσαν να επιβιώσουν σε ένα ιαπωνικό στρατόπεδο φυλακών κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Στην ταινία πρωταγωνιστούν οι Γουίλιαμ Χόλντεν και Άλεκ Γκίνες και έγινε η ταινία με τις υψηλότερες εισπράξεις του 1957 στις Ηνωμένες Πολιτείες. Κέρδισε επτά βραβεία Όσκαρ, μεταξύ των οποίων Καλύτερης Ταινίας, Σκηνοθεσίας και Α' Ανδρικού Ρόλου για τον Άλεκ Γκίνες.

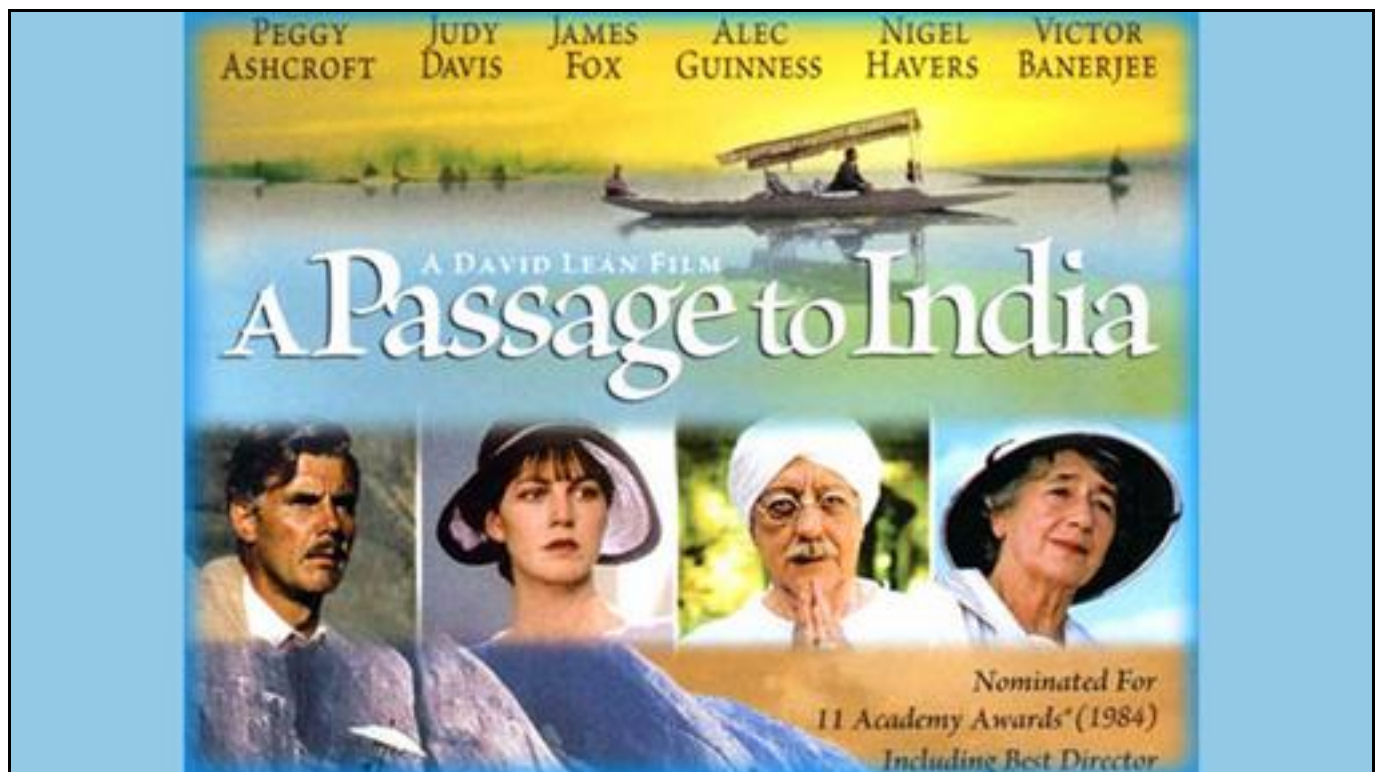
Το 1962 ο Λην γυρίζει την επόμενη σημαντική ταινία του με τίτλο «Ο Λόρενς της Αραβίας» με πρωταγωνιστές τον Πήτερ Ο'Τουλ (που υποδύεται τον Λόρενς), τον Ομάρ Σαρίφ, τον Άλεκ Γκίννες και τον Άντονι Κούνιν. Είναι η βιογραφία του Λόρενς, ενός αξιωματικού του βρετανικού στρατού, ο οποίος κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου ανέλαβε αποστολή να κατασκοπεύσει τον άτακτο στρατό των διαφόρων αραβικών φυλών στη Σαουδική Αραβία, αλλά γοητεύθηκε από το πνεύμα της ερήμου, ένωσε αντιμαχόμενες αραβικές φατρίες σε τακτικό στρατό και τις οδήγησε σε νικηφόρες μάχες εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ενώ ο ίδιος βασανίστηκε από τους Τούρκους. Η ταινία βραβεύτηκε με επτά Όσκαρ, μεταξύ των οποίων καλύτερης ταινίας και σκηνοθεσίας.

Το 1965 ο Λην γυρίζει άλλη μία πολύ επιτυχημένη ταινία με τίτλο «Δόκτωρ Ζιβάγκο», με πρωταγωνιστές τον Ομάρ Σαρίφ και τη Τζούλη Κρίστι. Η ταινία είναι βασισμένη στο αντίστοιχο μυθιστόρημα του Μπόρις Παστερνάκ. Η ταινία προτάθηκε για 10 βραβεία Όσκαρ κερδίζοντας συνολικά πέντε.

Το 1984 ο Λην γυρίζει την τελευταία του ταινία, «Το πέρασμα στην Ινδία», μια αποικιοκρατική σύγκρουση στην κατακτημένη από τη Βρετανία Ινδία. Η ταινία προτάθηκε για 11 Όσκαρ.

Ο Λην πέθανε στις 16 Απριλίου 1991 σε ηλικία 83 χρόνων.

ΕΛΙΑ KAZAN

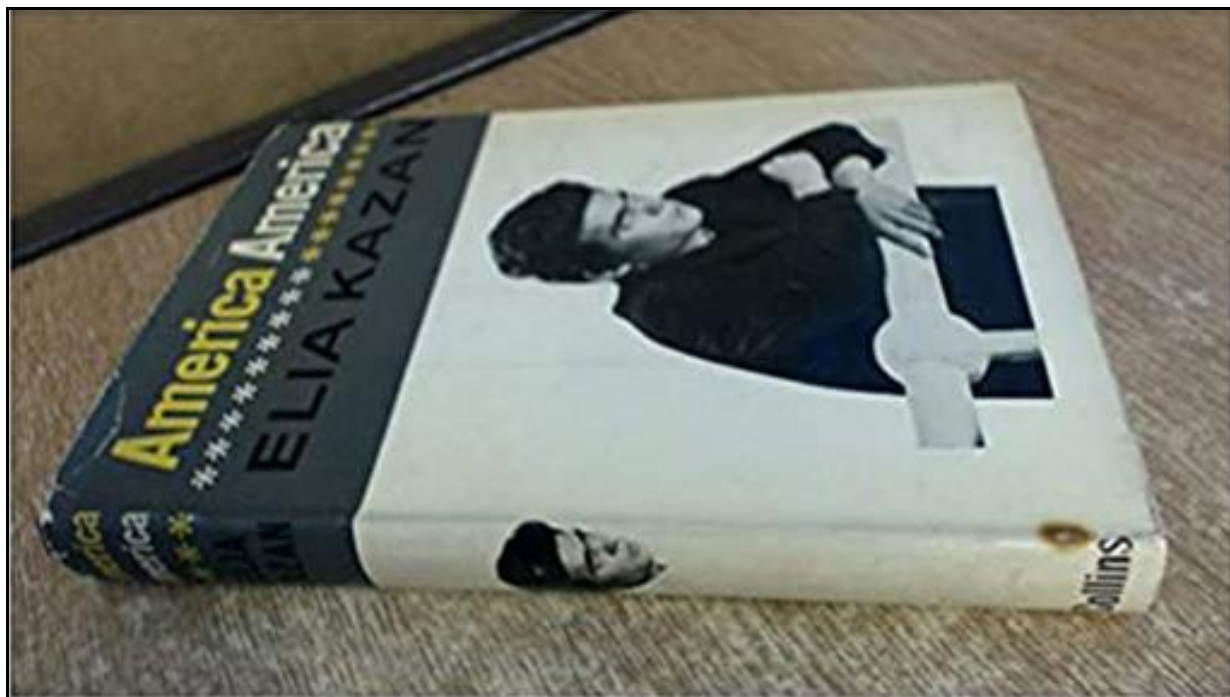

Ο Ελία Καζάν, που γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη ως Ηλίας Καζαντζόγλου (1909 - 2003), ήταν σκηνοθέτης του θεάτρου και του κινηματογράφου, σεναριογράφος και ηθοποιός με καριέρα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Ήταν ο σκηνοθέτης που ανέδειξε τον Μάρλον Μπράντο και τον Γουόρεν Μπίτι.

Ο Ελία Καζάν γεννήθηκε στο Φανάρι της Κωνσταντινούπολης στις 7 Σεπτεμβρίου 1909 από Έλληνες Καππαδόκες γονείς, τον Γιώργο και την Αθηνά Καζαντζόγλου. Όταν ο Ελία έγινε τεσσάρων χρόνων η οικογένεια μετακόμισε στις Ηνωμένες Πολιτείες. Αφού πήγε σε δημόσια σχολεία μέχρι το γυμνάσιο, ο Καζάν γράφηκε στο Williams College στη Μασαχουσέτη, όπου για να πληρώνει τα έξοδά του δούλεψε σερβιτόρος και έπλενε πιάτα. Αποφοίτησε με έπαινο.

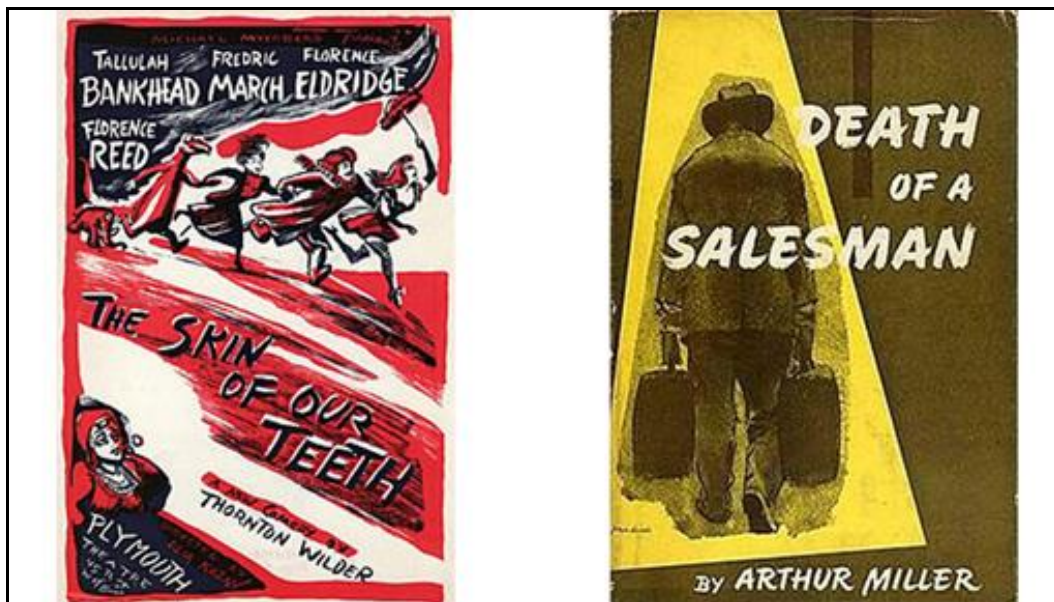
Στο βιβλίο του «Αμέρিকা Αμέρικα» ο Καζάν γράφει πώς και γιατί η οικογένειά του άφησε την Τουρκία και μετακόμισε στην Αμερική. Σε μια συνέντευξή του είπε: «Όλα είναι αλήθεια: ο πλούτος της οικογένειας μπήκε στην πλάτη ενός γαϊδάρου και ο θείος μου, πραγματικά ακόμα νέο αγόρι, πήγε στην Κωνσταντινούπολη για να φέρει σταδιακά εκεί την οικογένεια για να ξεφύγει από την καταπίεση... Είναι αλήθεια ότι έχασε τα χρήματα στο δρόμο, και όταν έφτασε εκεί σκούπιζε χαλιά σε ένα μικρό μαγαζί».

Το 1932, αφού πέρασε δύο χρόνια στη Δραματική Σχολή του Πανεπιστημίου Γέιλ, μετακόμισε στη Νέα Υόρκη για να γίνει επαγγελματίας ηθοποιός του θεάτρου. Συνέχισε τις σπουδές του στη Σχολή Τζούλιαντ όπου σπούδασε και τραγούδι. Η πρώτη του ευκαιρία ήρθε με μια μικρή ομάδα ηθοποιών που παρουσίαζε θεατρικά έργα, τα οποία περιείχαν «κοινωνικό σχολιασμό». Την έλεγαν «Ομαδικό Θέατρο».

Το 1942 πέτυχε την πρώτη του αξιοσημείωτη επιτυχία σκηνοθετώντας το έργο του Θόρντον Γουάιλντερ «Το δέρμα των δοντιών μας». Το έργο, αν και αμφιλεγόμενο, γνώρισε κριτική και εμπορική επιτυχία και έδωσε στον Γουάιλντερ το βραβείο Πούλιτζερ. Ο Καζάν συνέχισε με τη σκηνοθεσία του «Θάνατου του εμποράκου» του Άρθουρ Μίλερ και στη συνέχεια σκηνοθέτησε το «Λεωφορείο ο Πόθος» του Τένεσι Ουίλιαμς – και τα δύο ήταν επίσης επιτυχημένα.

Αν και στο απόγειο της σκηνικής του επιτυχίας, ο Καζάν στράφηκε στο Χόλυγουντ ως σκηνοθέτης κινηματογραφικών ταινιών. Σκηνοθέτησε αρχικά δύο ταινίες μικρού μήκους, αλλά η πρώτη του μεγάλου μήκους ταινία ήταν το «Ένα δέντρο μεγαλώνει στο Μπρούκλιν» (το 1945), μια από τις πρώτες του προσπάθειες να κινηματογραφήσει δράματα επικεντρωμένα σε σύγχρονες ανησυχίες, που αργότερα έγινε η κύρια προσπάθειά του.

Δύο χρόνια αργότερα σκηνοθέτησε τη «Συμφωνία Κυρίων», με τον Γκρέγκορι Πεκ, όπου καταπιάστηκε με ένα σπάνια συζητούμενο θέμα τότε στην Αμερική, τον αντισημιτισμό. Για την ταινία αυτή κέρδισε το πρώτο του Όσκαρ Καλύτερης Σκηνοθεσίας. Την ίδια χρονιά σκηνοθέτησε το δικαστικό δράμα «Το μεγάλο κατηγορώ».

Το 1949 ασχολήθηκε ξανά με ένα αμφιλεγόμενο θέμα όταν σκηνοθέτησε το έργο «Pinky, η μιγάς», το οποίο ασχολήθηκε με θέματα ρατσισμού στην Αμερική και προτάθηκε για 3 Βραβεία Όσκαρ.

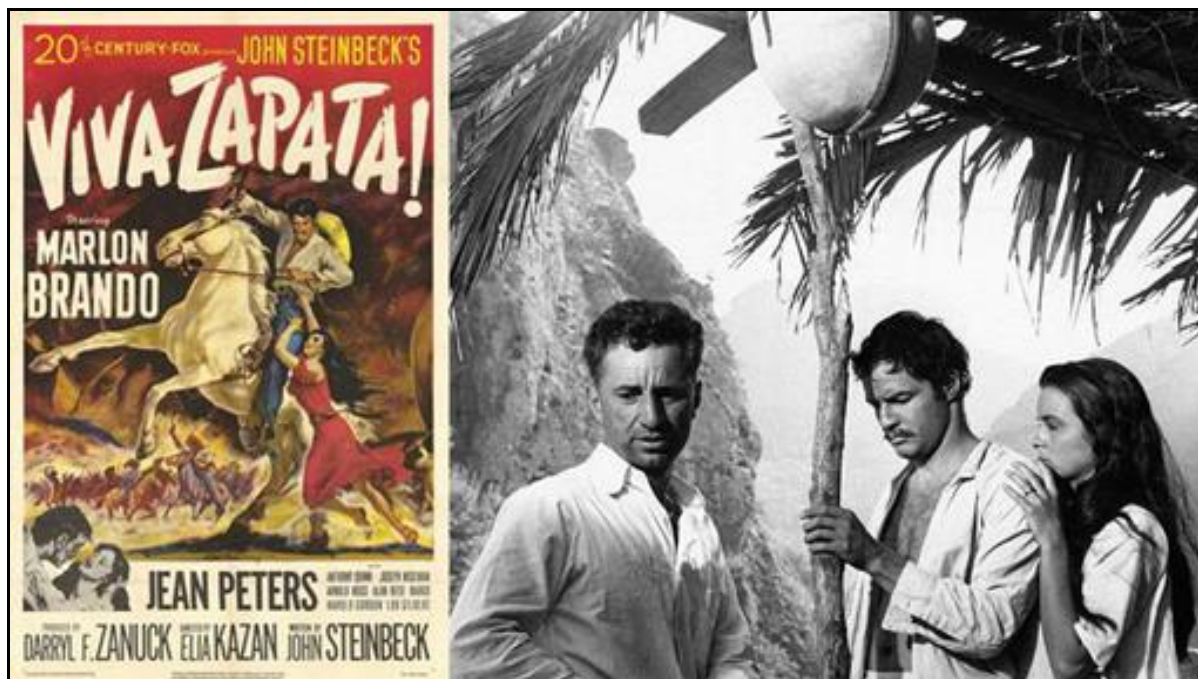
Το 1950 σκηνοθέτησε το «Πανικός στους δρόμους». Σε αυτή την ταινία, ο Καζάν πειραματίστηκε με ένα στυλ κινηματογράφησης σαν ντοκιμαντέρ, το οποίο κατάφερε να «ενεργοποιήσει» τις σκηνές δράσης. Κέρδισε το Βραβείο του Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Βενετίας ως σκηνοθέτης και η ταινία κέρδισε επίσης δύο βραβεία Όσκαρ.

Το 1951, αφού είχε παρουσιάσει και σκηνοθετήσει τον Μάρλον Μπράντο και τον Καρλ Μάλντεν στη σκηνική εκδοχή, τους χρησιμοποίησε και στους δύο ρόλους στην κινηματογραφική εκδοχή του έργου «Λεωφορείο ο Πόθος», το οποίο κέρδισε τέσσερα Όσκαρ, και ήταν υποψήφιο για 12.

Η επόμενη ταινία του Καζάν ήταν το Βίβα Ζαπάτα! (το 1952) που πρωταγωνιστούσε και σ' αυτήν ο Μάρλον Μπράντο. Η ταινία είναι μια μυθιστορηματική αφήγηση της ζωής του Μεξικανού επαναστάτη Εμιλιάνο Ζαπάτα από την αγροτική του ανατροφή μέχρι την άνοδό του προς την εξουσία στις αρχές του 1900 και τον θάνατό του το 1919.

Το 1954 χρησιμοποίησε ξανά τον Μάρλον Μπράντο ως πρωταγωνιστή στην ταινία «Το λιμάνι της αγωνίας». Ως συνέχεια των κοινωνικών θεμάτων που ανέπτυξε στη Νέα Υόρκη, η ταινία αποκάλυπτε τη διαφθορά στο συνδικάτο των ακτών της Νέας Υόρκης. Ήταν υποψήφια για 12 Βραβεία Όσκαρ και κέρδισε 8.

Μετά την επιτυχία του «Λιμανιού της Αγωνίας, ο Καζάν σκηνοθέτησε άλλη μία μεταφορά στην οθόνη ενός μυθιστορήματος του Τζον Στάινμπεκ, «Ανατολικά της Εδέμ» (το 1955). Ο Καζάν χρησιμοποίησε ξανά άλλον έναν άγνωστο μέχρι τότε ηθοποιό, τον Τζέιμς Ντιν.

Το 1961 ο Καζάν παρουσίασε τον Γουόρεν Μπίτι στην πρώτη του εμφάνιση στην οθόνη με πρωταγωνιστικό ρόλο στην ταινία «Πυρετός στο Αίμα», μαζί με τη Νάταλι Γουντ. Η ταινία ήταν υποψήφια για δύο Όσκαρ και κέρδισε ένα.

Το 1963 ο Καζάν γύρισε σε ταινία το αυτοβιογραφικό βιβλίο του «Αμέρικα, Αμέρικα» με πρωταγωνιστή τον Έλληνα ηθοποιό Στάθη Γιαλελή. Τη μουσική της ταινίας έγραψε ο Μάνος Χατζιδάκις.

Το 1976 ο Καζάν γύρισε την τελευταία ταινία του «Ο Τελευταίος των Μεγιστάνων», στην οποία πρωταγωνιστούν οι Ρόμπερτ Ντε Νίρο, Τόνι Κέρτις, Ρόμπερτ Μίτσαμ, Τζακ Νίκολσον και Ζαν Μορό

Ο Ελία Καζάν πέθανε στο σπίτι του, στο Μανχάταν, στις 28 Σεπτεμβρίου 2003, σε ηλικία 94 χρόνων.

ΤΖΟΖΕΦ ΜΑΝΚΙΕΒΙΤΣ

Ο Τζόζεφ Μάνκιεβιτς (1909 - 1993) ήταν Αμερικανός σκηνοθέτης, σεναριογράφος και παραγωγός ταινιών. Πήρε δύο Όσκαρ και προτάθηκε για άλλα δέκα.

Ο Τζόζεφ Μάνκιεβιτς γεννήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 1909 στην Πενσιλβάνια. Οι γονείς του ήταν Εβραίοι μετανάστες από τη Γερμανία. Η οικογένεια Μάνκιεβιτς μετακόμισε στη Νέα Υόρκη όταν ο Τζόζεφ ήταν 4 χρονών. Το 1928, όταν ο Τζόζεφ έγινε 19 χρόνων πήρε πτυχίο στη δημοσιογραφία από το Πανεπιστήμιο της Κολούμπια. Πριν ασχοληθεί με τον κινηματογράφο εργάστηκε για λίγο στο Βερολίνο ως ξένος ανταποκριτής Αμερικάνικης εφημερίδας. Γυρίζοντας το 1929 στις Ηνωμένες Πολιτείες άρχισε να γράφει σενάρια ταινιών για την εταιρεία Paramount.

Το 1946 ο Μάνκιεβιτς έκανε το σκηνοθετικό ντεμπούτο του με τη δραματική ταινία «Μιράντα» και το ψυχολογικό θρίλερ «Κάπου μέσα στη Νύχτα».

Το 1947 συνέχισε με την ταινία «Άσωτα Χρόνια» και τη ρομαντική ταινία φαντασίας «Ψυχές στην ομίχλη».

Το 1949 ο Μάνκιεβιτς γύρισε την ταινία «Ένα γράμμα σε τρεις γυναίκες» με πρωταγωνιστές την Αν Σόδερν, την Τζίνι Κρέιν, τη Λίντα Ντάρνελ, και τον Κερκ Ντάγκλας. Ο Μάνκιεβιτς πήρε το Όσκαρ σκηνοθεσίας και σεναρίου. Η ταινία ήταν επίσης υποψήφια για Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας.

Την επόμενη χρονιά γυρίστηκε από τον Μάνκιεβιτς άλλη μια επιτυχημένη ταινία με τίτλο «Όλα για την Εύα», με πρωταγωνιστές τη Μπέτι Ντέιβις, την Αν Μπάξτερ, τον Τζορτζ Σάντερς και τη Σελέστ Χολμ. Η ταινία προτάθηκε για 14 βραβεία Όσκαρ και πήρε έξι, μεταξύ των οποίων και το Όσκαρ Καλύτερης ταινίας.

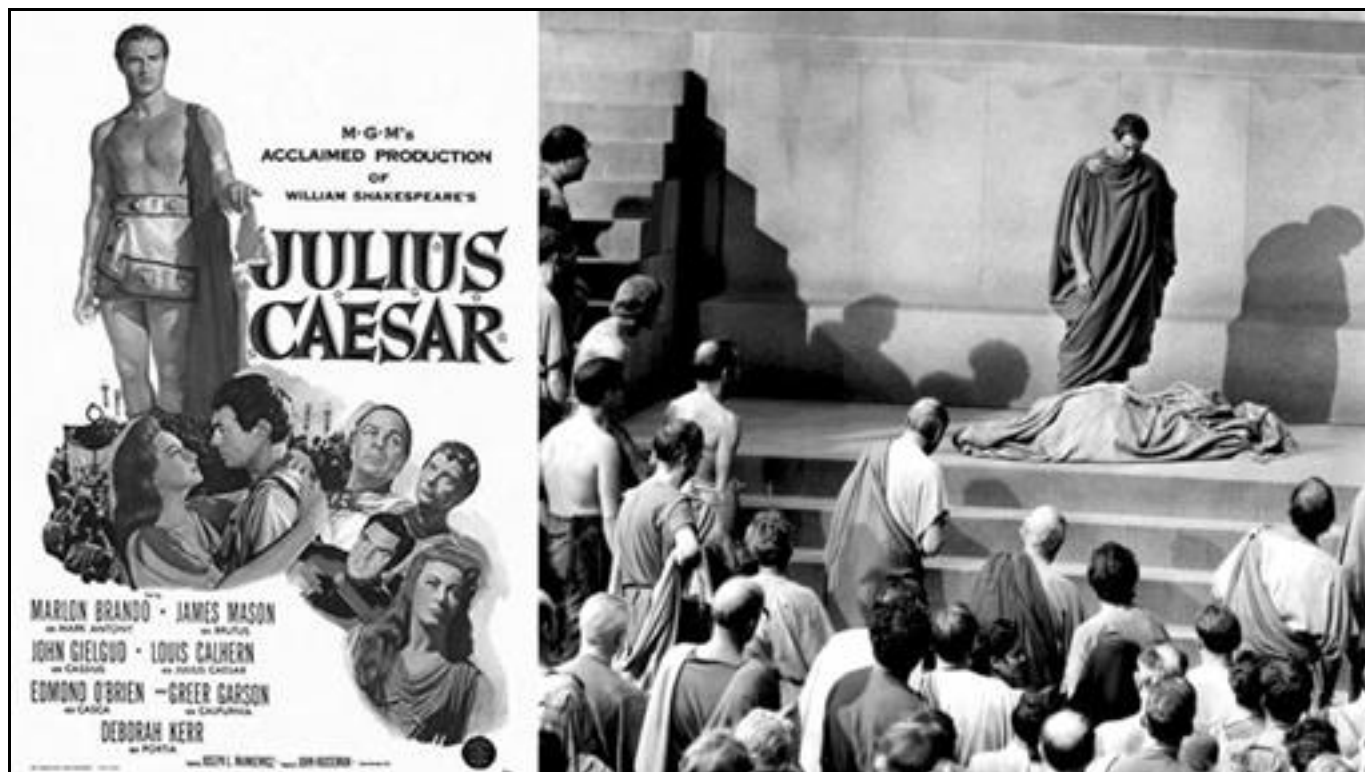

Το 1952 ο Μάνκιεβιτς γύρισε το κατασκοπικό δράμα «Υπόθεση Κικέρων» (Πρωτότυπος τίτλος: 5 Δάχτυλα) με πρωταγωνιστές τον Τζέιμς Μέισον και τη Ντανιέλ Νταριέ. Η ταινία ήταν υποψήφια για δύο βραβεία Όσκαρ.

Το 1953 ο Μάνκιεβιτς γύρισε την ταινία «Ιούλιος Καίσαρ», βασισμένη στο ομώνυμο θεατρικό έργο του Ουίλλιαμ Σαίξπηρ, που διασκεύασε ο ίδιος ο Μάνκιεβιτς για τη μεγάλη οθόνη. Συγκέντρωσε μια πλειάδα αστέρων της χρυσής εποχής του Χόλυγουντ

για να συμμετάσχουν στην ταινία, μεταξύ των οποίων ο Μάρλον Μπράντο, στον ρόλο του Μάρκου Αντώνιου, ο Τζέιμς Μέισον στον ρόλο του Βρούτου, ο Λούις Κάλχερν στο ρόλο του Ιούλιου Καίσαρα, η Γκριρ Γκάρσον στον ρόλο της Καλπούρνιας και η Ντέμπορα Κερ στον ρόλο της Πόρκιας. Η ταινία προτάθηκε για 5 βραβεία Όσκαρ, μεταξύ των οποίων και για Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας.

Η «Ευπόλυτη Κόμισσα» ήταν μια δραματική ταινία παραγωγής του 1954 σε σκηνοθεσία Τζόζεφ Μάνκιεβιτς. Πρωταγωνιστούσαν η Άβα Γκάρντνερ, ο Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ και ο Ροσάνο Μπράτσι. Ο Μάνκιεβιτς ήταν υποψήφιος για Όσκαρ Πρωτότυπου Σεναρίου.

Το 1959 ο Μάνκιεβιτς γύρισε τη δραματική ταινία «Ξαφνικά, πέρσι το καλοκαίρι», κινηματογραφική μεταφορά του ομώνυμου θεατρικού έργου του Τένεσι Γουίλιαμς, με πρωταγωνιστές την Ελίζαμπεθ Τέιλορ, τον Μοντγκόμερι Κλιφτ, και την Κάθριν Χέμπτον.

Το 1963 ολοκληρώθηκε η παραγωγή της ιστορικής δραματικής ταινίας «Κλεοπάτρα» μετά από δύο χρόνια προσπαθειών μέσα από δύσκολες καταστάσεις. Στην ταινία πρωταγωνιστούν η Ελίζαμπεθ Ταίηλορ (ως Κλεοπάτρα), ο Ρίτσαρντ Μπάρτον (ως Μάρκος Αντώνιος) και ο Ρεξ Χάρισον (ως Ιούλιος Καίσαρ). Η ταινία είχε εννιά υποψηφιότητες για Όσκαρ και κέρδισε τέσσερα.

Το 1972 ο Μάνκιεβιτς γύρισε την τελευταία του ταινία με τίτλο «Σλουθ». Ήταν μια μυστηριώδης κωμωδία θρίλερ με πρωταγωνιστές τον Λόρενς Ολβιέ και τον Μάικλ Κέιν, οι οποίοι προτάθηκαν και για Όσκαρ μαζί με τον Μάνκεβιτς.

Ο Τζόζεφ Μάνκιεβιτς πέθανε στις 5 Φεβρουαρίου 1993 από καρδιακή προσβολή, σε ηλικία 84 χρόνων.

ΣΤΑΝΛΕΪ ΚΡΕΪΜΕΡ

Ο Στάνλεϊ Κρέιμερ (1913 - 2001) ήταν Αμερικανός σκηνοθέτης και παραγωγός, υπεύθυνος για τη δημιουργία πολλών από τις πιο διάσημες «ταινίες μηνυμάτων» του Χόλυγουντ. Ως ανεξάρτητος παραγωγός και σκηνοθέτης έφερε την προσοχή σε επίκαιρα κοινωνικά ζητήματα που τα περισσότερα στούντιο απέφευγαν. Μεταξύ των θεμάτων που καλύπτονταν στις ταινίες του ήταν ο ρατσισμός, ο πυρηνικός πόλεμος, η απληστία και τα αίτια και τα αποτελέσματα του φασισμού.

Ο Στάνλεϊ Κρέιμερ γεννήθηκε στις 29 Σεπτεμβρίου 1913 στο Μανχάταν της Νέας Υόρκης. Οι γονείς του ήταν Εβραίοι και έχοντας χωρίσει όταν ήταν πολύ μικρός, θυμόταν λίγα πράγματα για τον πατέρα του. Η μητέρα του εργαζόταν σε ένα γραφείο της Paramount Pictures στη Νέα Υόρκη. Ο θείος του, Ερλ Κρέιμερ, εργαζόταν στη διανομή ταινιών στη Universal Pictures.

Ο Κρέιμερ μετά το γυμνάσιο, σε ηλικία δεκαπέντε χρόνων, γράφηκε στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης. Αποφοίτησε το 1933 σε ηλικία δεκαεννιά ετών με πτυχίο στη διοίκηση επιχειρήσεων. Εντάχθηκε σε μια πρακτική άσκηση επί πληρωμή στο τμήμα συγγραφής της 20th Century Fox και μετακόμισε στο Χόλυγουντ. Το 1943 πήγε στο στρατό στη διάρκεια του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου.

Μετά τον πόλεμο μαζί με μια ομάδα στελεχών δημιούργησε μια εταιρεία για την παραγωγή ανεξάρτητων ταινιών. Και το 1948 άρχισαν να γυρίζονται μερικές ταινίες με αρκετή επιτυχία, όπως η δραματική ταινία «Οι άνθρωποι» με τον Μάρλον Μπράντο.

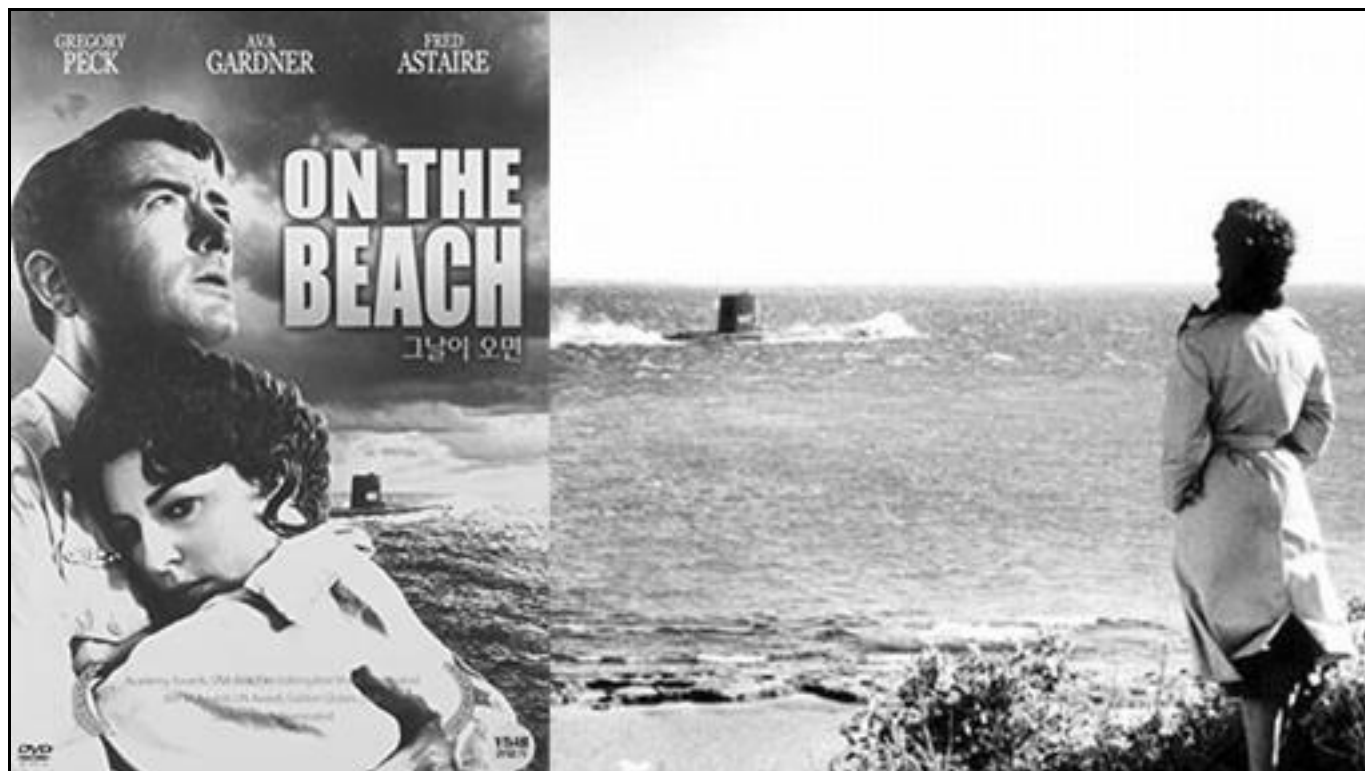
Από το 1955 και ύστερα ο Κρέιμερ δεν ήταν πια μόνο παραγωγός ταινιών αλλά και σκηνοθέτης των ταινιών του. Το 1957 γύρισε την ταινία «Υπερηφάνεια και πάθος». Απεικονίζει πώς μια αφοσιωμένη ομάδα Ισπανών ανταρτών έσυρε ένα γιγαντιαίο κανόνι στη μισή χώρα σε μια προσπάθεια να νικήσει τον προελαύνοντα στρατό του Ναπολέοντα. Πρωταγωνιστούν οι Κάρι Γκραντ, Φρανκ Σινάτρα και Σοφία Λόρεν.

Την επόμενη χρονιά, ο Κρέιμερ σκηνοθέτησε την ταινία «Οι ασυμβίβαστοι». Είναι η ιστορία δύο κατάδικων στον βαθύ Αμερικάνικο Νότο που δραπέτευσαν: ενός μαύρου, τον οποίο υποδύεται ο Σίντνεϊ Πουατιέ, και ενός λευκού, του Τόνι Κέρτις. Για να αυξηθεί η ένταση του δράματος και οι δύο άντρες είναι δεμένοι μαζί με αλυσίδες, αναγκάζοντάς τους, παρά τις επιθυμίες τους, σε μια αίσθηση αδελφότητας και κοινού φόβου.

Με την επόμενη ταινία του, «Στην παραλία» (το 1959), ο Κρέιμερ προσπάθησε να καταπιαστεί με το ευαίσθητο θέμα του πυρηνικού πολέμου. Η ταινία διαδραματίζεται αφού ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος έχει εκμηδενίσει το μεγαλύτερο μέρος του βόρειου ημισφαίριου, με τη ραδιενεργή σκόνη σε τροχιά προς την Αυστραλία. Ο Κρέιμερ έδωσε στην ταινία μια ματιά ντοκιμαντέρ σε ερημωμένες πόλεις. Πρωταγωνιστούν οι Γκρέγκορι Πεκ, Άβα Γκάρντνερ, Φρεντ Αστέρ και Άντονι Πέρκινς.

«Κληρονομήστε τον άνεμο» (το 1960) ήταν η επόμενη ταινία του Κρέιμερ, η οποία ασχολείται με το ιδιαίτερα φορτισμένο τότε θέμα για το πώς θα πρέπει να διδάσκεται στο σχολείο η εμφάνιση και η εξέλιξη του ανθρώπου. Στηριζόταν σε μια δίκη του 1925 στο Τενεσί για παραβίαση από έναν δάσκαλο του τότε νόμου που είχε καταστήσει παράνομη την επιστημονική διδασκαλία της ανθρώπινης εξέλιξης σε οποιοδήποτε σχολείο χρηματοδοτούμενο από το κράτος. Στην ταινία πρωταγωνιστούσε ο Σπένσερ Τρέισι, υποδυόμενος τον δικηγόρο του δάσκαλου, και τον Φρέντρικ Μάρτζ ως τον αντίπαλό του δικηγόρο. Η ταινία προτάθηκε για τέσσερα Βραβεία Όσκαρ.

Όπως και η προηγούμενη ταινία του Κρέιμερ, η «Δίκη της Νυρεμβέργης» (το 1961) ήταν μια μυθιστορηματική αφήγηση μιας πραγματικής δίκης, που έγινε μετά την ήττα των Ναζί στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο για τα εγκλήματά τους. Πρωταγωνίστησε επίσης ο Σπένσερ Τρέισι ως ο κορυφαίος δικαστής, μαζί με πολλά άλλα αστέρια. Η ταινία ήταν υποψήφια για έντεκα βραβεία Όσκαρ και κέρδισε δύο.

Μετά από τις πολύ σοβαρές ταινίες του ο Κρέιμερ δημιούργησε το 1963 την κωμωδία «Είναι ένας τρελός, τρελός, τρελός κόσμος» που παρουσιάζει τη στάση των διαφόρων ανθρώπων απέναντι στην απληστία. Στην ταινία συμμετείχε ένα πλήθος γνωστών ηθοποιών. Προτάθηκε για έξι Όσκαρ.

Το «πλοίο των τρελών» (το 1965) πραγματεύεται τις αποτυχημένες προσωπικές σχέσεις μεταξύ των επιβατών σε ένα επιβατικό πλοίο που επέστρεφε στη Γερμανία το 1933, κατά την άνοδο του ναζισμού. Η ταινία κέρδισε δύο Όσκαρ και ήταν υποψήφιο για άλλα έξι. Ορισμένοι συγγραφείς περιγράφουν την ταινία ως έναν «μικρόκοσμο» που εμφανίζει την αδυναμία του κόσμου η οποία επέτρεψε την άνοδο του Χίτλερ.

Το 1967 δημιούργησε την ταινία «Μάντεψε ποιος θα έρθει για δείπνο». Μια ιστορία για έναν διαφυλετικό γάμο. Πρωταγωνιστούσαν οι Σπένσερ Τρέισι (στην τελευταία του ταινία), ο Σίντνεϊ Πουατιέ και η Κάθριν Χέμπτον. Η ταινία κέρδισε δύο Όσκαρ με οκτώ υποψηφιότητες.

Στη συνέχεια ο Κρέιμερ γύρισε μερικές ταινίες μικρότερης ανταπόκρισης, όπως «Η αρχή του Ντόμινο» (το 1977) και «Ο δρομέας σκοντάφτει» (το 1979), και σταμάτησε για να ξεκουραστεί.

Πέθανε στις 19 Φεβρουαρίου 2001, σε ηλικία 87 χρόνων, από πνευμονία.

ΡΟΜΠΕΡΤ ΓΟΥΑΪΖ

Ο Ρόμπερτ Γουάιζ (1914 - 2005) ήταν Αμερικανός σκηνοθέτης και κινηματογραφικός παραγωγός, βραβευμένος με δύο Όσκαρ Σκηνοθεσίας για τις ταινίες «Γουέστ Σάιντ Στόρι» και «Η Μελωδία της Ευτυχίας».

Ο Ρόμπερτ Γουάιζ γεννήθηκε στο Γουίντσεστερ της Ιντιάνα. Ήταν ο μικρότερος γιος του Ερλ Γουάιζ, συσκευαστή κρέατος, και της Όλιβ. Είχε

έναν μεγαλύτερο αδελφό, τον Ντέιβιντ. Ο Γουάιζ φοίτησε σε δημόσια σχολεία και η αγαπημένη του ασχολία ήταν να πηγαίνει στον κινηματογράφο. Αρχικά αναζήτησε καριέρα στη δημοσιογραφία. Το 1933, 19 χρόνων, λόγω της κακής οικονομικής κατάστασης της οικογένειας κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Ύφεσης, ο Γουάιζ μετακόμισε στο Χόλγουντ για να ξεκινήσει μια καριέρα στη βιομηχανία του κινηματογράφου.

Ξεκίνησε εργαζόμενος ως μοντέρ όπου εξελίχθηκε σύντομα. Μεταξύ άλλων έκανε το 1939 το μοντάζ της ταινίας «Ο καμπούρης της Παναγίας των Παρισίων». Και το 1941 έκανε το μοντάζ της ταινίας του Όρσον Γουέλς «Σίτιζεν Κέιν», για το οποίο προτάθηκε για Όσκαρ.

Το 1950 ο Γουάιζ άρχισε να σκηνοθετεί και το 1951 γύρισε την ταινία επιστημονικής φαντασίας «Όταν η Γη μείνει ακίνητη». Η ιστορία της ταινίας περιλαμβάνει έναν εξωγήινο επισκέπτη που έρχεται στη Γη, συνοδευόμενος από ένα ισχυρό ρομπότ, για να δώσει ένα σημαντικό μήνυμα που θα επηρεάσει ολόκληρη την ανθρώπινη φυλή. Η έμφαση ήταν στους κινδύνους ενός πυρηνικού πολέμου.

Τη δεκαετία του 1950 ο Γουάιζ γύρισε ταινίες όπως «Σε κάποιον εκεί αρέσω» με τον Πωλ Νιούμαν, και «Κάτι για τα πουλιά» με τον Βίκτωρ Μάτσιουρ.

Το 1961 ο Γουάιζ γύρισε την ταινία «Γουέστ Σάιντ Στόρι». Η ταινία είναι μιούζικαλ με πρωταγωνιστές τους Νάταλι Γουντ, Ρίτα Μορένο, Τζορτζ Τσακίρης και Ρας Τάμπλιν. Η ταινία είναι βασισμένη στο θεατρικό έργο του Ουίλλιαμ Σαίξπηρ «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» σε μια σύγχρονη εποχή. Πήρε 10 βραβεία Όσκαρ μεταξύ των οποίων και Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας.

Το 1962 ο Γουάιζ γύρισε την ταινία «Το παιχνίδι της μοναξιάς», ένα ρομαντικό δράμα με τον Ρόμπερτ Μίτσαμ και τη Σίρλεϊ ΜακΛέιν. Και το 1963 γύρισε τον «Στοιχειωμένο πύργο», ένα φιλμ τρόμου με τη Τζούλι Χάρις, την Κλερ Μπλουμ και τον Ρας Τάμπλιν.

Το 1965 ο Γουάιζ γύρισε άλλη μια επιτυχημένη ταινία, τη «Μελωδία της ευτυχίας», μιούζικαλ με τη Τζούλι Άντριους και τον Κρίστοφερ Πλάμερ. Η ταινία βραβεύτηκε με 5 Όσκαρ μεταξύ των οποίων και με Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας και έσπασε το ρεκόρ εισπράξεων.

Το 1966 ο Γουάιζ παρουσιάζει την αντιπολεμική ταινία «Τα βότσαλα της άμμου» με τον Στιβ ΜακΚουίν, τον Ρίτσαρντ Ατένμπορο και την Κάντις Μπέργκεν. Προτάθηκε για 8 βραβεία Όσκαρ.

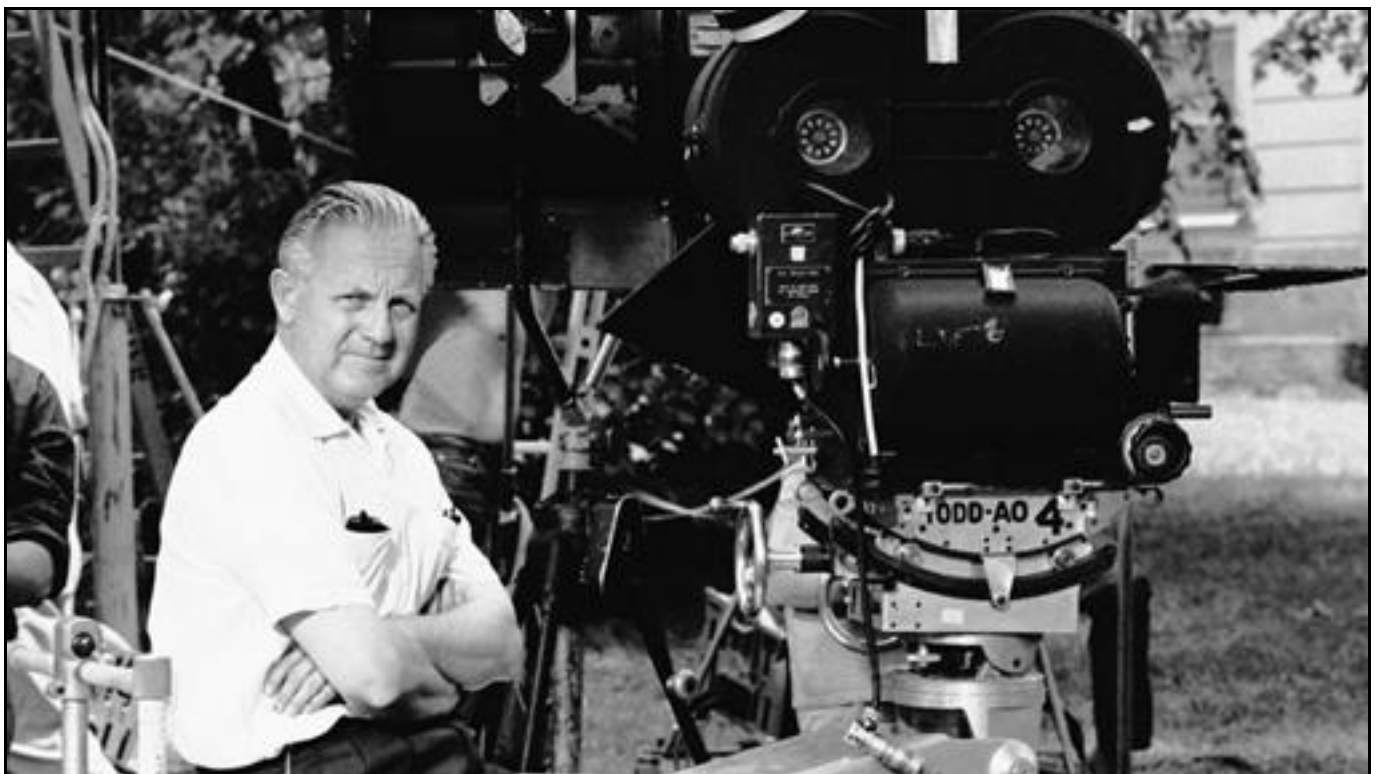
Το 1979 γυρίζει την ταινία «Star trek», την οποία ακολούθησε η ομώνυμη σειρά της τηλεόρασης με άλλους σκηνοθέτες.

Και το 1989 γυρίζει την τελευταία του ταινία με τίτλο «Χορεύοντας στις Στέγες της Νέας Υόρκης», μια χορευτική δραματική ταινία.

Ο Ρόμπερτ Γουάιζ πέθανε στις 14 Σεπτεμβρίου 2005 σε ηλικία 91 χρόνων.

ΟΡΣΟΝ ΓΟΥΕΛΣ

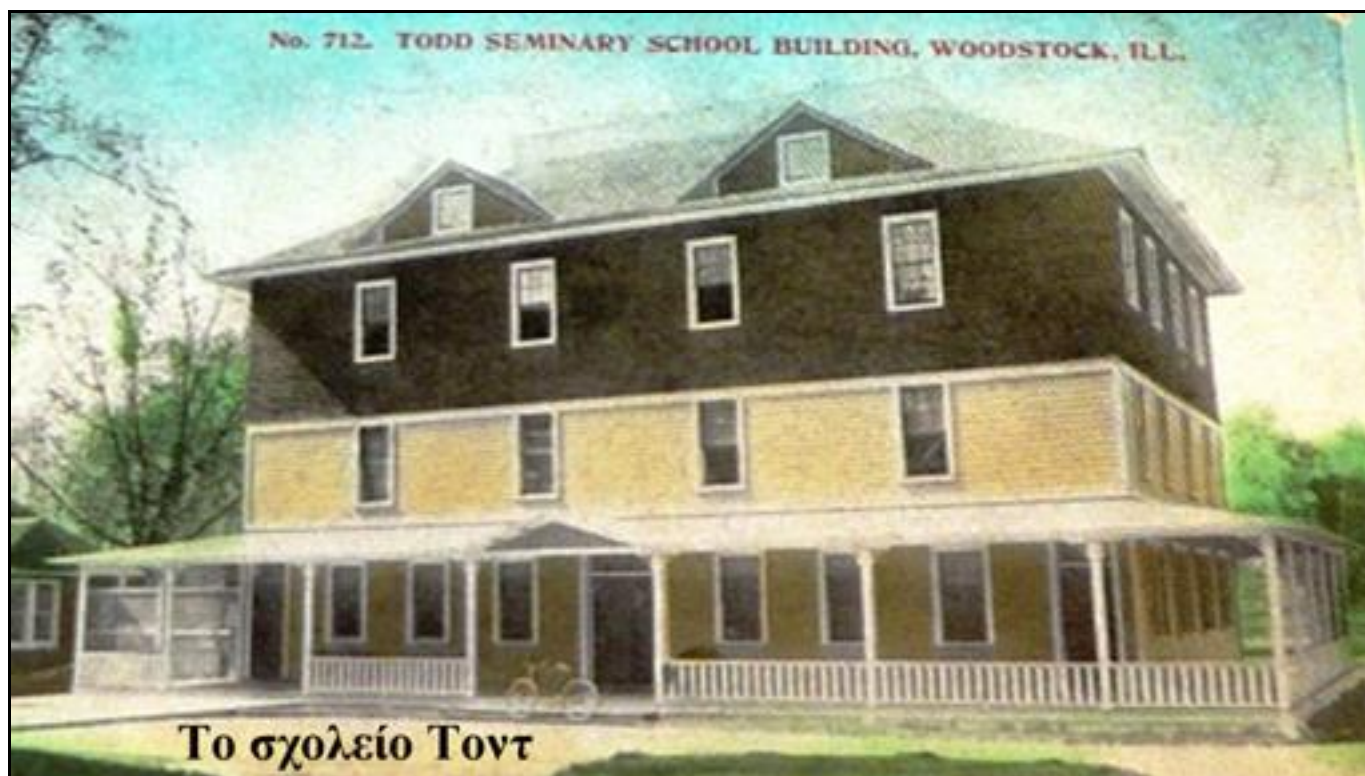
Ο Όρσον Γουέλς (1915 - 1985) ήταν Αμερικανός σκηνοθέτης, ηθοποιός, σεναριογράφος και παραγωγός που έμεινε στην ιστορία για την καινοτόμο δουλειά του στο ραδιόφωνο, στο θέατρο και στον κινηματογράφο. Είναι ανάμεσα στους πιο σημαντικούς ανθρώπους που επηρέασαν την εξέλιξη του κινηματογράφου.

Ο Όρσον Γουέλς γεννήθηκε στις 6 Μαΐου 1915 στην πόλη Κενόσα του Ουισκόνσιν. Ήταν γιος του Ρίτσαρντ Γουέλς και της Μπεατρίς Άιβς. Ο πατέρας του, που είχε κάνει περιουσία ως εφευρέτης μιας δημοφιλούς λάμπας ποδηλάτου, έγινε αργότερα αλκοολικός και σταμάτησε να εργάζεται. Ο μεγαλύτερος αδελφός του μπήκε σε ειδικό ίδρυμα γιατί είχε σοβαρά νοητικά προβλήματα. Οι γονείς του χώρισαν και μετακόμισαν στο Σικάγο το 1919.

Η μητέρα του Όρσον Γουέλς ήταν πιανίστρια και έπαιζε κατά τη διάρκεια διαλέξεων στο Ινστιτούτο Τέχνης του Σικάγο για να στηρίξει τον εαυτό της και τον γιο της. Πέθανε από ηπατίτιδα σε νοσοκομείο του Σικάγο όταν ο Όρσον έγινε εννιά χρόνων.

Μετά τον θάνατο της μητέρας του, ο Όρσον Γουέλς έζησε σε ένα διαμέρισμα στο Σικάγο μαζί με τον πατέρα του και τον Μωρίς Μπέρνσταϊν, γιατρό του Σικάγου, που ήταν στενός φίλος και των δύο γονέων του. Πριν ο αλκοολικός πατέρας του φύγει εντελώς από τις επιχειρήσεις του τον πήρε μαζί του τον Όρσον στα ταξίδια του στην Τζαμάικα και την Άπω Ανατολή. Όταν επέστρεψαν, εγκαταστάθηκαν σε ένα ξενοδοχείο του Ιλινόις, που ανήκε στον πατέρα του. Όταν το ξενοδοχείο κήκε, ο Όρσον Γουέλς και ο πατέρας του πήραν ξανά τους δρόμους. Κατά τη διάρκεια των τριών ετών που ο Όρσον έζησε με τον πατέρα του, ορισμένοι παρατηρητές αναρωτιούνται «ποιος φρόντιζε ποιον».

Το Φθινόπωρο του 1926, ο Όρσον Γουέλς πήγε στο σχολείο Αρρένων του Ιλινόις «Τοντ». Στο σχολείο αυτό ο Ρότζερ Χιλ, ένας δάσκαλος που έγινε αργότερα διευθυντής του σχολείου, πρόσφερε στον Γουέλς ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον που αποδείχθηκε ανεκτίμητο για τη δημιουργική του εμπειρία, επιτρέποντάς του να επικεντρωθεί σε θέματα που τον ενδιέφεραν. Ο Γουέλς ήταν σε θέση να εξερευνήσει και να πειραματιστεί σε μια ατμόσφαιρα αποδοχής και ενθάρρυνσης. Εκτός από το θέατρο, ο ραδιοφωνικός σταθμός του σχολείου ήταν στη διάθεσή του.

Στις 28 Δεκεμβρίου 1930, όταν ο Όρσον Γουέλς ήταν 15 ετών, ο πατέρας του πέθανε από καρδιακή και νεφρική ανεπάρκεια σε ηλικία 58 ετών, μόνος του σε ξενοδοχείο του Σικάγο. Λίγο πριν, ο Γουέλς είχε ανακοινώσει στον πατέρα του ότι θα σταματούσε να τον βλέπει, πιστεύοντας ότι θα ωθήσει τον πατέρα του να απέχει από το ποτό. Ως αποτέλεσμα

ο Γουέλς ένιωσε ένοχος επειδή πίστεψε ότι ο πατέρας του είχε πει μέχρι θανάτου εξαιτίας του. Τον Μάιο του 1931 ο Γουέλς αποφοίτησε από το σχολείο Τοντ.

Μετά την αποφοίτησή του, ο Γουέλς ταξίδεψε στην Ευρώπη χρησιμοποιώντας ένα μικρό μέρος της κληρονομιάς του. Ο Γουέλς είπε ότι ενώ περπατούσε και ζωγράφιζε στην Ιρλανδία, μπήκε στο θέατρο Gate στο Δουβλίνο και ισχυρίστηκε ότι ήταν σταρ του Broadway. Ο διευθυντής του θεάτρου είπε αργότερα ότι δεν τον πίστεψε αλλά εντυπωσιάστηκε από το θράσος του και την παθιασμένη οντισιόν που έδωσε. Ο Γουέλς έκανε το ντεμπούτο του στη σκηνή του θεάτρου Gate σε έναν μικρό ρόλο. Έπαιξε μικρούς βοηθητικούς ρόλους και σε επόμενες παραγωγές αυτού του θεάτρου. Τον Μάρτιο του 1932 ταξίδεψε στο Λονδίνο για να βρει και άλλη δουλειά στο θέατρο. Δεν μπορούσε, όμως, να πάρει άδεια εργασίας και επέστρεψε στις Ηνωμένες Πολιτείες.

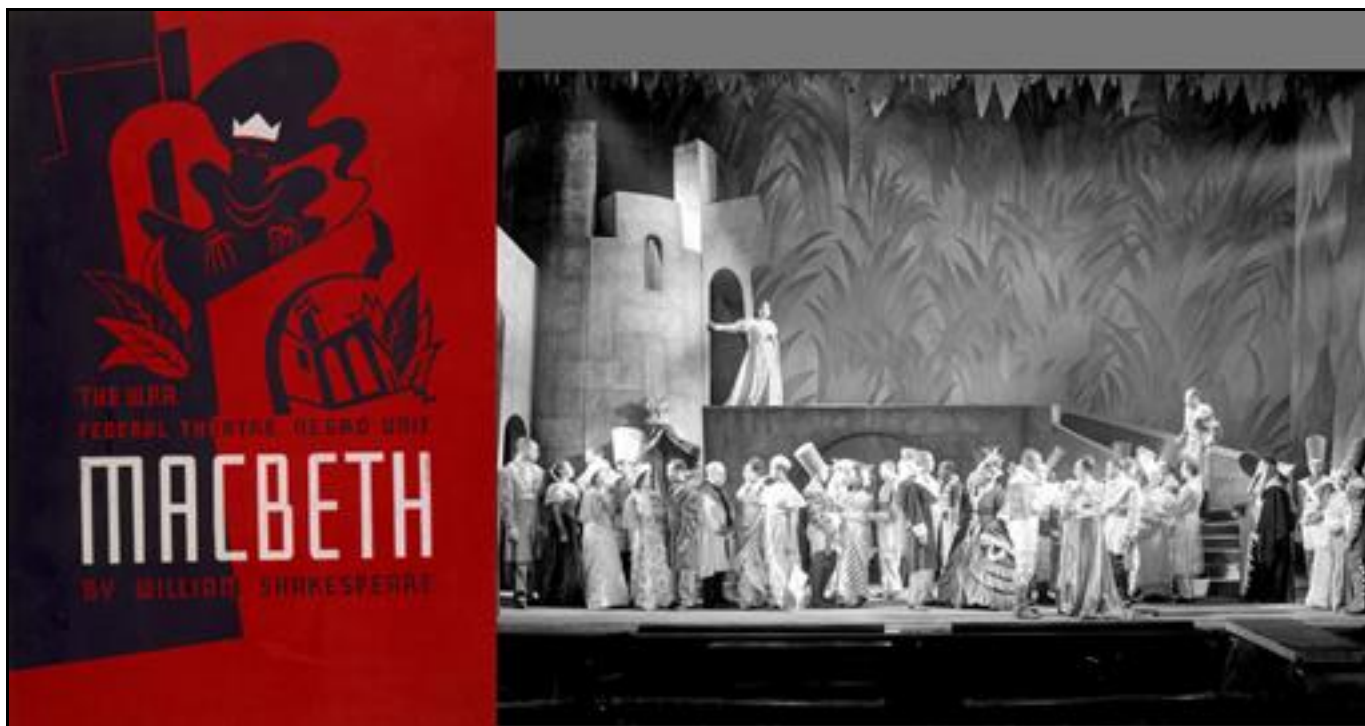
**Ο δεκαεξάχρονος
Γουέλς ξεκίνησε
μια περιήγηση
στην Ιρλανδία
με ένα κάρο που
έσερνε γάιδαρος
ζωγραφίζοντας
και σκιτσάροντας**

Το 1933 υπέγραψε συμβόλαιο με έναν θεατρικό επιχειρηματία και συμμετείχε σε τρία έργα που ανέβηκαν, με πρώτο το «Ρωμαίος και Ιουλιέτα». Το 1934 πήρε την πρώτη του δουλειά στο ραδιόφωνο με ημίωρα εκπαιδευτικά προγράμματα και το καλοκαίρι σκηνοθέτησε ένα δραματικό φεστιβάλ με το σχολείο Τοντ.

Στα τέλη του 1934, σε ηλικία 19 χρόνων, παντρεύεται τη Βιρτζίνια Νίκολσον, με την οποία αποκτούν ένα κοριτσάκι. Θα χωρίσουν το 1940.

Το 1935 ο Γουέλς συμπλήρωνε τα κέρδη του από το θέατρο και ως ηθοποιός σε ραδιόφωνο στο Μανχάταν. Μέσα σε ένα χρόνο από το ντεμπούτο του, ο Γουέλς είχε φτάσει να παίρνει πολύ υψηλές αμοιβές ως ραδιοφωνικός ηθοποιός. Την ίδια χρονιά άρχισε να εφαρμόζεται ένα μεγάλο πρόγραμμα του Ρούσβελτ για την επιχορήγηση των ηθοποιών λόγω της οικονομικής κρίσης που είχε ξεκινήσει με το χρηματιστηριακό κραχ του 1929. Χρησιμοποιώντας αυτό το πρόγραμμα και βάζοντας ένα μεγάλο μέρος από τα προσωπικά του κέρδη από το ραδιόφωνο ο Γουέλς άρχισε το 1936 να ανεβάζει θεατρικά έργα, προσαρμόζοντάς τα και παίζοντας και ο ίδιος. Το πρώτο ήταν ο Μάκβεθ του Σαίξπηρ.

Το επόμενο έργο που ανέβασε ήταν η φάρσα «Άλογο τρώει καπέλο», μια διασκευή από τον Γουέλς ενός παλιού Ιταλικού έργου. Στη συνέχεια ανέβασε τον Φάουστ και την επόμενη χρονιά το μιούζικαλ «Η κούνια που κουνιέται», μια Μπρεχτιανή αλληγορία για διαφθορά και επιχειρηματική απληστία.

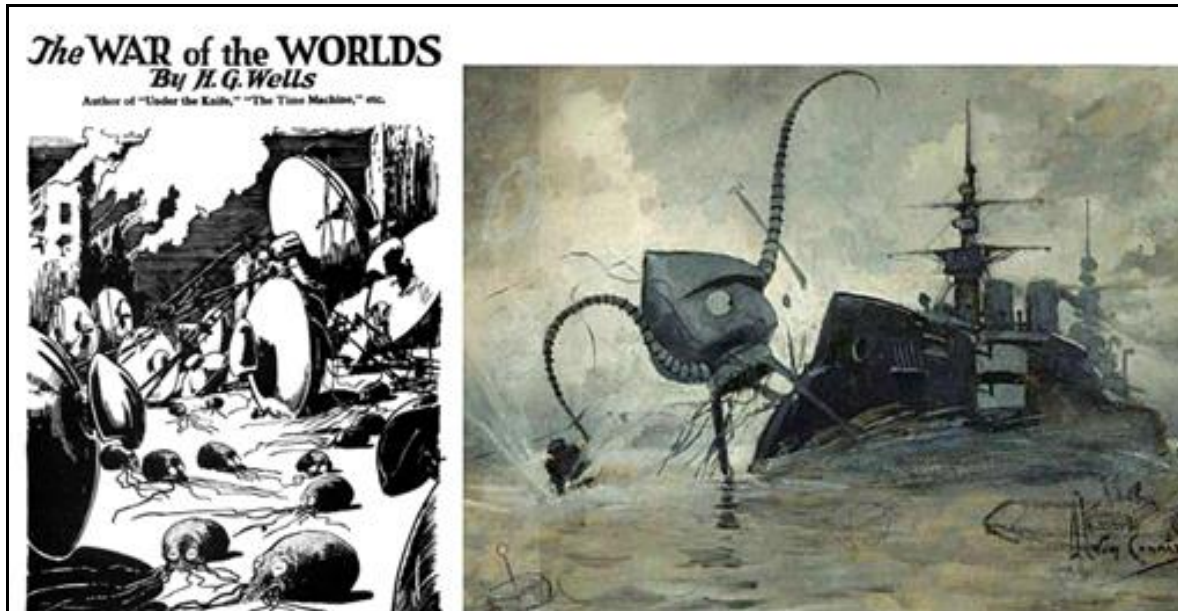
Το 1937 αποσύρθηκε από τα επιχορηγούμενα προγράμματα και οργάνωσε τη δική του θεατρική οργάνωση με τον τίτλο «Θέατρο Ερμής». Το πρώτο έργο που ανέβασε είχε τον τίτλο «Καίσαρ» και ήταν μια εκσυγχρονισμένη αντιφασιστική διασκευή του έργου «Ιούλιος Καίσαρ» του Σαίξπηρ. Ο ίδιος έπαιζε τον Βρούτο.

Στην ηλικία των 22 ετών ο Γουέλς ήταν ο νεότερος μπρεσάριος του Μπρόντγουεϊ - παραγωγός, σκηνοθέτης και πρωταγωνιστής σε μια διασκευή του Ιούλιου Καίσαρα που έσπασε όλα τα ρεκόρ παρουσιάσεων του έργου. Και συνέχισε και με άλλα θεατρικά έργα. Παράλληλα, ο Γουέλς διασκεύαζε για το ραδιόφωνο τα θεατρικά έργα που ανέβαζε.

«Ο πόλεμος των κόσμων» είναι ένα από τα πιο γνωστά μυθιστορήματα επιστημονικής φαντασίας του Άγγλου συγγραφέα Χέρμπερτ Τζωρτζ Γουέλς, που εκδόθηκε το 1898. Περιγράφει τις εμπειρίες ενός ανώνυμου αφηγητή καθώς η Αγγλία δέχεται επίθεση από Αρειανούς. Είναι μία από τις πρώτες ιστορίες που περιγράφει με λεπτομέρειες μια σύγκρουση ανάμεσα στον άνθρωπο και μια εξωγήινη φυλή.

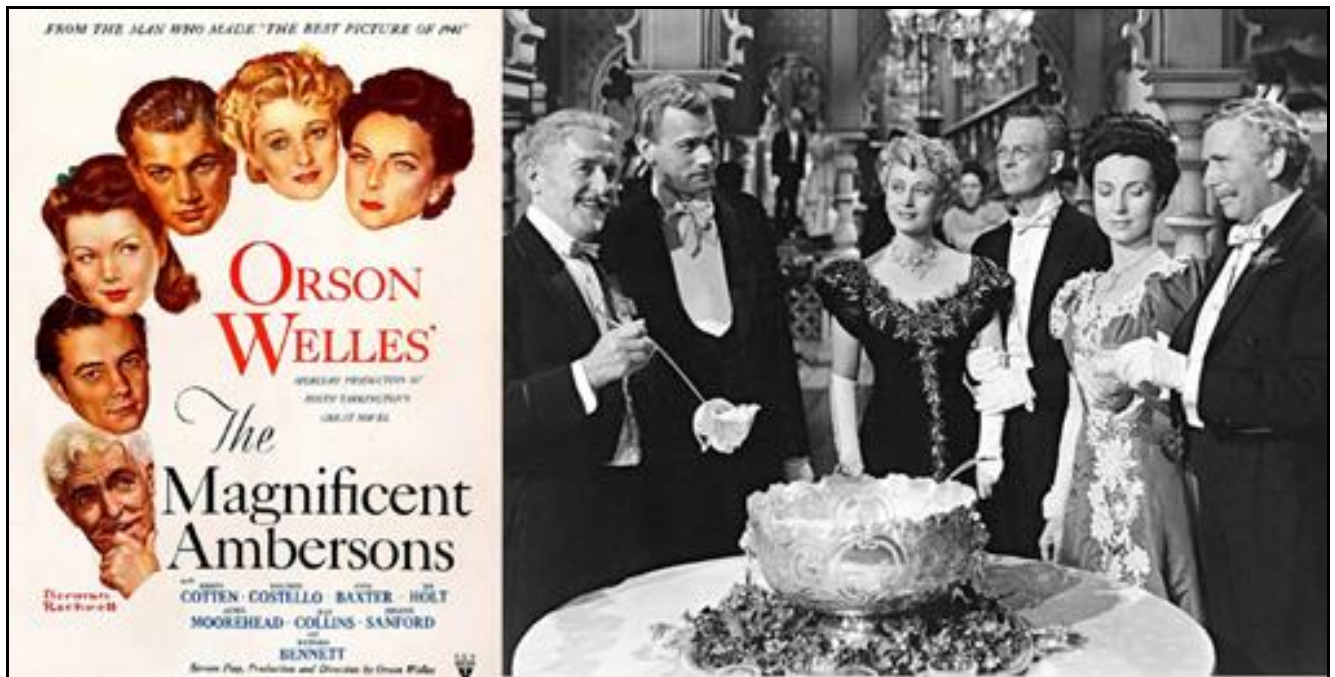
Ο Όρσον Γουέλς το διασκεύασε για το ραδιόφωνο με τη μορφή ωριαίας παρουσίασης σαν να ήταν ειδησεογραφική περιγραφή και το μετέδωσε ζωντανά το βράδυ του Χάλοουιν την Κυριακή 30 Οκτωβρίου 1938. Το επεισόδιο έγινε διάσημο επειδή προκάλεσε πανικό στο ακροατήριό του που προφανώς πίστεψε πως ήταν αληθινή είδηση.

Ο Όρσον Γουέλς συνέχισε τις θεατρικές και ραδιοφωνικές παραγωγές του και στα τέλη του 1939 μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες του Χόλυγουντ αποφάσισε να χρηματοδοτήσει την πρώτη του κινηματογραφική ταινία – την ταινία «Πολίτης Καίην». Ήταν η πρώτη ταινία που σκηνοθέτησε ο Γουέλς κι εκτός από τη σκηνοθεσία ανέλαβε την παραγωγή, συνέγραψε το σενάριο μαζί με τον Χέρμαν Μάνκιεβιτς και πρωταγωνίστησε. Τα γυρίσματα ξεκίνησαν το 1940 και η ταινία έκανε πρεμιέρα το Μάιο του 1941 όταν ο Γουέλς έκλεινε τα 26 χρόνια του.

Η ταινία έλαβε 9 υποψηφιότητες για βραβείο Όσκαρ μεταξύ των οποίων και για Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας και κέρδισε το Όσκαρ Πρωτότυπου Σεναρίου. Επί σειρά 5 δεκαετιών η ταινία έπαιρνε την πρώτη θέση στη λίστα με τις καλύτερες ταινίες όλων των εποχών που καταρτίζεται από τους σημαντικότερους κριτικούς από όλο τον κόσμο σε ψηφοφορία που διοργανώνει το περιοδικό Sight & Sound.

Τον Ιανουάριο του 1942 ήταν έτοιμη η δεύτερη ταινία του Γουέλς με τίτλο «Οι υπέροχοι Άμπερσονς». Το σενάριο της ταινίας ήταν βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Μπουθ Τάρκινγκτον, το οποίο διασκεύασε για τη μεγάλη οθόνη ο ίδιος ο Γουέλς, ο οποίος ανέλαβε τον ρόλο του αφηγητή. Η ταινία έλαβε τέσσερις υποψηφιότητες για βραβείο Όσκαρ, μεταξύ των οποίων και για Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας.

Στα τέλη Νοεμβρίου 1941 ο Γουέλς διορίστηκε (μαζί με ορισμένους άλλους εκλεκτούς καλλιτέχνες) ως πρέσβης καλής θέλησης στη Λατινική Αμερική από τον Νέλσον Ροκφέλερ, συντονιστή των υποθέσεων των Ηνωμένων Πολιτειών στην Αμερικανική ήπειρο. Αποστολή τους ήταν η πολιτιστική διπλωματία, προωθώντας αλληλεγγύη και αντιμετώπιση της αυξανόμενης επιρροής των δυνάμεων του Άξονα στη Λατινική Αμερική. Ο Γουέλς σε περισσότερους από έξι μήνες γύρισε όλες τις χώρες της Λατινικής Αμερικής με δικά του έξοδα χωρίς καμία αποζημίωση.

Το 1943 παντρεύεται τη Ρίτα Χέιγουορθ, με την οποία αποκτούν ένα κοριτσάκι. Θα χωρίσουν το 1947.

Στη διάρκεια του πολέμου ο Γουέλς συνέχισε τα ραδιοφωνικά του προγράμματα και το 1944 ήταν επικεφαλής της εκστρατείας του Υπουργείου Οικονομικών προτρέποντας τους Αμερικανούς να συγκεντρώσουν 16 δισεκατομμύρια δολάρια αγοράζοντας Ομόλογα Πολέμου για τη χρηματοδότηση της απόβασης στη Νορμανδία.

Τον Σεπτέμβριο του 1944 ο Γουέλς παρουσίασε τον αντιπρόεδρο Henry Wallace σε μια συγκέντρωση που υποστήριζε την τέταρτη θητεία του προέδρου Φρανκλίνου Ρούσβελτ.

Το 1946 ο Γουέλς παρουσιάζει την τρίτη ολοκληρωμένη ταινία μεγάλου μήκους ως σκηνοθέτης και πρωταγωνιστής. Η ταινία με τίτλο «Ο ξένος» είναι ένα φιλμ νουάρ που παρουσιάζει έναν ερευνητή εγκλημάτων πολέμου, ο οποίος παρακολουθεί έναν υψηλόβαθμο Ναζί δραπετή σε μια πόλη του Κονέκτικατ. Είναι η πρώτη ταινία του Χόλυγουντ που αναφέρεται στο Ολοκαύτωμα.

Το 1947 γυρίζει την ταινία «Η κυρία από τη Σαγκάη». Το 2018 η ταινία χαρακτηρίστηκε από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου ως «πολιτιστικά, αισθητικά και ιστορικά σημαντική» και επιλέχθηκε να ενταχθεί στο Εθνικό Μητρώο Κινηματογράφου των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής.

Το 1948 παρουσιάζει σε ταινία τη διασκευή του «Μάκβεθ» που είχε κάνει το 1936.

Από το 1949 ως το 1951 ο Γουέλς χρησιμοποιούσε τα χρήματα που κέρδιζε από τις δουλειές που έκανε ως ηθοποιός σε μια αυτοχρηματοδοτούμενη κινηματογραφική εκδοχή του έργου του Σαίξπηρ «Οθέλος». Η ταινία γυρίστηκε στην Ιταλία και στο Μαρόκο.

Η επόμενη σκηνοθετική δουλειά του Γουέλς ήταν η ταινία «Ο κύριος Αρκαντίν» (το 1955). Γυρίστηκε στη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ισπανία και την Ιταλία με πολύ περιορισμένο προϋπολογισμό. Στην Αγγλία προβλήθηκε με τον τίτλο «Εμπιστευτική αναφορά».

Το 1955 παντρεύεται την Ιταλίδα ηθοποιό Πάολα Μόρι, με την οποία αποκτούν ένα κοριτσάκι. Έμεινε μαζί της μέχρι τον θάνατό του.

Το 1958 ο Γουέλς παρουσιάζει την ταινία μυστηρίου «Αγγίζοντας το κακό». Το 1993 η ταινία χαρακτηρίστηκε από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου ως «πολιτιστικά, αισθητικά και ιστορικά σημαντική».

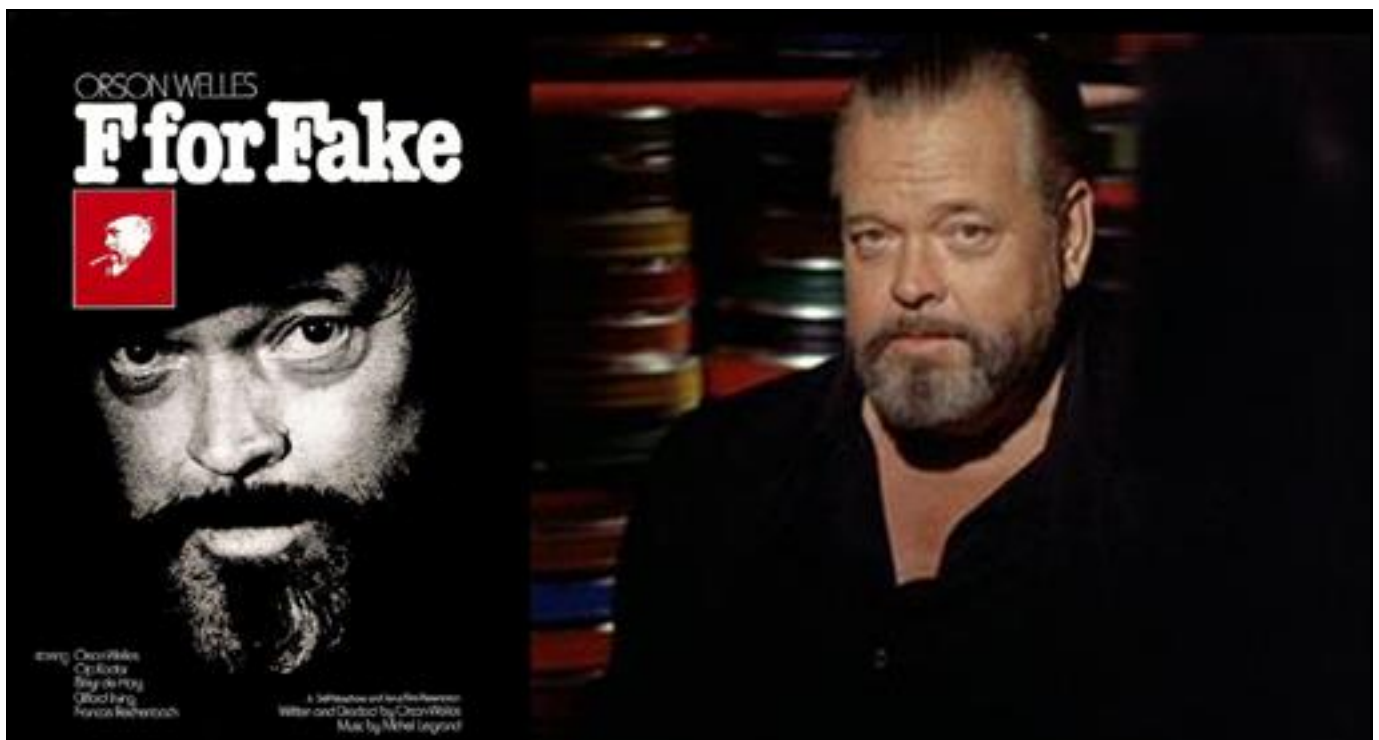
Το 1962 γυρίζει την περίφημη ταινία «Η Δίκη» από το έργο του Φραντς Κάφκα. Ο ίδιος ο Γουέλς είχε πει «Αυτή είναι η καλύτερη ταινία που έχω κάνει».

Το 1965 παρουσιάζει την ταινία «Κουδούνια τα Μεσάνυχτα» στηριγμένη στον χαρακτήρα του «Φάλσταφ» που είχε δημιουργήσει ο Σαίξπηρ.

Το 1973 γυρίζει την ταινία «Αλήθειες και ψέματα» με τη μορφή βιογραφικού ντοκιμαντέρ ενός Ούγγρου πλαστογράφου τέχνης.

Ο Γουέλς πέθανε στις 10 Οκτωβρίου 1985 από καρδιακή προσβολή. Άφησε πολλές ανολοκλήρωτες ταινίες. Η γυναίκα του πέθανε έναν χρόνο αργότερα σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα. Οι στάχτες και των δύο τάφηκαν μαζί στην πόλη Ρόντα της επαρχίας Μάλαγα στην Ισπανία.

**Το αγαλματίδιο
των Όσκαρ**